

400 éves a Sz. Orsolya-rend.

Adjatok hálát az Úrnak, mert
az Ő jósága örökkévaló!

**A
dombóvári Sz. Orsolya-rendi
Tanintézetek**

ÉRTESÍTŐJE

az 1935—36. iskolai évről.



A
DOMBÓVÁRI SZENT ORSOLYA-RENDI
TANINTÉZETEK

R. K. POLGÁRI LEÁNYISKOLA
TANÍTÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET
NŐIPARISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

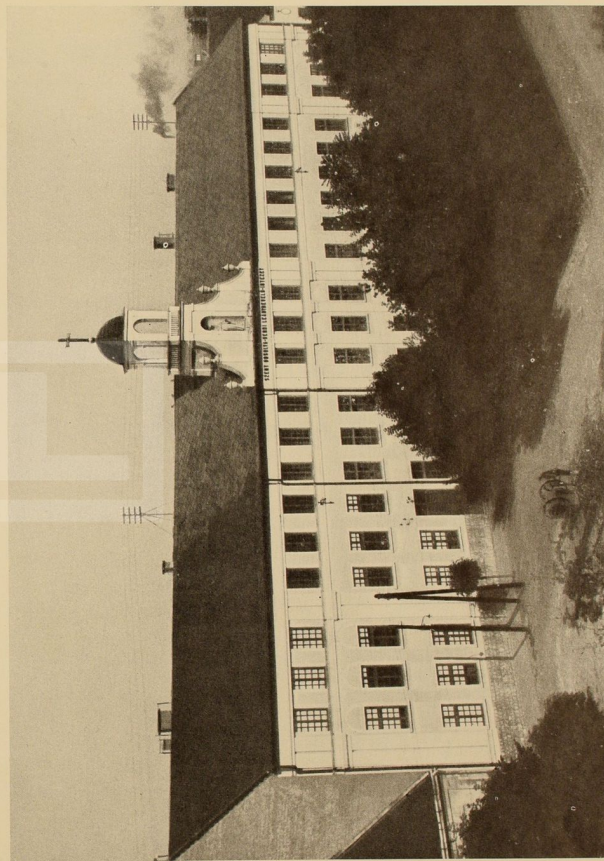
AZ 1935—36. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:
AZ IGAZGATÓSÁG.

DOMBÓVÁR 1936

Az intézet igazgatósága: Dombóvár, Sz. László-tér, 21—23.
Telefon: 18.

Nyomatott: Moosz Alajos könyvnyomdájában,
Dombóváron.



Dombóvári Sz. Orsolya-rendi Leánynevelő-intézet.



R. KAT.

POLGÁRI LEÁNYISKOLA

A SZ. ORSOLYA-REND ALAPÍTÁSÁNAK 400-ÉVES JUBILEUMA.

Merici Sz. Angéla, a nagy rendalapító.



Az 1535. év november hó 25-én, alexandriai Sz. Katalinnak, a bölcséleti tanulmányok pátronusának ünnepén ringott meg először az orsolyiták bölcsője. Bresciában ezen a napon tették le hűségfogadalmukat a Sz. Orsolya-rend első tagjai, élükön alapító anyjukkal: Merici Sz. Angelával.

1535—1935.

400 esztendő a Rend történetében, 400 esztendő a leányifjúság nevelésének szolgálatában! — Tomboló

viharban indult újtára a kicsiny hajó és ime 400 éve már, hogy kitarással küzd a hullámok ellen, bátran állja helyét napsugárban, viharban egyaránt. Ott áll a kormányos, biztos kezekkel irányít. Merici Sz. Angéla szelleme él, hőszin liljomával mutatja az utat, égre emelt szeme ad irányt a hajónak, melyen ma rendíthetetlen bizalommal mintegy 20.000 orsolyita halad előre.

Minden kornak adott az Úr nagy lelkeket, kiknek szívéhez különös módon szólt; kiktől nagyobb hűséget várt; kiknek megadta a kegyelmet, hogy életük utolsó pillanatáig minden erejükkel és képességükkel az Ő szent ügyét szolgálják. Különböző utakon haladtak-e kiválasztott lelkek, míg föl nem ismerték földi életük nagy célját. A jámbor kötelességtudás csöndes egyformaságában, a világ ezerféle zajában és viharában, — igen, — a bűnök és szenvedélyek homályában is szívükbe csendült a szó: „Előre az Úr útján!” — És akik követték ezt a szót, nagyok lettek az Isten országában. — Szívükben tűz égett, mely imában, csöndes elmélkedésben, vagy fáradhatatlan munkában emésztette föl erejüket. A tűz gyújtott. Emberek jöttek és csatlakoztak, kik megértették ezen nagy lelkek szándékát és osztoztak a munkában. Így árasztotta el az isteni tűz a századokat.

Nézzük kissé a kort, melyben a nagy rendalapító élt, lássuk egyéniségét, munkáját, céljait.

A XV. század fordulója szomorú képe a lelki sivárságnak: úgy látszik „a hegyeket továbbmozdító hit” kihál a lelkekből s átadja helyét a földi élet csalóka gyönyöreinek.

A középkor kezdetén erősen állt az isteni béke (Civitas Dei) dómja. A keresztény szellem át-meg áthatotta a szíveket, minden ezen eszmének megfelelően rendeződött s mindennek ez adott értéket. Ám a hatalmas dómon több mint két évszázadon át viharok jártak keresztül-kasul. A szociális eszmék, a politika, a gazdasági élet és a vallás, egymás ellen támadtak. Ezen szellemi viharban mindég határozottabb körvonalát látjuk az új eszméktől telített embernek, látjuk, hogy már csak az alantas földi dolgokat értékeli.

Igen sokan, kik eddig örömet Istenben keresték, elvetették a hitet, nem hitték többé a kegyelmi életben, a minden ideigvalóknak értéket adó világosságban. „Minden órának szakaszd le virágát”, — volt a jelszó, melyet igen hamar magáévá tett a nagy tömeg, mely a régi pogány filozófusok eszméiből merítette világnézetét.

A XVI. század első felében a legnemesebb idealizmus mellett — polgárháború, pártoskodás, a családi élet tönkrement, szerelmi kalandok, szegénység, betegség, dögvész, játékszenvedély és párbaj, család, hűtlenség, tobzódás és könnyelműség, — melyek Sz. Pál szavai szerint: „Ne is említessenek köztetek”, — uralták a világot. Ehhez járult a felfedezéseket és találmányokat követő örmámor, az új világ szédítő gazdasága, a klasszikus felfogás, mely hol nyíltan, hol ügyesen kendőzve, pogány eszméket hirdetett. A politikát a nyugati államokat fenyegető török veszedelem befolyásolta, mialatt a

nagy ellentábor hatalmas küzdelmeket vívott az Isten országáért. A küzdelem látszólag hiábavaló volt: alapjában támadták meg a katolikus hitet; sárbatapodták a katolikus erkölcsöket: zavarossá vált, vagy alapjában megingott a vallási felfogás; egyház, egyházi hivatalok és egyházi javak szabadabb lettek az aranyért.

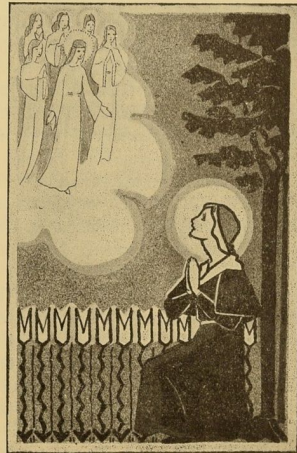
Évtizedeken át tűnődött a komolyabb elem egy alapos reform megvalósításán. Fájdalom, sokan közülük tévutakra jutottak, vagy teljesen letértek az igazság útjáról, mert a hibát nem a leromlott viszonyokban, hanem az egyház tanításában keresték s ennek reformálására törekedtek. A legsötétebb kétség vált úrrá a szíveken és leszakította a megtévelyedetteket az Egyház kebeléről.

Ám az Úr, mint egykor Noénak megígérte, a vészes fellegekben ismét elhelyezte a béke szívárványát. Ékes jelképe volt ez annak, hogy Isten gondolatai nemzedékről nemzedékre fennmaradnak, hogy a lelkeket kiragadják a halál torkából. Szenteket támasztott az Úr, kik, mint az isteni szeretet égő fátylái, megújították a föld színét.

VI. Sándor pápa idejében a rettenhetetlen Savonarola, a kiváló szónok, beledörögte a szívekbe a reformok szükségességét, amiért 1490-ben máglyahalált szenvedett. Még senki sem sejtette, hogy hová vezet a hitbéli tévely, mikor az emberiség történetének ezen félelmesen fontos órájában az Úr egyszerű, jámbor szüzet küldött a földre, hogy égi hírnöke legyen a csüggedő lelkeknek.

Midőn ez titkos sejtlemről indítva, az emberektől távol, imádkozva borult a rét bársonyára, ime megnyílt előtte az ég, hatalmas létra ereszkedett a földre, melyen angyalok és szűzek fényes serege énekelve járt föl és alá. Angéla boldog csodálkozással szemlélte a jelenést. Ekkor szót hallott: „Tudd meg, hogy ezen látomást Isten küldi neked, hogy felismerd hivatalodat. Halálod előtt Bresciában a szűzek hasonló társaságának anyjává leszel. Ez az Úr parancsa számodra!” — Ekkor a jelenés megszűnt.

Merici Angéla, korának ez elrejtett liljoma volt a választott, akinek maga az Isten jelölte ki



földi rendeltetését. Hős volt, ki szembeszállt korának beteg szellemével; tűz volt, mely égett és gyújtott: liljom volt, mely korának fertőjében is tisztán emelkedett az ég felé; erős volt, mert legyőzte a világot és keresztülgazolt mindenben, ami nem tiszta, ami nem isteni. Gondos, őrködő édesanyja volt az ifjú leánylelkeknek, bölcs tanácsadója az eltévelyedett vagy a szenvedések súlya alatt megrokkant családoknak, szeretetteljes békítője a haragvóknak, gondos, édes gyámola a szegényeknek.

Az olasz reneszansz idejében, 1474. március 21-én, a kékvízű Garda-tó mellett, Desenzanóban született. Virágoslelkű fiatal leány volt, ki a természet iránti mélyeség vonzódását már az anyatejjel szívtá magába. A látható világ a láthatatlan Isten szeretetére tanította őt. S mint ahogyan a természet, épp úgy a természetfölötti is, vágyakat támasztott a fiatal leány lelkében. Titokzatos módon már kicsiny korában érezte Angéla azoknak üdítő szomjúságát, kik az Üdvözítő forrásaiból merítenek csak azért, hogy szomjuk még erősebb legyen! — A család, melynek ölén nevelkedett, Istenes beszélgetések, jámbor olvasmányok és közös imádságok által törekedett az anyagi lélek vágyait kielégíteni.

Angéla, ki dús, szőke fűrtjei alatt hősies eszmékkel foglalkozott, lángolt a vértanúk iránti tisztelettől s vágyakozva olvasott az arénában, vagy a hóhér bárdja által kiszenvedett mártirokról, kik mosolygva néztek a halál szemébe. Különös szeretettel csüggött a vértanúszüzekre, s hősies önelgyőzés által kívánt hozzájuk hasonló lenni.

Mikor Angéla 16-éves lett, Isten a szenvedések útján maga irányította ezt a kiválasztott lelket. Mind elhaltak, akik hozzá közelebb állottak, akikhez szíve egész melegeivel ragaszkodott. Szüleinek korai halála a gyermekkor örömeit is eltemette. Komolyan és érett megfontolással önmaga kereste az utat, melyen járnia kell. Minden emberi kötelek, földies vonzalom, személyes kívánság és természetes hajlamtól szabadon, teljesen az Úrnak szentelhette életét. Krisztus útját választotta csendes visszavonultságban, de ennek dacára is világosan látta a társadalmi élet veszélyes kilengéseit. Lelkében mind erősebben lángolt a vágy, hogy korának női világát a kor szelleméből kiragadjá. Nagy munkára készült, melyre azonban nem tartotta magát elég erősnek, azért a kor felfogásával ellentétben, a naponkinti szentáldozásból kívánt erőt meríteni. Hogy ezt megtehesse, Sz. Ferenc harmadik rendjébe lépett. Így a Szent Krisztus szellemét elevenítette föl és ez érezhető hatással volt az Egyház életére is. Ebben az időben nyerte Angéla isteni küldetését. A brudazzói látomásban végre felismerte a hívó szöveget. Angéla ajkáról el-

hangzott az alázatos megnyugvás: „Fiat” (legyen), és Isten vezető kegyelmében bízva, nyugodtan haladt előre, rendeltetésének útján.

Azt hinné az ember, hogy korának a különlegességek iránti nagy hajlandóságtól üzeve, elhagyja Desenzanot, Bresciába siet, hogy azonnal munkához lásson. Tervez, világbölcsekkel tárgyal, tanácsokat kér, hercegek, magas pártfogók után jár, hogy így minél biztosabb alapokra építse a szervezendő társulatot.

Ámde ő az isteni megbízást nem tekintette saját tehetségei folyamányának. Angéla elfogadta a küldetést, megmaradt egyszerű munkakörében, az isteni Kertészre bízva magát, ki az elvetett magot napvilágra hozza, ha annak ideje elérkezett. A 24-éves hajdon még nagyobb visszavonultságban dicsőíti Isten nagyságát. Saját kis körében, Desenzanóban sietett a szenvedők segítségére.

1516-ban, 19 évvel a brudazzai látomás után, ismerős és nagyon szenvedő család meghívása folytán jutott Bresciába. Fölismerve a Gonviselés intézkedését, azonnal átköltözött, hogy teljesítse, amire az Úr őt meghívta.

Látszólag Bresciában sem történt semmi különös a szervezendő társulat érdekében. Angéla az éjszaka csendes óráit forró imába merülve töltötte, napközben pedig boldogan osztogatta szép lelkének kincseit.

Nagynevű professzorok és teológusok keresték föl, hogy isteni titkok és a korszellem következtében felfedezett igazságok felől a Szent tanácsait és felvilágosításait kérjék. Egyszerűen és elfogulatlanul, teljes biztonsággal és világosan felelt kérdéseikre. Hercegek jutottak el hozzá, többek között a birtokától és hatalmi körétől erőszakosan megfosztott Siorza, milánói herceg. A lelkében megrendült szenvedőt Isten akaratán való teljes megnyugvásra bírta. — Kibékítette, sőt barátokká tette az ellenségeket, így többek között De Sala és Martinengo grófokat is.

Önmaga miatt sohasem kereste a nagyok kegyeit, azonban védenecseiért mindenre kész volt. Így egy alkalommal szorongatott rokona érdekében fölkereste Sz. Alajos nagyatyját, a nemes Gonsaga herceget. Egyébként az ő utai a szegények kunyhóhoz vezettek. Ápolta a betegeket, oktatta a felnőtteket és elhagyott gyermekeket, bátorította a csüggedőket. Polgártársainak minden szüksége az ő szívében talált visszhangra. Mindenkinél jóságos anyja volt, mert mindenki iránt megértéssel és könyörülettel viseltetett. Az ő vezetője azonban kizárólag az Úr, ki belátott kiválasztott leánya szép lelkébe. Lemondásban, szegénységben, egyedül nagy hivatása által kötve, élte egyszerű életét, de annál nagyobb volt kártársainak szemében. Rövid időn belül igazi reneszánszot létesített Bresciában, szent újjászületését a katolikus gondolkodásnak és életnek. Így alakította át

lelkét kora női világának s a nők által új szellemet vitt a családi életbe. „Mint illatos olaj, oly édes volt az ő neve. Édes örömmel örvendezett neki az egész város.”

Nagy lélekkel magáévá tette Egyházának és hazájának sorsát. A hatalomért való állandó versengés mindjobban fenyegette az Egyház függetlenségét. A pápa fogságba került. Ekkor Angéla könnyes szemekkel borult az oltár elé s lelkének csöndjében áldozatul ajánlotta magát egyházáért és hazájáért. A vad hordák elől nemsokára menekülni kényszerült. Ekkor Cremonában súlyos betegségbe esett, melyből gyógyulás alig volt remélhető. A szentek érzületével boldogan várta elkövetkezendő halálát. Azonban az örökkévalóság küszöbéről még egyszer visszaküldte őt az Úr, hogy véghezvigye a nagy megbízatást. (1529-ben létrejött a béke is, melyért életét ajánlotta fel Istennek.)

1524-ben Angéla útrakelt, hogy az Üdvözítő véreivel, szenvedésével megszentelt földre zárandokoljon. Útközben, — a zárandoklat egész idejére, — titokzatos módon elveszítette szeme világát. Testi szemeivel nem látott ugyan, de lelkileg annál mélyebb áhitattal borult le a szent helyeken. Midőn az idő letelt, a zárandokok ismét hajóra szálltak. Úban hazafelé, rettenetes vihar két hajót teljesen tönkretelt, a kalózok támadásaitól is sokat szenvedtek az utasok, ellenben az Angélat vivő hajót minden veszedelemtől megmentette a Gondviselés.

Az 1525-ik jubileumi szentév alkalmával Angéla is Rómába sietett, hogy a jubileumi búcsúban részesüljön. Szívében még mindig égett a vértanuk iránti szeretet és örült, hogy azok emlékhelyeit is bejárhatta.

VII. Kelemen pápa boldog volt, hogy a Szentet Rómában üdvözölhette és rá akarta bízni a város szociális intézményeinek irányítását. Mily gondtalanul dolgozhatott volna itt Angéla! A legmagasabb egyházi méltóság támogatásával mily nagyszerűen meg-alapozhatta volna rendjét! Vajjon erre nem gondolt? Nem! Az Úr, ki Bresciában jelölte ki a létesítendő rend születési helyét, majd maga gondoskodik terveinek megvalósításáról. Mint ahogyan egy évtől Velence meghívását, úgy most az egyház fejének ajánlatát is szeliden, de határozottan elhárította magától. A szentek rendíthetetlen bizalmával tért vissza Bresciába.

Mindjárt a brudazzói látomás után érezhető volt Angélánál ez a minden emberi tekintetet és számítást mellőző határozottság. A látomás idejétől egészen 1533-ig, tehát 36 esztendőn keresztül, élte legszebb korában, látszólag semmit sem tett rendeltetésének betöltésére. Ekkor azonban tízenketten csatlakoztak hozzá. Valóban kisdéd nyáj! 1533-ban Angéla 12 apostolával Monte Varalloba, a Keresztrefeszített kegyhelyére zárandokolt. És most megindult a nagy munka: a hegyvidék csöndjében, először nyilvánította ki Angela társai előtt

küldetésének célját. Ezután még két évig ontotta lelkének kincseit leányainak fogékony szívébe, szüntelenül Sz. Pál útjára terelgetve őket annak szavaival: „Legyetek a megfeszített tökéletes képmásai!”

— Csak mikor a lélek alaposan elő volt készítve, akkor valószínűleg meg, amire az Úrtól küldetett, tehát 38 évvel a brudazzói látomás után. Ugyanabban az évben történt ez, mikor pecsétet ütöttek Angéliának az anyaegyházról való elszakadására. A szenttéavatási bullából értesülünk, hogy 1535. november 25-én, Sz. Katalin szűz és vértanú ünnepén, Angéla 27 kiválasztott társával együtt megalapította a jámbor társulatot, miután előbb az Úr testével megerősítették lelküket.

Angéla a nagy mű megalapítása után is egyszerű, alázas szolgája maradt az Úrnak s hogy önmagától minden elismerést elhárítson, rendjét nem a saját, hanem szűz szent Orsolya nevére nevezte el, kinek hősi alakját követendő példa gyanánt állította leányai elé.

1537. március 28-án ült össze először a rendi káptalan, mely akkor már 75 tagot számlált, hogy az első nagy gyűlést megtartsa. Egyhangúlag Angélat választották a rend általános főnöknőjévé. Egyedül őt érte váratlanul ez az esemény s a kitüntetésről mindenképpen szabadulni akart. Csak 3 évig állt a rend élén, mint leányainak igazi édesanyja. Ekkor egész röviden összeállította a Sz. Orsolya-rend szabályait és azokra jóváhagyást a megyéspüspöktől kért.

A Sz. Orsolya-rend úttörő, a női tanítórendek sorában. A középkori női szerzetek imádságban, szent elmélkedésben éltek az Istennel egyesült, áldozatos, bűnbánó életüket. A Sz. Orsolya-rend mindezekén kívül főleg a családi élet védelmét és a leányifjúság nevelését írta zászlajára. A bölcs alapító mellékesnek tekintette a működés külső formáját, lényeges csupán, a Krisztus országáért vállalt lankadatlan munka. Ebben a pontban különösen csodálatraméltó bölcseséget árult el. Így tanítja leányait: „Ha a változó viszonyok, vagy a szükség új intézkedést vagy változtatást kíván, nagy körültekintéssel és bölcs megfontolás után hajtsátok azt végre.” —



Ezért látjuk, mint simul formájában a rend életmódja a korviszonyokhoz, anélkül, hogy az orsolyita szellem változást szenvedne. Gondoljunk itt magára Krisztusra, ki belekiálltotta a nagy világba: „Tüzet jöttem bocsátani a földre és mit akarok, ha nem, hogy égjen!” — De hogy ez az égés milyen formában történjék, azt szabaddá tette a korok szerint, melyek a természetfölötti élet kialakulására szolgáló eszközöket mindenkor meg fogják találni.

Mikor Sz. Angéla érezte, hogy az Úr hazahívja őt, anyai szeretetének örökjelét hagyta ránk: tollbamondta emlékszavait, lelki végrendeletét. Ez a mi értékes örökségünk, mely hasonló az érett szőlőhöz, mely a hosszú nyár minden napsugarát, üdítő nedvét magába szívta. Mint alapító Anyánk lényében és életében, úgy ezen rövid végrendeletben is megtaláljuk az örökké fiatal erőt, mely mint a fönixmadár újra és újra életrekel, csodálatos egyszerűségével az igaz hit tisztaságának, de egyben méltóságával a királyoknak.

Miután Angéla a haldoklók szentségével megerősítette lelkét, vágyakozva tekintett a halál elé. Erdemekben gazdagon, telve isteni szeretettel, a keresztség fehér ruháját makulátlanul megőrizve, sietett az isteni Jegyes elé. 1540. január 27-én, keddi napon, délután 3 óra tájban szállt föl anyagi lelke az Úr elé. Vágyakozás az égiek után, — ez volt az ő halála.

Az egyszerű, jámbor szűz, halála után a királyokat megillető tiszteletben részesült. Fény és pompa vette körül koporsóját, tisztelőinek ezrei kísérték utolsó útjára.

Mikor a szent Alapító örökhazájába tért, műve már teljesen be volt fejezve. Halálakor 150 orsolyita terjesztette tovább áldott szellemét. Munka után vágytak, mely bőségesen kínálkozott itt is, ott is. Mikor III. Pál pápa 1544-ben jóváhagyta a rend írásbafoglalt Szabályait, akkor már messze vidékeken érezték az orsolyita szellem áldásos hatását. Borromeo Sz. Károly, milánói érsek egységes, közös életre buzdította a tagokat s ettől kezdve szorosan vett zárdai települések létesültek, — vagyis, a külső forma a viszonyok kívánalmainak megfelelően, — megváltozott.

Ugyancsak Borromeo Sz. Károly indította meg a szentléavatás ügyét Rómában.

Már akkor, midőn Angela befejezte szerepét az Isten országának nagy földi szinpadán, az ember föltétlen úrnak érezte magát e földön. Ez az önjogúság tetszett neki és abban meg is maradt napjainkig, mikor már a gyermeket is erre az önállóságra nevelik, őt helyezvén a nevelés központjába.

A világháború súlyos katasztrófája a nyugat emberét gondolkodóbbá tette. Érti, — legalább is kezdi érezni, hogy üres kézzel, üres lélekkel kerül ki azok iskolájából, akik az egyén jogait és szabadságát, a földi dolgok elsőségét hirdetik. És lám! az ember visszafordul a materializmus útjáról, új táplálék, új világosság után kutat és vissza akar térni az asztalhoz, melyet az Úr maga állított népének; a nagy Világossághoz, mely egy új Sion felett ragyog. Új ember emelkedik ki a lelki összeroppanás törmelékeiből. Vagy talán inkább azt mondhatnók, hogy a régi szebb kor embere megújodva lép elénk. Mint ahogy a felkelő naptól hegyek, fák, tornyok és házak világosan láthatókká lesznek, úgy világosodik a lelki látókör is. Mint ahogyan a természet évezredeken át tanította, úgy illeszkedik az ember a közösségbe, úgy rendeli magát a kegyelem hatalma alá, mely a neki juttatott tisztelet nyomán növel és érlel. Az ember a teremtés és a történelem útján ismét óvatosan és vigyázva Isten nyomdokaiba lép. A lélek, mely kanyargós hullámok és a felszín zavaros volta dacára is újból Jézus Krisztus örökké tiszta mélységeibe tekint, egyenesen azokból a forrásokból él, melyek abban ugyanazon bőségben csobognak, tegnap, ma és az egész örökkévalóságon át.

„Térjetez vissza ezen forrásokhoz!” — Ez volt a jelszó, melyet X. Pius lángbetűkkel írt-e kor kapujára, a jelszó, mely a nagy pápát, — mivel ő maga is élte azt amit hirdetett, — valószínűleg a szentek sorába fogja emelni.

Ez ellen az önátadásra kész ember ellen, kinek lelkébe a Szentlélek bőséges kegyelmeit kívánja önteni, mert hisz ez az ő legelőkelőbb teremtménye, saját képe és hasonlatossága, ki újból hivatva van ez isteni erővel betölteni a földet, — hiába küzd már a saját sorsát önkezelével intézni és alakítani akaró kevély lélek. Kérlelhetetlen vasmarokkal szorítja a modern embert az „alfa és omega”, a „lent és lent” örök igazsága. Két tábor küzd egymással: a Krisztust hordozók csapata, kik mindent felülről várnak, hol Krisztus ül az Atya jobbján és az ellentábor, melynek mindene a föld, emberi kegyekre építi fellegvárát, — látható világa: a szovjeturalom. Ma mindenkinek határoznia kell, hogy melyik táborhoz akar csatlakozni.

A világ hallgat a Szentről, ki teljes odaadással előbb Desenzanóban, majd Bresciában dolgozott embertársainak a javán. Mégis ma, a jubileum e dicsőséges napjaiban, százezrek hódolnak emlékének, s tömegek zárandokolnak a helyekre, melyeken Merici Angéla az Isten országáért dolgozott.

A napoleoni nyugtalan idők zajában, mikor a gögös korszak a katolikus egyház hatalma előtt sem hajtotta meg fejét, akkor,

1807. május 24-én avatta szentté VII. Pius pápa Merici Angelát. Igen, a szentek sorába emelte őt, hogy mindenki, de különösen lelki leányai és az azok által nevelt leányifjúság, a Szent erényeinek követésére buzduljanak.

Midőn pedig első viszályok az Egyház szabadságát fenyegették Itáliában, akkor IX. Pius Sz. Angéla szobrát a rendalapító szentek sorában, a Sz. Péter dóm kupolájában helyezte el. Ugyanekek a leányifjúság különös pátronájává tette őt, hogy „az Úr ezen Szent közbenjárása által, méltóztatnék a leánylelkeket a kor tévelyei és erkölcsi romlásától tisztán megőrizni.”

Merici Sz. Angéla így egész közel jutott hozzánk. Ő bár megérténénk csöndes, mélységes hitből fakadó életét! Bár fölfognánk szolgálatkész, áldozatos átadását: „Uram küldj engem!” — Az az örömdetes készség mellyel Isten akaratát teljesíti; az a mélységes alázatlanság, mely őt nagy művének létrehozatala után is szegény visszavonultságban tartja, — valóban nagy tanulságot rejtenek magukban — a feltűnést kereső, lázas tevékenységében ellaposodott korban.

Sz. Angéla élete valóban minden kornak példaképül szolgál. A Szent, ki csak tanácsolt és kért, ki soha nem parancsolt, nem kényszerített, — világosan követeli, hogy leányai naponként részt vegyenek a szentmisén, melyhez X. Pius óta elválaszthatatlanul csatlakozik a napi szentáldozás. Ez abban a korban hallatlan, de egyszersmind bölcsen a jövőbe látó intézkedés volt. Az Úr Testének naponkénti vételében látta Sz. Angéla azt az erőforrást, mely lelki leányait munkájok minél tökéletesebb végzésére segíti; mely szívüknek tapintatot, érzékenységet kölcsönöz, hogy azonnal megkülönböztessék a jót a rossztól. Az Úr által megerősített lélek a „jó fa,” mely nem teremhet rossz gyümölcsöt, melyen virágzik a bűnre képtelen isteni szeretet.

Isten rendeléséből a nőnek mindenkor fontos szerep jutott az emberiség történetében. Éva tudást követelt magának, mert „olyan akart lenni, mint az Isten.” Mérhetetlen nagyravágyásának büntetéseként a szenvedések útját kellett járnia mindaddig, míg Mária „az Úr szolgáló leánya” el nem vállalta égi küldetését.

Korunkban is előkelő szerep jutott a nőnek. Nem a magának jogokat követelő, hanem a természetes hivatásának magaslatán álló, csöndes visszavonultságban dolgozó asszonynak.

Merici Angélához hasonló nők, mindenik a Gondviselés által kijelölt munkakörében, — *mint feleség, mint anya*, vagy *mint a*

leendő feleségek és anyák gondos *nevelője*, nagy munkát végez és bátran mondhatjuk, hogy a világ képét nem az előkelő szónokok, nem a hatalmas hadvezérek, hanem ezek az áldozatos lelkek fogják megváltoztatni. Igen, a katolikus tavaszt ők fogják érlelő nyárrá varázsolni.

Merici Angélához hasonló nők, kik az Egyház *ifjú tagjait*, a fészlő bimbókat, nyíló virágokat *nevelik*, gondozzák és örökös szeretettel övják a kor viharaival szemben, előkészítik azok lelkét, hogy a Szentlélek kegyelmeinek befogadására képesekké váljanak.

Merici Angélához hasonló nők *saját* csöndes, mélységes hitből fakadó *életük által* tüzet gyújtanak a lelkekben, miként a Szent Isten-nel meghasonlott korát egyedül jelenléte és egyénisége által lángra lobbantotta.

Így áll előttünk a szent alapítónő mint korunknak is élő példája.

Anyánk! midőn a 400-éves jubileum alkalmából előtted hódolunk,

juttass nekünk is a szeretetből, mely szívedet betöltötte;
juttass az önzetlen nagylelkűségből, mely téged mindenkinél szolgálójává tett;
juttass nekünk is a lelkierőből, mely téged a szenvedések útján is biztosan vezetett;
adj nekünk az apostoli munka után vágyó lelki szomjúságból;
adj abból a melegségből, mely környezetet oly boldoggá tette;
adj nekünk nőies lelkednek anyai érzületéből, mellyel a gyermekek iránt viseltetél;
légy nekünk is anyánk, amint mi gyermekeid akarunk maradni mindörökké!

A Sz. Orsolya-rend dombóvári iskoláinak jubileumi ünnepei.

Évek, évszázadok elmúlnak; az emberi kezek munkája összeomlik, de az Isten művei szilárdan állanak.

Szívünkben mélységes hálával tekintünk vissza a letűnt századokra: ezer és ezer orsolyita dolgozott, fáradozott a leányifjúság nevelésén s a családok százazrei boldogan áldották gyermekeik önzetlen vezetőit, kik a szülőknek jóra való, derék leányokat, a társadalomnak áldozatoslelkű, munkás, gondos nőket, gyermekeikért élni tudó családanyákat neveltek.

A Sz. Orsolya-rend örömnépébe rendházunk is boldogan kapcsolódott s hónapokon át szorgosan készítette elő növendékeit.

November 17-én kezdődött az első kilenced, a rendház lelki ünnepe. Nov. 24-én az új kápolna felszentelését *dr. Sipos István* pécsegyházmegyei kanonok, egyházi jogtudós, szemináriumi igazgató, stb. végezte, fényes segédlettel. Utána nagymisét mondott, alkalmi beszédet intézett a jelenlévőkhöz. Ezen ténykedéseért hálás szívvel mondunk köszönetet.

November 25-én a Sz. Orsolya-rend élő és meghalt tagjaiért *Fűrész József* hittanár mondott szentmisét. Ezután, mint a jubileum legfőbb ünnepén, *Magyar Béla* pápai kamarás, a rendház igazgatója ünnepi szentmisét, majd szentbeszédet mondott.

December 6-, 7- és 8-án triduumot tartottunk; délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymise, szentségkitétel és szentbeszéddel, este 6 órakor szentbeszéd, szentségbetétel és litánia. Illusztris szóznokok beszéltek és tették felejthetlenné-e napokat.

Az első szónok egyházmegyénk főtanfelügyelője: *Komócsy István* kanonok volt. A nő kultúrszerepéről mondott hatalmas beszédet, különösen kiemelve *Merici Sz. Angéla* szerepét és a befolyást, melyet korára gyakorolt.

6-án este *dr. Kovács Lajos* praemontrei kanonok, apostoli kormányzó (Gödöllő) mondott gyönyörű beszédet, a szerzetesrendek kultúráis szerepéről Magyarországon.

7-én reggel *Fűrész József* az intézet hittanára, hitszónok, intézet mélyenszántó beszédét növendékeinkhez. Sz. Angéla csodálatos érényeit méltatta és azok követésére buzdította a leányifjúságot.



Szentelés után a „Bernadette”-zászló.

Délután magas vendég fogadására készültünk: Zitta királyné *Öfelsége* képviselőjében a 1/6-kor befutó gyorsvonattal érkezett *Erzsébet* főhercegnő, kíséretével. Az állomáson az intézet rendfőnöknője üdvözölte, majd elvonulva a közönség sorfalai között, autóbá szálltak. Az intézet főkapuján belépő királyi hercegnőt meghatóan bájos kép fogadta. Növendékeink akkor öltöttek magukra először magyaros formaruhájukat s kipirult arccal tekintettek a magas vendégre. Huber Piroška, a gyakorló-iskola kis növendéke, kedvesen üdvözölte a fenséges Asszonyt, ki meghatódva vette át a hatalmas virágcsokrot. Majd rövid idő múlva udvarhölgye kíséretében végigvonult a kápolnán s elfoglalta helyét a szentélyben számára készített díszes emelvényen.

Dr. Nyisztor Zoltán pápai kamarás, a kiváló publicista lépett a színpadra, hogy megtartsa hatalmas beszédét, a szerzetesrendek jelentőségéről.

December 8-án már a korareggeli órákban gyülekeztek kedves vendégeink. Dombóvár és környékének előkelőségei, a hivatalok képviselői, elfoglalták a számukra fenntartott helyeket. Pontosan 9 órakor megérkezett nejevel vármegyénk főispánja: dr. Thuránszky László, hogy képviselje dr. Hóman Bálint kultuszminiszter, valamint Bornemisza Géza iparügyi miniszter Úr Ő Nagyméltóságáikat. A főispánné Őméltósága pedig mint zászlóanyahelyettes volt kegyes ünnepélyünkön megjelenni, mint a kultuszminiszter Úr és az iparügyi miniszter Úr neje Ő nagyméltóságáéknak képviselője. Az Ő szeretetreméltó egyénisége örökké felejthetetlen marad számunkra. Kedves közvetlenséggel fejezte ki őszinte örömét, midőn a rendház prefektájában: Forster M. Rafaelában régi tanítónőjét felismerte. Őméltósága két évig volt kassai rendházunknak bennlakó növendéke. — A jó Mater szemébe könnyeket csalt a kedves találkozás öröme.

Polgári iskolánk fehér zászlójánál Esterházy Bernadette hercegnő, Istenben boldogult alapító hercegünk: Esterházy Miklós herceg nemesszívű leánya volt kegyes a zászlóanyai méltóságot elvállalni. Fájdalom, a hercegi családban bekövetkezett haláleset folytán személyes megjelenéséről le kellett mondanunk. Helyettesítését dr. Lovag Hirschberg Ernőné volt kegyes elvállalni.

Lassan, méltóságteljesen vonultak fel a fehér alapon himzett gyönyörű selymzászlókkal, díszmagyarba öltözött növendékeink. Félkörben a szentély előtt sorakoztak fel a „Zitta“- „Borbála“- „Bernadette“- „Gabriella“- és az „Ágnes“ zászlók. A közönség könnyes szemekkel nézte a gyönyörű képet.

Az ünnepélyes nagymisést P. Somogyi Jenő jezsuita szerzetes, a Jézus-társág magyarországi tartományfőnöke végezte, fényes

segédlettel. Majd a fehér zászlók, a zászlószentelés jelentőségéről beszélt kedves növendéekinkhez, kik mélyen meghatódva vették szívükbe a hallottakat. Ezután a zászlószentelést végezte el. Mélyen meghatódva távozott az ünneplő közönség. Ez alkalmából Merici Sz. Angéla rövid élettörténetét tartalmazó 1.000 darab kis füzetkét osztottunk ki emlékül a jelenlévők között.

Délután 1 órakor az ünnepi ebédre gyülekeztek vendégeink. Az intézet dísztermében magyaros vendégszeretettel fogadta a rendház jötevőit és barátait *Magyar Béla* pp. kamarás, rendházigazgató. *Erzsébet főhercegnő Ófensége* ez alkalommal is megjelent s leereszkedő kedvességével, jóságos egyéniségével lebilincselte a jelenlévőket. Az első pohárköszöntőt *Magyar Béla* pápai kamarás mondta, hódolattal köszöntve az újonnan szentelt zászlók távollévő anyáit és helyetteseiket. Majd *dr. Thuránszky László*, vármegyénk köztisztvisletben álló főispánja mondott lendületes beszédet, üdvözölve a jubiláló Rendet és annak képviselőjét s meleg szavakkal kívánva áldást a Sz. Orsolya-rend további működésére. $\frac{1}{2}$ 4-kor, asztalbontás után, kedves vendégeink kellemes hangulatban távoztak.

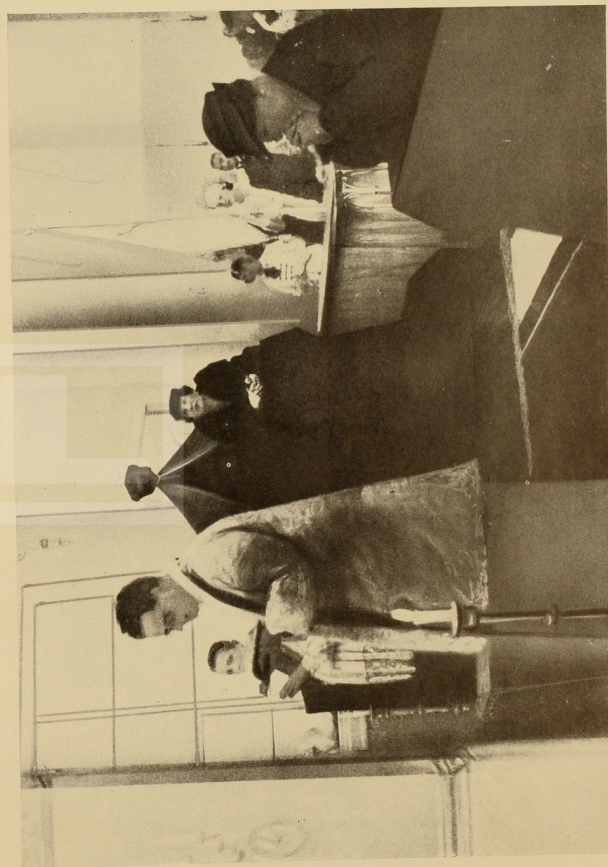
Ismét magas vendég érkezését vártuk. Nagyméltóságú *Virág Ferenc* megyéspüspök Úr érkezett községünkbe, hogy befejezze a jubileumi ünnepségeket. $\frac{1}{2}$ 6 órakor az „*Ecce Sacerdos magnus*” lelkesítő dallama mellett vonult a kápolnába fényes kíséretével. Megtartotta az utolsó ünnepélyes litániát. Meghatódva búcsúztunk a szentségi Jézustól, ki 3 napon át osztotta égi kincseit a hozzá imádkozóknak.

Pontosan 6 órakor a díszterembe vonul az ünneplő közönség, hol megkezdődik a jubileumi műsor utolsó száma, a díszünnepély. Ennek fénypontja *Virág Ferenc* megyéspüspök Úr Ő nagyméltósága ünnepi beszéde volt. Melegség, atyai szeretet hangzott ajkairól, könny csillogott szemében, midőn a nagy rendalapító érdemeit, egyéniségét méltatta, midőn áldást kívánt a nagymúltú Rend további működésére.

Majd „Sz. Angéla élete” című mozdulatkórus következett, melyet mindvégig elragadtatással kísért a közönség tetszése.

Mikor a jubileumi ünnepségek befejeződtek, „*Úrangyalára*” harangoztak. Meghatódtól lélekkel távozott a közönség.

Most, mikor ezen örökké felejthetetlen napokra visszagondolunk, nem mulaszthatjuk el, hogy e helyütt is hálás köszönetet ne mondjunk nagy szónokainknak, kik alapító Anyánknak soha le nem dönthető szobrot emeltek a hívek lelkében; köszönetet kell mondanunk magas vendégeinknek, kik megjelenésükkel ünnepélyünk fényét emelték; újból hódolattal köszöntjük a zászlók előkelő



Ő Királyi Fensége: Erzsébet főhercegnő és dr. Thuránszky Lászlóné Öméltsége a jubileumi szentelésén.

patronusait, kérve további nemes pártfogásukat; meleg szeretettel mondunk köszönetet Dombóvár közönségének és mindazoknak, kik az ünnepély minél fényesebbé tételéhez a legcsekélyebbel is hozzájárultak. A jó Isten legyen egykor örök jutalmuk s Sz. Angéla imádsága kísérje minden léptüket az élet utain.

A Sz. Orsolya-rend 400 éves jubileumára.

Irta: KOCSIS LÁSZLÓ.

Te kincses honi rög, te árva, drága nép,
Kinek hősi sorsa: e tájon bárka légy,
Isten szent bárkája, — figyelj énekemre,
S a himnuszt szíved is velem énekelje,
Szíved énekelje.

Mi van itt! Mi gyult a fázós magyar télbe?
Magyarok egére? — Szent Angéla népe
Négyszázéves múltját vetíti az égre,
Négyszázéves filmnek égi fényessége,
Ragyog a sötétbe.

Minden fény, minden szép, minden jó, minden szent...
Ma öröm, kegyelem, vigasz, ha itt felzeng.
Szent Angéla népe, fekete ruhátok
Csupa szív zenéje — ugy-e Ti tudjátok,
Hogy mennyi bút átfog!

Merici Angéla, négyszázéves szentünk,
A világ-egyházzal hódolatot zengünk,
Mi is, világ-egyház kisdéd, koldus népe,
Hogy hidat vertél a magyarok földjére,
Földjéről az égbe.

Nálunk mikor Mohács teremtetett temetőt,
 Akkor indultál el, és álmod égre nőtt.
 Azóta az álmod valóság, s a világ
 Hideg oltárain lobogsz mint égi láng,
 Te égi szép virág!

Angéla szűz népe, a magyar orsolyák
 — Hű leányaid is — szent szíved csókolják.
 Pozsonytól Kassáig, Kassától Dombóvár,
 Dombján is, síkján is szellemed ragyog már,
 S a munkád dalol már.

Dombóvár — hajdan a török harcok fészke,
 Pusztá romjain most fehér zárdád néz le
 Mosolyogva, boldog örömmel a Kapos
 Völgyére, hogy rajta a szíved harangoz,
 S annyi szív boldog most.

Merici Angéla — minden föld, e táj is —
 Fájó Pozsony, Kassa, kiseded Dombóvár is,
 Négyszáz évnek múltán a nevedet áldja:
 Temető felett is te nyiltál virágba...
 Kiseded Dombóvárnak te légy a virága,
 Égre nyílt virága.



Virág Ferenc, megyéspüspök.

Ünnepi beszéd.

Mondotta Virág Ferenc megyéspüspök Ő Nagyméltósága,
a Sz. Orsolya-rend alapításának
400 éves jubileumán.
(1935. dec. 8.)

Azok után, amik e három nap lefolyása alatt az új kápolnában elhangzottak, nekem már kevés mondanivalóm lehetne, ha magáról a szenti alapítónőről, vagy most jubiláló alapításáról akarnék beszélni. Nem azért jöttem ide, hanem azért, hogy Sz. Angéla dombóvári családjával együtt örvendjek, vele együtt jubiláljak és Önök előtt néhány szóval kifejtsem, mi fokozza bennem ezt az ünnepi örömet.

Azt bizonyára mindenki egész természetesnek tartja, hogy minden örömdetes esemény, mely a pécsi püspöki egyházmegye határain belül lezajlik, örömmre hangolja az egyházmegye főpásztorának szívét; és minél közelebb áll szívéhez az örvendező, annál nagyobb az öröme. A megyés főpásztor híveivel szemben, akik egy nagy családot alkotnak, az atya szerepét tölti be. Ugyanolyan viszonyban van a szerzetesrendekkel is, mint megannyi családdal szemben, de különösen Sz. Orsolya leányaival, Sz. Angéla családjával szemben, mely szerzetes-család közvetlenül a püspök joghatósága alatt áll.

Napoleon dicsőségében osztoztak testvérei, de ezeknél is jobban Mária Leticia, Napoleon édesanyja. A kert szépsége a kertésznek öröme. Ha a Sz. Orsolya-rendet hatalmas díszkerthez hasonlítom az Isten országában, Sz. Angéla a tervező kertész, kinek lelkét Sz. Ferenc 3-ik rendjének szelleme inspirálta. A 3. rend Sz. Ferenc, az assisi nagy Szent rendjének hajtása és a nagy Szent a róm. kat. Anyaszentegyház gyermeke; véglegesen a szerzetesrendek mindnyájan az ő gyermekei és ezek között a Sz. Orsolya-rend is. Ennek az Anyaszentegyháznak a legfőbb képviselője a földön a Sz. Atya, a római pápa, hivatalos képviselője itt ma a pécsi egyházmegye főpásztora.

Van, miről meglehet ismerni, hogy valaki igazán jó fia, leánya az egyháznak. A latinban így hangzik: sentire cum Ecclesia, az Egyházzal együttérezni, ahogyan együttéreztek az Egyházzal a szenvedő, a sok sebből vérző, a saját gyermekei által porig megalázott, hűtlenül elhagyott Egyházzal Sz. Angéla korában a hú gyermekek légiói s köztük elsősorban a XV. és XVI. századnak szentjei. Vele együtt szenvedtek, véreztek. Lehetséges-e, hogy ne érezzek én is vele együtt, ne örüljek az örvendezőkkel, mikor látom,

hogy a négyszázszendővel ezelőtt elültetett fa ma is él, életerejének teljességében áll, virágzik és bőséges gyümölcsöt terem. Az ilyen négyszázéves multra visszatekintő szervezet, mely az Egyház talajából nőtt ki, és abból vette és veszi ma is életerejét: az Egyház öröme, az Egyház büszkesége és vigasztalása.

Fokozódik örömöm, ha arra gondolok, hogy Sz. Angélának ez az alapítása olyan korból való, melyben ügylátszott, mintha Péter sziklája mállani kezdene. Az Egyház tekintélye megtépázva. Bizonyos szabadság szele száguld át Európán, rázza a kolostorok kapuit. A hit talaja meglazul, a ker. erkölcsiség formái nyüögések lesznek: az emberek mohón élvezik az emberi természet hajlamainak kedvező, felszabadulást hirdető új tanításokat. Felpattannak a klauzurák, a kolostorok zárai; a fogadalmak rozsdás szegre akasztatnak; mindenki feljogosítottnak érzi magát arra, hogy új vallást csináljon, függetlenítse magát az Egyháztól, a krisztusi tanok, az evangéliumok lefetémenyesítéstől, koronás király éppúgy, mint a leideni szabó, akit „Sion királyává” koronáztak. Akkor tehát a fékevesztett reformációk idejében indul el útjára egy kis csapat, hogy az irgalmasság testi- és lelki cselekedeteivel szolgáljon az Isten dicsőségére, az emberiség javára. Ennek a csapatnak tevékenysége csakugyan reformáló munka volt, különösen a nőnevelés terén, nemhiába terelődött reája Boromei Sz. Károly, ama kor egyik legnagyobb reformátorának figyelmé.

Nem volt, K. Hallgatóm akkor sem semmi hiba az evangélium körül, az Egyház tanítása körül ott, ahol azt helyesen értelmezték és forrvénycit megtartották.

Nem az Egyházban, hitrendszerében volt a hiba, hanem az emberekben, nem az Egyház tanításában és forrvényciben volt a hiba, hanem abban, hogy azokat megvetették; egyszóval nem az Egyház volt rossz, hanem az emberek voltak rosszak. Ez mindig így volt és így lesz. Az evangéliumon most sincs semmi reformálni való, hanem az emberek szorulnak reformálásra, helyesebben restaurálásra. Ezért volt a szentéletű X. Pius pápa jelszava „Omnia restaurare in Christo.”

Ebből a hatalmas restauráló munkából veszi ki a részét a Sz. Orsolyarend, immár 400 éve. Adja Isten, hogy ez a századforduló új lelkesedéssel töltse el Sz. Angéla leányait. Neveljenek minél több erős lelket, minél több hitében és erkölcsiében tántoríthatatlan honleányt, kik az életben elkerülhetetlen bajokkal, nehézségekkel a küzdelmet felvenni készek. Sz. a hajócska, mely 400 éven át annyi viharral megküzdött, és Dombováron is kikötött, folytassa útját. Te pedig, kised csapat, ne félj, légy erős, bízzál, fölötted őrködik Sz. Angéla csillaga!

†

Mater Kasza Jozefa.

Még le sem csöndesült szívünkben a jubileumi öröm, máris megkondultak a gyászharangok, szomorúan hirdetve szeretett kartársunk halálát. Felajdul szívünk a fájdalmas emlékek felidézésekor: Mater Jozefa nem tér többé vissza hozzánk. Az Úr leszakította liljomát, hogy ezentúl az égi kertek díszül szolgáljon.

Két évig tartó szenvedés megviselte az amúgyis gyöngye, fiatal szervezetet. Betegségének első évét előljáróinak határozott kívánságára a Stajer-hegyek között, Hőrgasban töltötte, ám szíve nem nyugodott, míg haza nem térhetett rendtestvérei közé. Úgy látszott, hogy mégis legyőzi a betegséget. De míg a testvérek boldogan remélték gyógyulásában, addig ő csöndesen készült utolsó útjára. Szinte megnyugtatólag mondogatta: „Ó, ha a jó Isten úgy akarja, én szívesen halok meg!” — Október hónapban ájtatos lélekkel fölvette a haldoklók szentségét. Ettől kezdve látogatóit örömtől ragyogó arccal fogadta, szüntelenül hangoztatva: „Olyan boldog vagyok!”

Míg egészséges volt, a kedves derű, a mosoly, állandóan szemében ragyogott. Tanítványai meleg ragaszkodással csüggték a szelidlelkű Materen, ki minden örömeiben, bánatukban egyaránt osztozott. Buzdította a gyöngéket; bátorította a csüggedőket; magához ölelte a kicsikéket, vigasztalta a könnyezőket. Törekény testben nemes lélek, — ez volt Mater Jozefa.

Mi, kik benne szeretett kartársunkat siratjuk, elmondhatjuk róla, hogy rövid életét a kötelességtudás, a munka szeretete jellemzi. Harmonikus, kedves, egyszerű lényével mindenkit lebilincsel, aki szép lelkébe tekinthetett.

Kiváló szorgalommal és odaadással dolgozott, amiről tanuságot tesz az a teljes elismerés, melyben az iskola fellettes hatóságai mindenkor részesítették, továbbá növénydekeinek hálája, kartársainak szeretete. Dombóvár közönsége hálás kegyelettel tartozik emlékének, mert jó honleányokat, a szépért és nemesért lelkesedni tudó nőket nevelt számára.

Amilyen egyszerű és igénytelen volt egyénisége; amilyen csöndben, szinte észrevétlenül dolgozott: épp oly észrevétlenül volt távozása is az élők sorából. 1936. február 14-én, hajnalban, — szívbénulás következtében — váratlanul hunyt el.

Az emlékezés fájó könnyeket csal szemünkbe; sírodra könnyes szemekkel hintünk virágokat. Imánk és szeretetünk az, mellyel emlékednek áldozunk; hűségünknek virágai boruljanak nemes szívedre s érezzessék haló poraiddal soha el nem múló szeretetünket.

Áldott legyen emléked!

I.

Az iskolai év története.

Iskolánk fennállásának 21-ik esztendejéről a következő fontosabb adatokat közölhetjük:

1. Javító, felvételi és különbözeti vizsgálatok: A javító vizsgálatra utasított 25 tanuló közül — 10 kivételével — mind megjelentek. A szeptember hó 13-án megtartott vizsgálaton 2 tanulót osztályisméltésre utasítottunk. — Felvételi vizsgálatra 2 tanuló, különbözeti vizsgálatra 1 tanuló jelentkezett, kik sikeresen megállták helyüket és így felvették a II., illetve a III. osztályba.

2. Beíratásokat jún. 18. és 19-én, a pótló beíratásokat pedig szept. 14-én tartottuk. A beírt rendes tanulók száma 245, az előző évi létszámhoz viszonyítva 22-vel kevesebb. A tanév folyamán kimaradt 6, az évet sikerrel végezte és bizonyítványt kapott 239 tanuló.

3. Az iskolai év megnyitása. Az építkezés miatt az évet csak szeptember 15-én nyitottuk meg. Az ünnepélyes Veni Sancte után Fűrész József hittanár intézte búzdító-beszédét a növendékekhez, majd pedig a fegyelmi szabályzatokat igazgató felolvasta és megmagyarázta. Majd a nemzeti zászló előtt tisztelegve, a tanulók elvonultak.

Az ünnepélyes megnyitás után az osztályfőnökök tájékoztatták növendékeiket a továbbiakról. A tanítás szept. 16-án kezdődött.

4. Tandíjmentesség. 8 tanuló teljes, 6 pedig részleges tandíjmentességet élvezett. Az elengedett tandíjak összege 485 P.

5. Felmentést egyes tárgyak tanulása alól kizárólag az iskolaorvos tanácsára adtunk. 7 tanuló a testgyakorlás, 15 a kézimunka, 7 pedig a rajz finomabb kivitele alól kapott felmentést.

6. A tanári testület személyi változásai. M. Kasza Jozefa szerzetestanár helyettesítésére Molnár Mária tanár nyert megbízatást. Az intézet igazgató-főnöknője sokoldalú elfoglaltsága, főleg az építkezéssel járó nehéz gondok és adminisztrációs teendők végzése miatt, Bocskor Nóra tanárral helyettesítette magát iskolai munkájában. — Megváltak az intézettől: Bánfalvy Júlia, Czövek Rózsa, Gábel Emma és Gyánti Erzsébet tanárok. Az eltávozottakra mindenkor szeretettel emlékezünk és további működésükre Isten áldását

kívánjuk. — M. Kasza Jozefa szerzetestanár 1936. febr. 14-én szív-bénulásban elhunyt. Az Úr adjon számára örök nyugodalmat!

7. Az iskola tanulmányi és nevelési ügyei. a) Tanulmányi és nevelési ügyekkel főleg az értekezletek keretében foglalkoztunk. Az egyöntetű nevelés szempontjából időnkint közösen állapodtunk meg arra nézve, hogy meghatározott időn belül, milyen irányban kívánjuk tökéletesíteni leánykáinkat. Általában a fegyelmezés, a nevelés egyöntetűen történt s ennek tulajdonítható, hogy súlyosabb fegyelmi kihágás egész éven át nem történt.

A vallásos és hazafias nevelésre kiváló súlyt helyeztünk. A tanítást mindenkor imával kezdtük és végeztük s a melegebb hónapokban leánykáink naponta jelen voltak a szentmisén. Az iskolai év folyamán négyszer járultak közösen a szentségekhez, de voltak akik gyakrabban, sőt naponta magukhoz vették az Úr szent testét. Február hó 27., 28. és 29-én szakiskolánk növendékeinek tartott lelkigyakorlatot főtiszt. Pater Polgár András jezsuita szerzetes, melyen polg. iskolánk IV. osztályának tanulói is résztvettek. Ugyancsak P. Polgár, a nagy gyermekbarát, a Szívágáda rajongói „Generális-bácsi”-ja tartotta I., II. és III. oszt. tanulóink lelkigyakorlatát is, március hó 5., 6. és 7-én. Emberföltöti munkát végzett és ötletsége, élénksége és főleg minden szavából kisugárzó szeretetével magával ragadta a gyermekeket. A hatás nem volt szalmaláng: iskola és szülői ház egyaránt érzi az eredményt, melyért mélységes hálával mondunk köszönetet a gyermeklelkigyakorlatok buzgó vezetőjének.

A haszaszeretet érzelmének mélyítésére minden alkalmat felhasználunk. Naponta elmondtuk a magyar Hiszekegyet, iskolai ünnepélyeink pedig majdnem kivétel nélkül ezt a célt szolgálták. Igen nagy súlyt helyeztünk a helyes magyar beszéd elsajátítására, valamint adandó alkalomkor ápoltuk a zászlókultuszt.

b) Összesen 14 tanári értekezletet tartottunk, és pedig: 1 alakuló, 3 módszeres, 2 ellenőrző, 2 osztályozó, 4 rendes, 1 rendkívüli és 1 évzáró értekezletet.

Ezen értekezleten tárgyaltuk meg az iskolai élet főbb mozzanatait. Itt ismertettük a felettes hatóságainktól érkezett rendeleteket; itt határoztuk el azoknak mikénti végrehajtását. Igazgató és h. igazgató itt közölték hospitálásaik eredményeit, valamint tanári testület tagjai is itt ismertették a hospitálások alkalmával szerzett tapasztalataikat. Az iskola keretein belül működő egyesületek tanárelnökei is itt számoltak be a körök munkásságáról.

Módszeres értekezleteket okt. 28-án és február 18-án tartottunk. Előbbin igazgató az új tanmenetek elkészítésére adott utasításokat.

Febr. 18-án és márc. 31-én h. igazgató „Gyermekismeret” címen az értelmi képességekről, ill. az érzelmi és akarati élet fejlődéséről tartott előadást.

c) Tanításainkban a *Tanterv és Utasítás* alapján készült tanmenetek szerint haladtunk. Isten segítségével az előirt anyagot mindenből elvégeztük, valamint az írásbeli dolgozatokat is elkészítettük.

Magyar ajkú tanítványaink nagy nehézséggel küzdének a német ny. elsajátítása terén, miért is hetenkint két külön órában a német beszélgetést gyakoroljuk velük. Ezen órákon összesen 95 tanuló vett részt.

Az internátusban 16 tanuló tanult franciául.

A gyorsírást kötelezővé tettük a IV. osztályban s az elért eredmény kiválónak mondható.

A tanulók magaviselete általában kifogástalan volt. Súlyosabb eljárást igénylő fegyelmi eset egyszer sem fordult elő. A tanulási eredmény is általában kielégítő s a növendékek többsége példás szorgalmat tanusított.

d) Órarendet az év folyamán nem változtattunk. A tanítást év elején kedvezőtlenül befolyásolta azon körülmény, hogy az építkezés miatt egész október közepéig délelőtt, délután, váltakozva jártak leánykáink iskolába. Ettől kezdve azonban kettőzött szorgalommal pótoltuk az elmulasztottakat.

e) Tanári testületünk tagjai többször meglátogatták főleg az egyes családoknál elhelyezett vidéki tanítványainkat, hogy meggyőződjenek azok magaviseletéről és szorgalmáról, valamint vidéki leánykáink elhelyezkedésének körülményeiről. Az eredmény általában megnyugtató volt.

Az iskola fegyelmi szabályainak előírása szerint, növendékeinknek az után tanusított magaviseletét is megfigyeltük. Sajnos, többször kellett tapasztalnunk, hogy némely szülő magára hagyja gyermekét, ki a megengedett időn túl is, egyedül, vagy hozzá nem illő társaságban, bolyong az utcákon. Azt sem helyeselhettük, hogy polgári iskolai növendék az utca porában játszadozik, vagy a kapuban állva szemléli a járókelőket. Általában nyomatékosan szeretnénk hangsúlyozni, hogy az utca a legrosszabb nevelője a serdülő leányoknak.

f) Szülői értekezleteket nov. 30-án, febr. 26-án, márc. 5., 6. és 7-én tartottunk. Az első értekezleten Fűrész József hittanár a leányok nemes érzületének neveléséről beszélt — a másodikon Horváth M. Otília „A serdülő leány lelki képe” címen tartott előadást. A márciusi folytatólagos értekezleteken főtiszt. P. Polgár András jezsuita szerzetes családvédelmi és gyermeknevelési kérdéseket fejtegetett.

A szülők és érdeklődők nagy tömege teljesen betöltötte intézetünk tornatermét.

g) Tanári testületünk egyes tagjai *társadalmi téren* is értékes munkát végeztek. Répássy M. Ernesztin és Horváth M. Otília az adventi és nagybőjti kulturdélutánok rendezése körül működtek közre. Szerzetesnők vezetése alatt áll a patronázs-egyesület is. Az intézet pedig mindenkor készséggel bocsátotta rendelkezésre diszkrétmát a különböző egyesületeknek, gyűléseik, ünnepélyeik megtartása alkalmából. Többek között ápr. 25-én intézetünkben volt a pedagógiai szeminárium is.

h) A 41.552/1933. sz. miniszteri rendelet értelmében, a *gyalogos közlekedés* rendjét május 20-án Gyánti Erzsébet tanár szemléletes előadásban útjította fel.

i) A *testnevelés* céljait szolgálta a jól felszerelt tornaterem, a hatalmas sportpálya és a kerti uszoda. Május 17-én rendezett tornabemutatónkat nagyszámú közönség nézte végig.

j) *Növény- és állatvédelem.* Növendégeinket mindenkor az állatok és növények iránti szeretetre és kíméletre neveltük. Bőséges alkalom kínálkozott erre a tanítási és osztályfőnöki órákon, az önképzőkör gyűlésein, stb. 17 db. új csemetét is ültettünk s leánykáink mindenkor örömmel találták a virágok és fák gondozásában. Télen madárkáink etetésében lették gyönyörűségüket. Madarak és fák ünnepét május 13-án tartottunk.

k) A hetenkint megtartott *osztályfőnöki órák* a vallásos és hazafias nevelés szolgálatában állottak.

l) Okt. 31-én *takarékossági napot* tartottunk, de egyébként is minden alkalmat felhasználtunk, hogy növendégeinket takarékoságra neveljük. A *magyar ipar pártolására* különös gonddal oktatuk a leánykákat és ellenőriztük vásárlásaikat.

8. Tanulmányi kirándulások. A kirándulásokat mindig megfelelő előkészület után végeztük, részint a tanítási óra keretében, részint meghatározott napokon.

Szept. 30-án nagyobb leánykáink többsége egynapos kirándulást tett Budapestre, hogy a katolikus nagygyűlésen részt vegyenek.

Okt. 19-én, magyar dolgozat készítése előtt, hangulatkeltés céljából, a II. oszt. tanulói a Sziget-erdőbe randulnak.

Márc. 17-én vegytani tanulmányokkal kapcsolatban, IV. oszt. tanulóink meglekintik a helybeli ecetgyárat.

Márc. 30-án, háztartástani ismereteik kibővítése céljából, IV. oszt. tanulóink a Steffek-féle tyúkászatot és méhészetet tekintik meg, ápr. 2-án pedig a vajgyárban tesznek látogatást.

Ápr. 24-én 42 tanuló indult Wien felé, 5 napig tartó tanulmányútra.

Máj. 28-án növendégeink a Balatont és vidékét tekintik meg. A kirándulások mindenkor tanári felügyelet alatt történtek.

9. Ifjúsági egyesületek. Polgári iskolánkban két ifjúsági egyesület működik: 1. a Szivgárda, melynek igazgatója M. Hitter Aloysia, ifjúsági elnöke pedig Molnár Irén, III. oszt. tanuló. A gárda tagjainak létszáma: 146. Gyűléseket kéthetenként tartottunk, ezeknek tárgyát bevezető ima, egyházi ének, lelki-olvasás, vallásos és hazafias tárgyú szavaltat, heti parancs, a végzett erénygyakorlatok megbeszélése, kézimunka és játék képezte.

A tagok legnagyobb része Jézus Sz. Szíve első péntekének nagy kilencedét végezte.

Október hóban tagfelvételt, valamint Krisztus Király ünnepséget tartottunk, hogy az eszmét minél szélesebb körben terjesszük.

A tagok bélyegeket, sztanioit, stb. gyűjtöttek a missziók szolgálatában és támogatására. Egyben gyakorolták a Vöröskereszt munkáját, bekapcsolódtak a leánykongregáció által megindított szeretetmunkába, s karácsonykor 30 szegénysorsú családnak juttattak szeretet-csomagokat.

A *Petőfi önképző-kör* Bocskor Nóra tanárelnök vezetésével 1936. január 26-án alakult meg. — Ifjúsági elnöke: Rappay Olga, alelnöke: Schröder Erzsébet IV. oszt. tanuló. Az alakuló gyűlésen M. Cielezky Agnéta rendfőnöknő, igazgató elnököl.

Mivel a korábbi megalakulást az építkezések folytán előállott helyszűke meggátolta, a rendelkezésre álló idő alatt a kör fokozott buzgalommal működött, hogy hagyományaihoz híven, ez évben is előmozdithassa tagjai testi és lelki értékeinek gyarapodását.

Állandó felügyelet mellett összesen egy alakuló-, nyolc rendes és június 9-én egy évszázó gyűlést tartott.

A tagok képességeinek minden irányú fejlesztését oly módon iparkodott a kör előmozdítani, hogy a gyűlések műsorának összeállítását a vezetőség úgy irányította, hogy azok mindig egy-egy vezérszeme szolgálatában álljanak. Így az egyes gyűlések mindig egy bizonyos gondolatot hangsúlyoztak és ezzel elmélyítették a gyermeki lélekben a legszentebb érzelmeket: az Isten, szülők, embertársak iránt való szeretetet, a hazá- és fajszeretet, szociális érzést és a természet szeretetét. Más gyűlések viszont az iskolában szerzett ismeretek kibővítését és alkalmazását tűzték ki főcélul és ezért irodalmi, irodalomtörténeti és történelmi tárgyak voltak. Ez utóbbi célt szolgáltattak azok a rövid németnyelvű számok, (dramatizált költemények és olvasmányok is), melyekből majd minden gyűlésre jutott egy-egy, s melyek-

ket a tagok oly szívesen adtak elő. — Minden gyűlés egyaránt szolgálta a tagok magyar nyelvkészségének fejlesztését, amennyiben a helyes, szabatos, választékos nyelvhasználatra — mind szóban, mind írásban, — igen nagy gondot fordítottunk.

A műsorok változatosságát, élénkségét ez évben is az ének-számok, zeneszámok, monológok hozták meg, melyek még fokozták a kör tagjainak munkakedvét. Általában örömmel láttuk, hogy a gyermekek kedvvel és lelkesedéssel vettek részt az önképzés jellem-képző és tehetségfejlesztő munkájában.

Liszt Ferenc emlékének egy diszgyűlést szenteltünk jan. 20-án.

A kör zárógyűlését június 9-én tartotta, a következő műsorral:

1. Himnusz. — Éneklik a kör tagjai.
2. Sik S.: Fáklya. — Szavalja: Perényi H., IV. o. t.
3. Magyar dalok. — Éneklik a IV. o. növendékei.
4. Mécs L.: Verni kezdem az aranyhidat. — Szavalja: Vancsa S.,

IV. o. t.

5. Rákóczi-induló. — Játssza: Rác M., II. o. t.
6. A legnagyobb magyar iskola alapítójáról. Dolgozat. — Fel-olvassa és bírálja: Schröder A., IV. o. t.
7. Tanév végén. — Éneklik az I. és II. o. növ.
8. Végvári: Magyar gyermekek. — Szavalja: Tar I., III. o. t.
9. Magyar dalok. — Éneklik a III. o. tan.
10. Igérem neked... — Felolvassa: Erdélyi K., IV. o. t.
11. Búcsúztatót intéz a IV. osztályhoz Berteau K., III. o. t.
12. Rappay O. elnök válasza.
13. Tanárelnök beszéde.
14. Hiszekegy.

10. **Iskolai ünnepélyek.** Az elmúlt iskolai évben a következő iskolai ünnepélyeket tartottuk: okt. 6-án az aradi vértanúk emlék-ünnep. Okt. 18-án a finn-ugor testvériség ünnepe. Okt. 29-én a Pázmány-egyetem 300-éves fennállásáról emlékeztünk meg. Okt. 31-én takarékosági napot tartottunk. Nov. 2-án a temetőbe vonultunk, hogy a világháborúban elesett hős katonáink sírját virágokkal hintsük be. Bocskor Nóra tanár beszédet intézett a növendékekhez. Innét az iskola elhunyt igazgatójának sírjához mentünk. Nov. 19-én Sz. Erzsébet-ünnepélyt tartottunk. Nov. 24-én kápolnaszentelés, az új épület átadása. Dec. 6-án Horthy Miklós kormányzó Úr Ó Főméltóságának névünnepe. E napon kezdődtek a jubileumi ünnepségek. 7.-és 8-án jubileumi ünnepségek. Az intézeti zászlók megáldása. Este 6 órakor diszünnpély az intézet nagytermében, a következő műsorral:

1. Bárdos: Himnusz. Éneklí a kar.
2. Virág Ferenc megyéspüspök Úr Önagyméltósága ünnepi beszédet mond.

3. Kocsis László: Prológ a Sz. Orsolya-rend 400-éves jubileumára, szavalja Kővári Anna.

4. Szent Angéla élete 6 részben. Mozdulatkórus. Előadják az intézet különböző iskoláinak tanulói.

Dec. 9-én püspöki szünet. Jan. 20-án a nagy zeneszerző: Liszt Ferenc emlékének hódoltunk, a következő műsorral:

1. Liszt: Áldd meg Isten. — Éneklí a kar.
2. Vörösmarty: Liszt Ferenchez. — Szavalja: Orosz M.
3. Rossini—Liszt: La Regata Veneziana. — Zongorán előadta: Zdeborszky M.

4. Liszt: Reggeli dal. — Éneklí a kar.
5. Gyula-diák: Liszt. — Szavalja: Tóth G.
6. Liszt: Istent zengi napkelet. — Éneklí a kar.
7. Liszt: Grand Galop Chromatique. — Két zongorán előadják: Koronay, Óri, Szabó és Takács.

Márc. 15-én a szabadság nagy napját lelkesülten ünnepelte a leányifjúság. Beszédet Bocskor Nóra tanár mondott. — Április 27-én köszöntöttük először intézetünk falai között a székesfehérvári tankerület új főigazgatóját: Balassa Brunó O. S. Cist. Ez alkalomból Dombóvár iskoláinak vezetői is intézetünk dísztermében fejezték ki hódolatukat főigazgató előtt, ki meleg szavakban mondott köszönetet és kegyes jóindulatát ígerte. Intézetünk igazgatója súlyos betegsége következtében nem vehetett részt az ünnepélyes fogadtatáson, helyette Magyar Béla pp. kamarás, dombóvári plébános, püspöki megbízott üdvözölte főigazgatót, fogadja ezért hálás köszönetünket.

Máj. 2-án a telefon és rádióról Tóth Károly póstafőnök úr tartott értékes előadást. — Máj. 4-én községi fogadott ünnep, a tanítás szünetelt. — Máj. 10-én zeneünnepély. Máj. 13-án „Madarak és fák” napja. Máj. 17-én tornabemutató. — Máj. 24-én a világháborúban elesett hős katonákról emlékeztünk s növendékeink részt vettek a hősök szobránál, a község által rendezett emlékünnepeken. — Délután az „Anyák-ünnepét” tartottuk, melyen Gábor Pál, tanítóképző-int. tanár mondott beszédet. Jún. 4-én a trianoni gyásznapi évfordulóján Bocskor Nóra tanár beszélt növendékeinkhez. — Jún. 7., 8. és 9-én a növendékeink által készített rajzok és kézimunkák kiállítását rendeztünk, melyet állandóan látogatott az érdeklődő közönség. Jún. 25-én évszázadi ünnepélyt tartottunk, melyen Fűrész József

hittanár foglalta össze az esztendő tanulságait és utasításokat adott a vakáció helyes felhasználására. Végül kedves növendégeink tisztelegve vonultak el a nemzeti zászló előtt.

Itt említjük meg, hogy az intézet saját dísztermében, saját gépjével tartotta az oktató filmelőadásokat, összesen 8-at és pedig: okt. 16., dec. 16., jan. 21., febr. 17., márc. 20., ápr. 20. és máj. 25-én. A filmelőadásokat szaktanárok értékes magyarázatokkal kísérték.

Többször megjelentek növendégeink más iskolák ünnepélyein, az iparmozgóban tartott filmelőadásokon, valamint az ideiglenesen Dombóváron tartózkodó szintársulat egyik-másik előadásán és pedig: szept. 27-én Bocskai Béla menekült erdélyi színész tréfás előadásán, nov. 16-án a „Sz. Atya szól hozzátok” c. filmelőadáson, okt. 27-én a Szívárdá által rendezett „Krisztus-király” ünnepélyen, nov. 5-én Csiki G.: „Nagymama” c. darabjának, nov. 14-én Szigligeti: „Fenn az ernyő, nincsen kas” c. darabjának előadásán, febr. 11-én a leánykongregáció előadásán voltak jelen.

11. Egészségi állapot. A tanulók egészségi állapota az elmúlt évben kedvezőnek mondható. Az év során folyt le, a tavasz kezdetén már évek óta mindég megjelenő influenzás megbetegedés is csak szórványosan fordult elő. Az influenzán kívül 1 vörheny, több kanyaró, 1 súlyos vakbélbaj és 2 mellhártyás eset fordult elő.

Dr. Riesz József intézeti orvos az esztendő folyamán kétszer tartott szemvizsgálatot és pedig okt. 24-én és jún. 6-án. Május 5-én pedig az ujrálásra kötelezettek beoltását végezte.

12. Hivatalos iskolalátogatás. Iskolánkat több ízben látogatta Magyar Béla püspöki biztos, pp. kamarás Úr s mindenkor a legnagyobb elismerés hangján szólt a hitoktatás módjáról és eredményeiről. A magas Minisztérium az elmúlt évben nem küldött ki hivatalos látogatót. Ellenőrző tisztjéhez képest igazgató, majd súlyos megbetegedése után h. igazgató többször hospitált a tanítási órákon és észrevételeiket az értekezleten tették megbeszélés tárgyává.

13. Az iskola jótékonyága. Szociális téren igen szép eredménnyel dolgozott a Szívárdá. Szegényeinek többször juttatott ruha, vagy pénzegyét. Karácsonykor 34 szegény család örült a szeretet-csomagoknak. Intézetünknek ezeken kívül állandó szegényei is vannak, mintegy 25-en, de a téli időben számuk gyakran 30—35-re is emelkedett. Szegényeink naponta meleg ételt kapnak a gazdasági udvarban.

14. Tanulók segélyezése. Rendházunk teljesen vagyontelen, alapokkal nem rendelkezik, de szegénysorsú tanulóit minden tőle telhető módon segélyezi. Segélyző könyvtárunkból 14-en az összes könyvüket, 2-en pedig 2—3 tankönyvet kaptak használatra, díjtalanul.

nul. — Az internátusban 1 növendéket teljesen díjtalanul, 6-ot pedig kedvezményesen vettünk fel. Az elégedett dijak összege: 2004 P.

15. Magánvizsgálatok. Magánvizsgálatot egy ízben tartottunk és pedig június hónapban. 9 tanuló jelentkezett magánvizsgálatra, akik az engedélyt meg is kapták. Jún. 17. és 18-án folytattuk le a magánvizsgálatokat, melyeken Somogyi Géza pécsi tanítóképző-intézeti tanár elnökölt.

16. A tanév befejezése a következő sorrendben történt: jún. 7., 8. és 9-én kiállítás rendeztünk a tanulók rajzai és kézimunkáiból. Jún. 12-én összefoglalások az I. oszt.-ban vallástan és énekből, a II. oszt.-ban vallástan és énekből, a III. oszt.-ban vallástan és énekből, a IV. oszt.-ban vallástan, gyorsírás, egészségtan és énekből. — 15-én I. oszt. magyar, földrajz, mennyiségtan, II. oszt. német, természetrajz, III. oszt. magyar történelem, fizika, IV. oszt. magyar, történelem, vegytan. — 16-án I. oszt. német, természetrajz, II. oszt. magyar, földrajz, mennyiségtan, III. oszt. német, földrajz, mennyiségtan, IV. oszt. német, háztartástan, mennyiségtan. — 17-én tartottuk magántanulóink írásbeli, 18-án pedig szóbeli vizsgálatát. — 25-én Te Deum és záróünnepély. Ekkor osztottuk ki szorgalmas és jóviselő tanulóink között a jutalmakat, a bizonyítványokkal és az értesítőikkel együtt.

Hálás köszönetet mondunk itt Felszeghyné Paáll Mária Úrnőnek, ki arra érdemes növendégeink megjutalmazására 19 drb. Kis Sz. Teréz imakönyvet, valamint Moosz Alajos helybeli könyvkereskedőnek, ki ugyanezen célra 12 drb. könyvet bocsátott rendelkezésünkre.

Könyvjutalomban részesültek az I. osztályból: Csobán Mária, Kardos Margit, Kult Anna, Máté Irén, Ormándi Gizella és Somló Mária. A II. osztályból: Klár Emilia, Kovács Mária, Máté Mária, Niedermann Éva, Nyers Anna, Rác Mária, Takács Gabriella és Povázsaj Hajnalka. A III. osztályból: Barkóczi Erzsébet, Horváth Júlia, Komáromi Mária, Molnár Irén, Németh Magda, Ráth Éva és Sáth Erzsébet. Diszoklevelet és könyvjutalmat kaptak a IV. osztályból: Bárány Veronka, Erdély Kató, Gáspár Klára, 1. Nagy Ilona, Rappay Olga, Schäffer Anna, Schröder Erzsébet és Vas Klára. Diszoklevelet a IV. osztályból: Bauer Gizella, Berkes Irén, Perényi Hilda, Pintér Margit, Russek Katalin, Tóth Irén és Turán Irén.

Egész éven át egy órát sem mulasztottak és ezért dícséretet érdemelnek az I. oszt.-ból: Pálhidi Mária és Spengler Margit. A II. oszt.-ból: Hergyó Aranka, Mátyás Mária, Orbán Margit és Szekeres Mária. A III. oszt.-ból: Auguszt Anna, Galambos Gizella, Horváth Júlia, Jenőfi Ilona, Komáromi Mária, Pécsi Ilona, Regattini Mária, Rettich Magda, Szita Irén és Tar Irma. A IV. oszt.-ból: Puska Katalin, Gáspár Klára, Kovács Margit, Schäffer Anna, Bükösi Irén.

II.

Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve, képesítése, alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályban és heti hány órában tanított?				Tantárgy				Heti óra	Összes óra	Jegyzet
		összesen	emelt és meztelen	Tantárgy	L. II. III. IV.				osztály					
1.	M. Cielezsky Agnéta nyelv- és történet-tudomány, igazgató	32	14											Sz. Orsolya-rendi főnöknő, intézte a rendház és az iskola szellemi és anyagi ügyeit. Nagy elfoglaltsága miatt nem tanított.
2.	M. Répássy Ernesztin mennyiség-tan-fizika, h. igazgató, r. tanár	18	14											Az ügykezelésben segédkezett.
3.	Bocskor Nóra magyar-német-ének, h. tan.	1	1	Magyar ny.	—	—	—	4	4					Az Önképzőköri tanárelnöke.
				Német ny.	3	3	2	8	8					
				Történelem	—	—	—	3	3					
4.	M. Brenner Consolata művezetőnő, r. tan.	13	13	Rajz	2	2	2	6	6					Tandíjkezelő. A III. oszt. főnöke.
				Kézimunka	2	3	3	2	10	17				
				Szépírási	—	1	—	—	1					
5.	Fűrész József hittudomány, hittanár	10	5	Vallástan	2	2	2	2	8	8				Hítlázónok.
6.	M. Horváth Otília mennyiség-tan-fizika, r. tan.	13	9	Karének	1				1	1			A tanári könyvtár őre és az ifjúsági ünnepek rendezője.	
7.	Sz. Kassai Hildegard természetrajz-földrajz, torna, r. tan.	2	1	Földrajz	2	2	2	—	6	4				Szertartór. A IV. oszt. főnöke.
				Természetr.	2	2	—	—	4	3	21			
				Vegytan	—	—	—	3	3	3				
8.	Sz. Király Gabriella kézimunka-rajz-szóló, r. tan.	1	1	Rajz	2	1	—	—	2	1	3			
				Szépírási	1	—	—	—	—	—				
9.	M. Korponay Olga gyorsírástan, okl. tanító, r. tan.	31	9	Német ny.	3	—	—	—	3	3	8			
				Házartástan	—	—	—	—	3	2				
				Gyorsírás	—	—	—	2	2					
10.	Molnár Mária mennyiség-tan-fizika, ének, h. tan.	1	1	Mennyiség-tan	4	3	2	2	11	13	14			
				Term.-tan	—	—	3	—	3					
11.	Dr. Riesz József int. orvos	17	17	Égészségtan	—	—	—	—	2	2	2			Tiszti főorvos.
12.	Szarvady Mária nyelv- és történettud., torna, h. tan.	1	1	Magyar ny.	5	5	4	—	14	2	16			A tanári értekezletek jegyzője. A II. oszt. főnöke.
				Történelem	—	—	2	—	—					
	Másvallású növény- és állatvilágunk titkai: Cséry Lajos, ág. ev. Eöry Szabó Dezső, ref. Dr. Friedmann Hillel, izr.													

III.

Könyvtárak és szertárak.

1. **Tanári könyvtár.** Jánosi J.: A Mária-tisztelet dogmatikája és lélektana. Csávossy E.: A nagy Király nyomdokain. — Örök igazságok. Giovanni Papini: Krisztus története. Müller L.: Isten kezében. P. Marcell: Mária ruhájában. Csávossy E.: Együtt a Mesterrel. Müller L.: A jó Isten. Dr. Tamás I.: Prohászka Ottokár társadalomszemlélete. Mesterházy A.: Per Crucem ad lucem. — Muth J.: A magyar nyelv-tan módszeres megvilágításban. Jeges S.: Vázlatok a természetrajz tanításához. Dr. Csada J.: Fizikai gyakorlatok. Matzkó Gy.: Vázlatok a fizikatanításhoz. Szencs A.: A számtan és algebratanítás vezérkönyve. Kendoff K.: Földrajzoktatás a cselekvő iskolában. Jeges S.: A biológia tanításának vezérkönyve. Matzkó Gy.: Kísérleteztető fizikatanítás. Korniss Gy.: A magyar művelődés eszményei (I—II.) Gergely J.: Hivatás v. robot és A mai lányok útja. — Pintér J.: Magyar irodalom története. Csorba F.: Nyelvünk és a nemzeti szellem. Jókai M.: Az aranyember. Petőfi S. Összes költeményei. Endrei Z.: A magyar költészet remekai. Rachmanova: Gyermekkorom, Szerelmek, cseka, halál, Házasság a vörös viharban, A bécsi tejesasszony. Kállay M.: Trón a vérhegyen. Erdélyi P.: Kuruc költészet. Farkas Gy.: A magyar irodalom története. Nyisztor Z.: Magyar Góg. Falk: Liszt-breviarium. Gulácsy I.: Föregtet. Radó A.: Idegen szavak szótára. Madách: Az ember tragédiája. Herbert V.: Kreuzweg eines Kaisers. — Homan—Szekfü: Magyar történet (8 köth.) Szekfü Gy.: A mai Széchenyi. Halders: Légiháború 1938-ban. Horváth I.: Világtörténelem. Marczali H.: Erdély története. Cholnoky J.: Hazánk és népünk, A földfelszín formáinak ismerete. Nyisztor Z.: Felhőkarcolók, öserdők, hazatlanok. Dr. Wodetzky: Tájékozódás a csillagos égen. 54 kötet, 220 P értékben.

2. **Ifjúsági könyvtár.** Viseman M.: Fabiola. Donászy F.: Buda hőse (2 péld.). B. Czeke V.: A repülő bunda. Laczkó M.: Albert király székere. Schmidtmayer: Gyermekek a szentség útján. Székely L.: Felhők felett. Zimányiné: Hamupipóke papusza. Dr. Gáspár: A vezérlő fejedelmek. Dr. Kalmár: Régi népek, új világok. Blaskó M.: Multvári lányok. P. Félix: Akik üldözést szenvednek az igazságért. P. Finn: Fülöp a kis énekes. Dr. Kalmár: Lángoló tengerek. Dickens: Copperfield Dávid. — Összesen 15 kötet, 47 — P értékben.

Folyóiratok: Országos polgári iskolai tanáregyesületi közlöny. Hivatalos közlöny. Néptanítók lapja. Katholikus iskola. Nemzetnevelés. Katholikus nevelés. Magyar kultúra. Magyar ünnep. Pedagógiai szeminárium. Természettudományi közlöny. Fizikai és kémiai didaktikai lapok. Gyermek-

védelem. A cselekvés iskolája. Magyar szemle. Iskola és egészség. Élet. Katolikus tanítónők lapja.

Ujságok: Nemzeti ujság. Tolnamegyei ujság. Tolna vármegye.

Összesen: 17 folyóirat és 3 ujság, 226'20 P értékben.

3. Szertáraink gyarapodása. Természettani szertár: 1 db. acél mérőszalag, 1 fányérmérleg, 1 állócsiga, 1 egyszerű csigasor állvánnyal, 1 elektromágnes változtatható ellenállással, 1 váltóáramu dinamógép, 1 tej-fajsúlymérő. Etnografia: püspökbogádi, pincchelyi, váraljai babák. Mohácsi feketeagyag váza, kézfáragásos doboz. Vegytan: bórgyűjtemény, vasolvasztó és porcellánégető kemencék kicsinyített alakban. Földrajz: Budapest és Tolna vm. térképe. Dombóvár alaprajza és 1 iránytű.

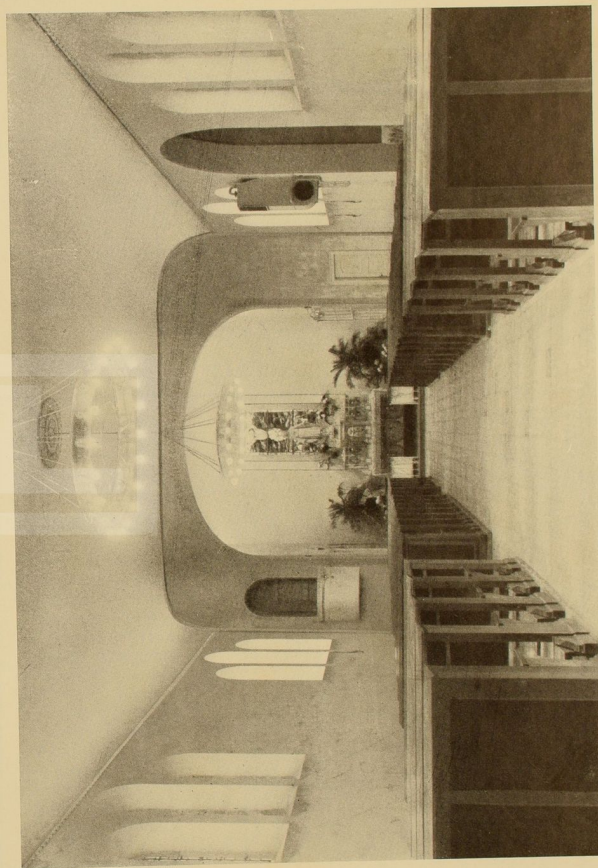
Összesen: 105'60 P értékben.

Tanári tanácstermünk részére beszereztünk 2 db. könyvszekrényt, egy írástár-szekrényt, egy ruhafogast, egy asztalt és 16 db. karosszékét, összesen: 914'76 P értékben.

Iskolánk folyosói részére beszerezett szobrok és képek összes értéke: 320.— P.

Itt említjük meg azt a nagyarányú építkezést is, melyet 1935. év, nov. 23-án fejeztünk be. Új tágas, világos tantermeket kapott a polgári leányiskola, új tanári tanácstermet, külön igazgatói irodát, internátusi társalgót, hatalmas rajztermet, egy új internátusi hálótermet és növendékeink létszámának megfelelő, hatalmas kápolnát is építettünk. Az építkezés költségei k. b. 120.000 P-re tehetők.

Hálás köszönettel kell itt megemlékeznünk kegyes jótévedőinkről: gróf Zichy Gyula kalocsai érsek Ó Excellenciája, Virág Ferenc megyéspüspök Úr Ó Nagyméltósága és dr. Mesonyi prelátus-kanonok Óméltóságáról, kiknek kegyes támogatása nélkül lehetetlen lett volna az építkezés eszközzése. Sokat tettek ebben az irányban kedves növendékeink Szülei is. Nagy hálával tartozunk a helybeli Spitzer-féle téglagyár iránt is, melynek Vezetői, — tekintettel a kulturcélra, — a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett bocsátották rendelkezésünkre az építkezéshez szükséges anyagokat, mindenkor elsőrangú minőségben. — Hálával emlékezünk dr. Möller Károly budapesti műépítész Úrra, valamint Gianics József hercegi tisztviselőre, kik időt és fáradságot nem kímélve, mindenkor segítségünkre voltak. A tervek dr. Möller Károly művészi alkotásai. Legnagyobb elismeréssel kell itt szólnunk Wenzel József pécsi (Káptalan-u. 5.) építőmesterről, ki a legnagyobb ambícióval dolgozott a terv kivételén, kora hajnaltili késő estig éber figyelemmel kísérte derék munkásaink tevékenységét, kinek nem került ki figyelmét a legcsekélyebb anyagszállítmány sem és ki kiváló szakértelemmel, a lehető legjobb munkát végezte. Valóságos bátyafalakat emelt, ezzel szemben valóban méltányos követeléseai voltak. Midőn fáradozását itt is megköszönjük, egyben Isten áldását kívánjuk a fiatal mester további alkotásaira.



Részlet az új kápolnából.

IV.

Iskolánk tanulói.

A tanulók érdemsorozata.

Az érdemjegyek fokozata.			
Érdem- jegyek	Magaviselet	Előmenetel	Írásbeli dolgozatok külső alakja
1	példás	jeles	csinos
2	jó	jó	rendes
3	tűrhető	elégseges	tűrhető
4	rossz	elégtelen	rendetlen

ELSŐ OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Természetr.	Mennyiségt.	Rajz	Szépirod.	Kézimunka	Ereik	Testgyakorl.	Ének	Hitel és. irak.	Írásbeli dolgoz.	Külső a.	Alt. osztályoz.	Többletanyag
Antal Kornélia	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	-	2	2	2	
Arros Ilona	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	-	1	2	2	
Beck Irén izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	fm.	1	-	1	1	1	
Bienenfeld Éva izr.	1	1	3	3	3	3	3	2	3	1	1	1	1	3	3	3	3	
5. Csizmadia Etel	1	2	4	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3	4	
Csobán Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	
Devecseri Mária	1	1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1	2	3	3	3	3	
Erdős Magdolna izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	
Grasselly Matild	1	1	2	1	1	1	2	1	fm.	1	1	1	1	1	2	2	2	
10. Horváth Rózsa	1	2	3	2	3	3	2	2	3	3	1	1	2	3	3	3	3	
Kaiser Márta izr.	1	1	2	1	3	1	2	1	2	1	1	1	1	-	2	2	2	
Kardos Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	
Kogl Aranka	1	2	3	2	3	3	3	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	
Kopácsi Mária	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	-	3	2	2	
15. Kővári Elvira ism.	1	2	3	2	3	2	3	2	3	1	1	2	2	2	3	3	3	
Kult Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	
Lovász Klára	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	-	2	2	2	
Máthé Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Mikolics Magdolna	1	1	3	1	1	1	2	1	2	fm.	1	1	1	1	1	2	2	
20. Moldoványi Magdolna	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	
Molnár Jolán	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1	2	2	2	
Nagy Róza	1	1	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	4	4	
Ormándi Gizella	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	

MÁSODIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Természetr.	Mennyiség.	Rajz	Szépírá	Kézimunka	Ének	Testgyakorl.	Német írás, nyak.	Ismeret. írás, nyak.	Alt. osztályz.	Díjazás
Pandur Mária	1	2	3	2	4	3	2	1	2	1	1	fm	2	2	4	
25. Pálhidi Mária	1	1	3	2	3	2	2	1	2	1	3	2	2	3	3	
Fuszta Melánia	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	-	2	2	
Réti Ilona	1	1	3	2	3	3	2	2	2	2	1	2	2	3	3	
Ricsovics Margit	1	2	3	3	2	3	1	1	2	1	1	1	-	3	3	
Salamon Ilona	1	2	3	3	3	2	2	1	2	2	2	2	-	2	3	
30. Sámuel Irén ev.	1	1	3	2	3	2	2	2	1	1	2	-	3	3		
Sáth Edit	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1			
Schretnert Lenke	1	2	3	2	1	3	3	3	3	1	1	-	3	3		
Somfalvi Mária	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	fm	-	1	2		
Somló Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
35. Söllel Sára	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Spengler Margit	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	-	1	1		
Steiner Berta izr.	1	2	3	1	3	2	4	2	2	1	2	2	2	2	4	
Steiner Margit izr.	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	
von Stryk Ivonne	1	2	3	2	3	3	3	2	3	1	2	2	2	3	3	
40. Százuj Jolán	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	2	1	
Szendefi Ilona	1	1	1	2	3	2	1	1	2	1	1	-	2	2	fm.	
Szenyéry Éva-Judit	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	-	3	2	
Szerváczi Mária	1	2	3	3	3	2	2	2	1	2	2	3	3	3		
Szomor Margit	1	1	2	2	3	2	2	1	2	1	1	-	2	2		
45. Szücs Ilona	1	1	2	3	3	3	2	1	2	2	1	2	-	3	3	fm.
Tasi Gizella	1	1	3	3	3	2	3	2	2	2	1	2	-	3	3	
Tóth Aranka	1	2	3	2	3	2	2	2	1	1	1	2	3	3		
Tóth Erzsébet ref.	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	-	2	2	
Vindics Mária	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	-	1	2	
50. Visnyei Rózsa	1	1	2	2	1	1	3	1	2	1	2	1	1	2	2	
Weiner Marietta izr.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	-	3	2	
Magántanulók:																
Bakics Ilona	-	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	-	2	2	tk.
Bódó Irén	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	-	1	1	
Lenti Rozália	-	1	2	2	1	1	2	3	3	2	1	2	-	2	2	

Kimaradt: Kálmán Klára, Köberling Teréz, Preisz Ágnes és Vineckei Éva.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Természetr.	Mennyiség.	Rajz	Szépírá	Kézimunka	Ének	Testgyakorl.	Német írás, nyak.	Ismeret. írás, nyak.	Alt. osztályz.	Díjazás
Angyal Katalin Mária	1	1	2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	-	2	2	
Bartl Gizella	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	
Bányai Anna	1	2	3	2	1	1	2	1	3	1	2	1	2	3	3	
Békei Erzsébet ev.	1	2	3	3	3	3	4	3	2	2	2	-	-	3	4	
5. Békei Erzsébet	1	2	3	3	2	2	2	1	2	1	2	1	-	2	2	
Bódog Katalin	1	2	2	2	3	1	2	1	1	1	1	1	-	2	2	
Böröndi Ida M.	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	-	2	2	
Brüll Ibolya izr.	1	2	2	1	1	1	1	1	2	fm.	1	1	1	2	2	
Fehér Margit Mária	1	1	3	2	2	2	2	3	1	1	1	2	-	1	2	
10. Ferencz Anna	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	-	1	2	
Gelencsér Mária M.	1	2	3	3	3	3	3	3	1	2	fm.	-	3	3		
Gutheil Erzsébet	2	1	3	2	2	1	3	2	1	1	2	2	-	3	3	
Halmos Julianna	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	-	2	2		
Harka Irén	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	-	3	2	
15. Hegyháti Erzsébet K.	1	2	3	2	3	3	2	3	1	2	2	2	2	3	3	
Hergyó Aranka	1	1	3	2	3	3	3	3	1	2	1	-	2	3		
Hermesz Ilona	1	2	3	2	2	2	1	3	2	1	3	2	-	3	3	
Hetesi Mária	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	2	1	2	2		
Horváth Rozália	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2		
20. Kalmár Emilia	1	1	2	1	3	2	3	3	2	1	2	1	2	3		
Kardos Margit	1	2	3	3	2	1	3	2	2	2	1	3	3	3		
Kiss Klára Mária	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	2	2	
Klár Emilia Györgyike	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	
Klein Éva izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	2	2		
25. Kobold Mária	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	
Kocsis M. Karolina ref.	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	1	1	-	2	3	
Komáromi Gizella M.	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
Kovács Erzsébet	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	2	3	3		
Kovács Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
30. Kovács Terézia M.	1	1	3	3	2	2	3	3	3	1	3	1	-	3	3	
Kövi Margit	1	2	3	3	3	3	2	3	2	1	1	2	-	3	3	
Lengyel Judith Gy. izr.	1	1	2	1	1	1	1	1	fm.	1	fm.	1	2	-	2	
Mátánovics Mária M.	1	2	2	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	3	2	
Máté Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	
35. Mátyás Mária	1	1	2	1	1	1	2	2	2	3	1	1	-	2	2	
Miszory Franciska M.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fm.	1	1	1	2	1	
Nagy Irén	1	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1	1	-	2	3	
Németh Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Németh Mária	1	1	3	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2	
40. Niedermann Éva izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Nyers Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Orbán Margit	1	1	3	2	3	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Természett.	Mennyiség.	Rajz	Szépírá	Kézimunka	Ének	Testgyakorl.	Német írás, nyak.	Ismeret. földrajz, történelem	Alt. osztályoz.	Összetekintés
Orsós Katalin	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Povársay Hajnalka M.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45. Práncz Mária	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Radó Erzsébet	1	1	3	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Rácz Mária Márta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sándor Irén	1	2	4	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4	4
Stark Klára	1	1	3	2	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	2	2
50. Szabó Margit	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Szekeres M. Magdolna	1	1	3	3	3	3	3	2	2	1	2	1	1	3	3	3
Székényi Margit	1	1	3	2	2	3	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Szendeff Laura	1	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3	3
Szeráfin Ilona	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
55. Szőke Etelka	1	1	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3	3	3
Takács Katalin G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tamás Edit	1	1	3	2	2	1	3	1	2	1	1	1	1	1	2	2
Tamás Györgyi T.	1	2	3	2	2	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Toronyi Hedvig ev.	1	2	4	2	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	3	4
60. Várnai Erzsébet ev.	1	1	3	1	3	2	3	2	3	1	2	1	1	1	3	3
Végyvári Mária ev.	1	1	2	1	2	1	2	3	2	2	1	1	1	1	2	2
Zádori Irén M.	1	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2
<i>Magántanulók:</i>																
Halmos Judit	-	1	1	2	1	1	1	1	3	1	2	1	-	2	2	2
65. Jancsly Veronka	-	1	2	1	1	2	2	fm.	2	fm.	2	1	-	2	2	tk.
Miklós Ilona	-	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	-	2	2	tk.

Kimaradt: Nagy Róza.

HARMADIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Termész.-tan	Mennyiség.	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorl.	Német írás, nyak.	Ismeret. földrajz, történelem	Alt. osztályoz.	Összetekintés
Auguszt Anna	1	2	3	2	2	2	3	2	1	1	2	1	1	3	3	3
Balassa Aranka	2	2	4	3	2	2	3	3	3	3	1	2	-	3	4	4
Barkóczy Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bein Erzsébet izr.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	-	2	2	2
5. Berteza Katalin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Czelluska Katalin ág. ev.	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	1	1	3	3	3
Csőplő Irén	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	3	3
Csizmadia Anna	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	-	3	3	3
Deutsch Anna izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	fm.	1	1	1	2	2	2
10. Dicső Anna	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	1	2	3	3
Fein Edit izr.	2	2	4	3	3	4	3	3	3	3	1	2	-	3	4	4
Fetter Magdolna	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	3	3
Frank Ilona ág. ev.	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	-	3	2	2
Fuchs Etel	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
15. Galambos Gizella	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2
Gyetvai Margit	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	2	3	3	3	3	3
Gyömöri Erzsébet	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2	3	3	3	3
Hermesz Erzsébet	1	2	2	2	2	2	1	2	fm.	1	1	2	-	3	3	3
Hetesi Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20. Hirmann Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Horváth Erzsébet	1	1	2	3	2	1	3	2	1	1	1	1	1	1	3	3
Horváth Júlia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Horváth Katalin	1	2	3	3	3	3	2	3	1	1	1	1	1	3	3	3
Jenőfi Ilona	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1	-	2	2	2
25. Juhász Irma	1	3	4	4	3	3	4	2	2	2	1	-	3	4	4	4
Király Magdolna	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Kocsis Erzsébet ref.	1	1	2	3	2	2	3	3	2	2	1	1	-	2	3	3
Komáromy Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kósa Mária	1	2	3	2	2	1	2	3	2	2	2	1	-	2	2	2
30. Kovács Anna	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1
Kovács Katalin	1	2	3	2	3	2	2	2	2	2	1	1	-	2	2	2
Kovács Margit	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Lázár Éva	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	-	2	2	2
Lehőcz Margit	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35. Link Valéria	2	2	3	2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Marácz Margit	1	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2
Mihály Mária	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	2	-	2	2	2
Molnár Edit	1	1	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	3
Molnár Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40. Németh Magdolna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pandur Katalin	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	-	2	2	2
Pécsi Ilona	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	1	-	2	2	2

A tanuló neve és vallása		Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Termész.-tan	Mennyiség	Rajz	Kézimunka	Enek	Testgyakorl.	Német írás, írásk.	Írásk. dolog, írásk.	Alt. osztályz.	Díjazás
	Ráth Éva	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	
	Regatini Mária	1	2	3	2	2	2	3	2	2	1	1	2	-	3	3	
45.	Rettich Magdolna	1	2	1	2	2	3	3	3	1	2	1	2	-	2	3	
	Salzberger Éva	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	-	1	1	
	Sáth Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Schmidt Erzsébet	1	2	3	3	1	3	3	3	2	1	1	1	3	3	3	
	Schröder Mária	1	2	3	2	3	3	2	3	2	1	1	1	-	2	3	1
50.	Somogyi Ilona	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
	Sótonyi Margit	1	1	2	3	2	2	2	3	1	1	1	2	-	2	2	
	Spitzer Boriska izr.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	-	2	3	
	Szabados Júlia	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-	-	2	2	
	Szákál Ilona ref.	1	1	3	3	2	2	2	3	2	1	1	1	-	3	3	
55.	Százuj Lenke	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
	Szijártó Erzsébet	1	1	2	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	3	3	
	Szilvási Erzsébet	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	1	-	-	3	3	
	Szila Irén	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1	1	-	2	3	
	Takács Magdolna	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
60.	Tar Irma	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
	Tóth Gizella	1	2	4	2	3	3	2	2	3	3	2	1	3	3	4	
	Tölgyesi Ilona	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	-	2	3	
	Török Margit	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	
	Vati Irén	1	1	2	2	2	3	2	2	1	1	2	2	2	3	2	
65.	Verner Erzsébet	1	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1	2	-	2	3	

Kimaradt: Takács Margit.

NEGYEDIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása		Magaviselet	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Vegy.-és ásvi.	Egészségtan	Házartás	Mennyiség	Rajz	Kézimunka	Enek	Testgyakorl.	Német írás, írásk.	Gyorsírás	Írásk. dolog, írásk.	Alt. osztályz.	Díjazás
	Arnold Matild	1	1	3	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1	-	2	3	3	
	Bauer Gizella	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Bárany Veronika izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Berkes Irén ág. h. ev.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.	Bódog Teréz	1	1	3	3	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2
	Bükösi Irén	1	1	3	2	1	2	2	1	3	3	2	1	1	1	1	1	2	2
	Deutsch Gizella izr.	1	1	2	3	3	2	3	2	1	3	3	1	2	2	-	2	3	3
	Domján Margit	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	1	2	-	3	3	3	
	Erdély Katalin	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10.	Fenyő Anna	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2
	Fenyvesi Erzsébet	1	3	3	3	2	3	2	2	3	3	1	1	2	-	1	1	3	
	Ferencz Mária	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Gáspár Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Haraszi Margit ág. h. ev.	1	2	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1	2	1	-	1	2	2
15.	Horváth Irén	1	1	2	2	2	3	2	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	2
	Horváth Mária M.	1	1	3	3	2	2	2	1	3	2	1	1	2	1	1	2	1	3
	Horváth Margit	1	1	2	3	2	2	2	1	3	2	1	1	1	2	1	1	2	2
	Huber Livia	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2
	Kalocsa Erzsébet	2	3	3	4	3	3	2	2	3	2	1	2	2	-	2	2	4	
20.	Keresztes Anna	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	2	-	2	2	3	
	Kocsis Etel ref.	1	1	3	3	2	3	2	1	3	2	1	1	2	-	2	2	3	
	Koritar Márta	1	1	3	3	2	2	2	1	3	1	1	1	2	3	2	3	3	
	Kovács Margit	1	1	3	3	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2
	Lehocz Irén	1	1	3	3	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	-	2	2	2
25.	Löbl Mária izr.	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2
	Löwinger Pirooska izr.	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
	Máté Anna	1	2	3	2	3	3	2	1	2	3	1	2	2	-	1	2	3	
	Mogyorósi Ilona	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1	2	2
	Müller Katalin	1	1	3	2	2	2	2	1	3	2	1	1	1	1	-	1	3	3
30.	Nagy Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Nagy Ilona	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	-	1	1	2
	Pap Klára	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1	1	-	3	3	3	
	Perényi Hilda	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Pető Gizella	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	-	1	2	2
35.	Pető Margit	1	2	3	3	3	3	2	1	3	2	2	2	1	3	2	3	3	
	Pintér Erzsébet	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	
	Pintér Margit ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	-	1	1	1
	Puska Katalin	1	2	3	3	3	3	2	1	3	2	1	2	1	3	2	3	3	
	Radó Mária	1	2	3	3	2	2	1	1	3	1	1	2	1	2	1	2	3	
40.	Rappai Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ruszek Katalin	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1
	Schäffer Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1

A tanuló neve és vallása		Magaviselet	Vallás	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Vegy. és ásvt.	Egészség	Haziaristia	Menyiség	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorl.	Hang. és. ipak.	Gyorsítás	Íráskép. és. írási a.	Alt. osztályoz.	Összesen
Schröder Erzsébet		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
45. Somogyi Irma		1	2	3	3	3	3	2	1	3	2	1	1	2	3	3	2	2	
Somogyi Mária		1	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
Steinbock Anna izr.		1	1	2	2	2	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
Szabó Mária		1	1	3	3	3	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	
Szántó Rózi		1	2	3	3	3	3	2	1	3	3	1	1	1	1	1	2	3	tk.
Szenlirmay Katalin		1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
50. Szóka Teréz		1	2	3	3	3	2	2	3	2	1	2	2	2	2	1	2	3	
Tabi Erzsébet		1	2	1	1	2	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	2	2	
Tolnai Ilona		1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1	2	1	1	2	3	3	
Tormásy Erzsébet		1	1	3	3	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	
Tóth Irén		1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	tk.
55. Turán Irén		1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vancsa Sarolta		1	2	2	3	1	2	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	2	
Vas Klára izr.		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	tm.
Verner Klára		1	2	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
Völgyesi Anna		1	2	3	3	3	2	1	3	2	2	2	1	1	1	2	3	3	
60. Wágner Mária ág. h. ev.		1	1	3	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	
Wurm Klára izr.		1	2	3	2	3	2	2	2	2	fm.	fm.	1	2	2	2	3	3	
Magántanulók:																			
Alapfy Erzsébet		-	2	3	3	3	3	1	2	3	2	1	3	2	-	-	3	3	
Barna Erzsébet		-	1	2	2	2	2	1	1	3	1	1	2	1	-	-	2	2	tk.
Kiss Terézia		-	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	-	-	1	1	tk.

V.

Statiztika.

1. Általános kimutatások.

Adat-csoport	Részletadat megnevezése					I.	II.	III.	IV.	Összesen
						osztály				
Tanulók számanak alakulása	Beírt nyilvános tanulók	...	...	...	...	55	63	66	61	245
	Beírt magántanulók	...	...	...	...	3	—	—	3	9
	Osztályozott nyilvános tanulók	...	...	...	...	51	62	65	61	239
	Osztályozott magántanulók	...	...	...	...	3	3	—	3	9
	Osztályoztatott összesen	...	...	...	...	54	65	65	64	248
Koraszülés szerint	1925	...	...	...	...	30	—	—	—	30
	1924	...	...	...	...	17	36	—	—	53
	1923	...	...	...	...	7	20	32	2	61
	1922	...	...	...	...	—	6	20	37	63
	1921	...	...	...	...	—	3	9	19	31
	1920	...	...	...	...	—	—	4	5	9
	1919	...	...	...	...	—	—	—	1	1
1918 vagy előbbi	...	...	...	...	—	—	—	—	—	
Vallás szerint	Római katolikus	...	...	...	...	46	54	57	53	210
	Ag. h. evangélikus	...	...	...	...	1	5	4	6	16
	Református	...	...	...	...	1	5	2	3	11
	Izraelita	...	...	...	...	6	1	2	2	11
Anyanyelv és másnyelv szerint	Magyar	...	...	...	...	53	61	61	58	233
	Német	...	...	...	...	1	4	4	6	15
	A magyar anyanyelvűek közül németül is beszél	...	...	...	...	1	4	5	5	15
Szűkölközése szerint	Nagybirtokos, nagybérlo	...	...	...	...	1	3	2	—	6
	Kisbirtokos, kisbérlo	...	...	...	...	4	1	5	6	16
	Egyéb önálló őstermelő	...	...	...	...	—	2	—	4	6
	Gazdasági tisztviselő	...	...	...	...	3	2	—	—	5
	Egyéb gazdasági segédszemély	...	...	...	...	1	—	—	—	1
	Nagyiparos	...	...	...	...	4	12	6	7	29
	Kisiparos	...	...	...	...	2	—	1	1	4
	Ipari tisztviselő	...	...	...	...	2	—	—	—	2
	Nagykereskedő	...	...	...	...	2	—	—	—	2
	Kiskereskedő	...	...	...	...	1	4	6	5	16
	Kereskedelmi tisztviselő	...	...	...	...	1	3	—	—	4
	Közlekedési tisztviselő	...	...	...	...	13	21	20	19	73
	Egyéb közlekedési segédszemély	...	...	...	...	2	1	5	1	9
	Köztisztviselő	...	...	...	...	2	2	3	2	9
	Pap, tanár, tanító	...	...	...	...	3	2	7	1	13
	Másféle értelmiségi	...	...	...	...	3	2	—	4	9
	Közhivatali altiszt	...	...	...	...	—	2	1	1	4
	Katona, altiszt	...	...	...	...	2	—	—	1	3
	Nyugdíjas köztisztviselő	...	...	...	...	2	—	3	1	6
	Egyéb nyugdíjas tisztviselő	...	...	...	...	2	—	2	2	6
	Nyugdíjas altiszt	...	...	...	...	5	6	3	7	21
	Háztulajdonos	...	...	...	...	1	—	—	—	1
	Egyéb és ismeretlen foglalkozású	...	...	...	...	—	2	1	2	5

Adat-csoport	Részletadat megnevezése	I.	II.	III.	IV.	Összesen
		osztály				
Sulók lakóhelye szerint	Az iskola székhelyén	32	46	45	40	163
	A vármegye egyéb községeiben*)	6	3	5	6	20
	Más vármegyében, ill. városi törvényhatóságban**)	13	13	15	15	56
Mulasztások	Igazoltan mulasztott órák	2162	2035	2340	2072	8609
	Igazolatlanul mulasztott órák	—	—	—	—	—
Magaviselet	Példás	51	61	57	59	228
	Jó	—	1	8	2	11
	Tűrhető	—	—	—	—	—
	Rossz	—	—	—	—	—
Előmenetel	Jeles	12	12	14	15	53
	Jó	19	29	21	26	95
	Elégséges	16	18	26	19	79
	Egy tárgyból elégtelen	4	3	2	1	10
	Két tárgyból elégtelen	—	—	1	—	1
	Több tárgyból elégtelen	—	—	1	—	1
Tandijfizetés	Teljes fizető	49	60	60	56	225
	Tandijmentes	1	2	4	1	8
	Részben tandijmentes	1	—	1	4	6
Jegyzet. *) Kurd 4, Dobróköz 8, Szarvasd-pusztai 1, Ódalmand 2, Magyar- kér 1, Kocsola 1, Szakas 1, Nagykonda-pusztai 1, Gyánt- pusztai 1.						
**) Baranya m.: Csikóstöttös 5, Sásd, 11, Vásárosdombó 1, Godisa 1, Egyházber 1, Mágyos 1, Kaposszekcső 2, Komló 2, Dinnye- berki 1, Borostyán-pusztai 1, Kisujbánya 1, Alsómocsolád 1, Németboly 2, Bikal 1, Villány 1, Jágónak 2.						
Somogy m.: Csoma 2, Kiszát-pusztai 1, Szabadi 2, Tarros 2, Nagyatád 1, Pula 2, Attala 2, Drávafok-pusztai 1, Inám-pusztai 1, Gölle 1						
Szolnok m.: Püspökladány 1. Pest m.: Vác 1, Sopron 1. Bács-Bodrog m.: 1, Fejér m.: Sáregres 1, Kálóz 1, Zala m.: Nagyrécs 1.						

Jegyzet. *) Kurd 4, Döbrököz 8, Szarvasd-pusztá 1, Ódalmand 2, Magyar-
kér 1, Kocsola 1, Szakcs 1, Nagykonka-pusztá 1, Gyánt-
pusztá 1.

**) Baranya m.: Csikóstóttós 5, Sásd, 11, Vásárosdombó 1, Godisa 1,
Egyházbér 1, Mágocs 1, Kaposszekcső 2, Komló 2, Dinnye-
berki 1, Borostyán-pusztá 1, Kisujbánya 1, Alsómocsolád 1,
Németboly 2, Bikel 1, Villány 1, Jágónak 2.

Somogy m.: Csoma 2, Kiskát-pusztá 1, Szabadi 2, Tarros 2, Nagyatád 1,
Pula 2, Áttala 2, Drávafok-pusztá 1, Inám-pusztá 1, Gölle 1.

Szolnok m.: Püspökladány 1. Pest m.: Vác 1. Sopron 1. Bács-Bodrog m.: 1.
Fejér m.: Sáregres 1, Kálóz 1.

Zala m.: Nagyrécs 1.

2. Kimutatás az évvégi nyilvános összefoglaláson résztvevő rendes tanulók tantárgyankénti érdemjegyeiről.

Tantárgy	I.				II.				III.				IV.			
	osztályokban															
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Vallástan	35	16	—	—	43	19	—	—	38	23	4	—	40	18	3	—
Magyar nyelv	17	14	18	2	17	17	26	2	21	22	22	4	17	18	26	—
Német nyelv	23	19	9	—	24	26	12	—	23	21	20	1	16	23	21	1
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	24	22	18	—	24	24	13	—
Földrajz	23	8	19	1	27	19	16	—	24	17	23	1	—	—	—	—
Állattan és növénytan	29	13	9	—	38	18	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegytan és ásványtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	20	19	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	20	23	22	—	—	—	—	—
Élet- és egészségügyi ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	33	—	—
Házartási és nevelési ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	9	—	—
Számítás és mértan	13	26	11	1	20	25	16	1	11	31	22	1	15	24	22	—
Rajz	30	20	1	—	29	23	9	—	28	23	10	—	26	24	9	—
Szépirod.	20	25	6	—	33	20	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Női kézimunka	36	10	3	—	45	12	1	—	39	15	4	—	51	6	1	—
Ének	39	10	2	—	39	20	3	—	48	16	1	—	44	17	—	—
Testgyakorlás	33	14	—	—	43	17	—	—	44	19	—	—	47	14	—	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	16	3	—

3. Kimutatás az iskola felszereléséről és ennek a tanév folyamán történt gyarapodásáról.

Leltári sorszám	A vagyontárgyak csoportszerinti megnevezése	A tanév folya- mán történt gyarapodás (darab, kötet, füzet, stb.)		A tanévi gyarapodás értéke		Vagyontárgyak, szertárak stb. tanévvégi állománya (darab, kötet, füzet, stb.)		Az állomány értéke	
		vétel	ajándék	P	vétel	aján- dék	P		
1.	Iskolai bútorok — —	9	—	320	476	—	6.843,32		
2.	Iroda és tanári tanácsterem felszerelése — —	21	—	914,76	108	—	7.166,82		
3.	Tanári könyvtár — —	71	—	446,20	1414	—	6.620,89		
4.	Iljúsági könyvtár — —	15	—	47	484	1	2.387		
5.	Történelmi és filológiai szerl. — —	—	—	—	20	—	488		
6.	Földrajzi szerlár — —	4	—	27,90	65	1	901,90		
7.	Etnografiai szerlár — —	5	—	25	5	—	25		
8.	Természetrajzi szerlár — —	—	—	—	269	1	2.035,80		
9.	Természetlani szerlár — —	5	1	25,70	90	1	5.559,34		
10.	Vegytani és ásv.-tani szerlár — —	3	—	27	293	—	1.371		
11.	Egészségügyi felszerelés — —	—	—	—	23	—	793,90		
12.	Háztartási eszközök — —	—	—	—	74	—	219,07		
13.	Rajzszerlár — —	—	—	—	57	15	836,20		
14.	Női kézimunka-eszközök — —	—	—	—	7	—	718,10		
15.	Torna- és diszt. fölsz. (hangsz.) — —	—	—	—	19	—	3.615,40		
16.	Tornaszertár — —	—	—	—	107	—	1.512		
17.	Iljúsági szinpad felszerelése — —	—	—	—	45	—	1.565,24		
Összesen:		133	1	1.833,56	3.556	19	42.658,98		

4. Az iskola benépesülésének visszatekintő táblázata
az 1920—21. tanévtől kezdődően.

Iskolai év	I.	II.	III.	IV.	Összesen	Magán- tanulók
	osztályok					
1920—21	39	39	37	33	148	54
1921—22	40	37	28	39	144	52
1922—23	48	36	24	20	128	51
1923—24	51	40	26	22	139	32
1924—25	45	48	42	26	161	11
1925—26	60	48	40	42	190	9
1926—27	48	53	44	38	183	13
1927—28	59	41	53	43	196	13
1928—29	44	56	40	50	190	17
1929—30	48	40	50	36	174	20
1930—31	72	51	36	45	204	22
1931—32	65	60	48	36	209	30
1932—33	65	60	54	43	222	32
1933—34	66	61	63	50	240	24
1934—35	70	71	64	62	267	16
1935—36	55	63	66	61	245	9
Összesen:	875	814	712	646	3040	405

VI.

Tudnivalók az 1936—37. isk. évre.

Beíratásokat tartunk június 26. és 28-án, mindenkor délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig. Azok részére, kik elfogadható okból a beíratásokról elmaradtak, szeptember hó 5-én és 7-én pótbéíratásokat tartunk. Beíratáshoz benyújtandók: születési anyakönyvi kivonat, utolsó iskolai bizonyítvány és újraoltási bizonyítvány. Beíratáskor fizetendő díjak: Felvételi díj 5 P, kirándulási alapra 1 P, könyvtári díj 120 P, értesítő és nyomtatványokra 2 P, budapesti tanítónők házalap javára 50 fillér, építési járulék 1 P. Egész évi tandíj 50—pengő, mely havi részletekben is fizethető.

A javító és tantervközlönözeti vizsgálatokat szeptember hó 5-én reggel 8 órától kezdve tartjuk.

Szeptember hó 9-én, reggel 8 órakor Veni Sancte, a rendes tanítás pedig septe. 10-én kezdődik.

Zeneoktatás egész évre gyakorlással együtt 120 P. Gyakorlás nélkül 100 P. A zenetanulás évközben nem hagyható abba.

Kapható azonkívül intézetünkben német és francia óra. Itt a tandíjat a növendékek száma szerint állapítjuk meg. Tanulhatnak továbbá növendékeink hegedülni (saját hegedűjükön) és cimbalmozni, végül tanulhatnak gép- és gyorsírást.

Az intézeti egyenruha beszerzése mindenkre nézve kötelező. Szüksége van továbbá növendékeinknek 1 bő, térdigérő fekete svéd tornanadrágra. A tornához sűrű-színű torna-cipő szerzendő be. A növendék vásár- és ünnepnapokon, valamint felvonulások, ünnepélyek alkalmából is köteles egyenruhájában és sapkájában megjelenni.

Az iskola fegyelmi szabályai **nagyszünetben is kötelezik** a növendékeket.

Tudomására adjuk a m. t. Szülőknek, hogy a nagy vakációban nyitva áll növendékeink részére az intézet uszodája. A vizet ártézi-kutunk szolgáltatja, mely főleg kántartalmu, csekélyebb mértékben szénsavas, 17^o-os, kitűnő viz. Az ártézi kut az intézet kertjében van, s közvetlenül mellette, szintén a kertben van az uszoda, kizárólag növendékeink részére. Nyilvános közös strandon a növendékek nem vehetnek részt. Ezen tilalom ellen vétőket az intézet kizárja.

Itt adjuk a mt. Szülők tudomására azt is, hogy szeptemberben ismét **megnyílik a két éves női kereskedelmi szaktanfolyam** első osztálya.

VII.

Felvételi és különbözeti vizsgálatok anyaga.

Azok a tanulók, akik másfajú tanintézetből szándékoznak átlépni a polgári leányiskola magasabb osztályaiba, beiratkozás előtt a két iskola megfelelő osztályainak tantervei között mutakozó tanítási anyagból különbözeti vizsgálatot tartoznak tenni. A vizsgálat engedélyezését a polgári leányiskola igazgatóságától kell kérelmezni. A felvételi vizsgálat díja 20 pengő.

Az elemi iskola V., vagy VI. osztályából a polgári leányiskola II. osztályába lépő tanuló felvételi vizsgálatot tesz a polgári iskola I. osztályának magyar- és németnyelvi, valamint a számtan-mértani anyagából. A elemi iskola VI. osztályából a polgári iskola III. osztályába lépő tanuló különbözeti vizsgálatot tesz a polgári leányiskola I. és II. osztályának magyar- és németnyelvi, valamint számtan-mértani anyagából.

A leánygimnázium I. osztályából a polgári isk. II. osztályába lépő tanuló a polgári iskola I. osztályának női kézimunka és szépírás anyagából, II. osztályából a polgári isk. III. osztályába lépő tanuló pedig a polgári isk. I—II. osztályának női kézimunka és szépírás anyagából tesz különbözeti vizsgálatot. A III. osztályból a polgári leányiskola IV. osztályába való átlépés esetében a vizsgálat anyaga: magyar nyelv és természettan, a III. osztály anyagából. Földrajzból: Magyarország áttekintése, különös figyelemmel a közigazgatás, közgazdaság és műveltség jelen állapotára. Történetből: Az ó- és középkor történetének rövid áttekintése, a magyar honfoglalásig. A pápák és császárok küzdelme. A keresztesháborúk (szerzetes- és lovagvilág.) A városok, különösen az olasz város-államok a középkor végén. Számtanból: arányos osztás, a legfontosabb pénzrendszerek és érmek ismertetése. Női kézimunka I—III. o. tananyaga.

Leányliceum I. osztályából a polgári isk. II. osztályába, illetőleg a II. osztályából a polg. isk. III. osztályába való átlépéshez az I., illetőleg az I. és II. osztály női kézimunka és szépírás anyagából kell a különbözeti vizsgálatot tenni. — A III. osztályból a polgári iskola IV. osztályába való átlépéshez a következőkből kell különbözeti vizsgálatot tenni: Magyar nyelv: III. o. tananyagából. — Földrajz: Magyarország áttekintése, különös figyelemmel a közigazgatás, a közgazdaság és műveltség jelen állapotára. Történelemből:

Az ó- és középkor történetének rövid áttekintése, a magyar honfoglalásig. A pápák és császárok küzdelme. A keresztes-háborúk (szerzetes- és lovagvilág.) A városok, különösen az olasz város-államok a középkor végén. Természettan a III. osztály anyaga. Számtan: arányos osztás. A legfontosabb pénzrendszerek, érmek ismertetése. Női kézimunka: I—III. o. tananyaga.

Leánykollégium I. osztályából a polgári leányiskola II. osztályába való átlépés esetében a vizsgálat anyaga: természetrajz és szépírás, az I. o. tananyagából. — II. osztályból a III.-ba természetrajz a II. o. tananyagából. Szépírás az I.—II. o. tananyagából. — Földrajzból Magyarország áttekintése, különös figyelemmel a közigazgatás, közgazdaság és műveltség jelen állapotára. — Számtanból: arányos osztás. A legfontosabb pénzrendszerek, érmek ismertetése.

Megjegyzés. A leánykollégiumban a természetrajzot a II. osztálytól tanulták. Ez osztályban azt tanulják, amit a polgári leányiskola I. osztályában, ezért a III. osztályba való átlépéshez csak a II. osztály természetrajzi anyagából kell vizsgáznok.

VIII.

Tájékoztatás a magántanulók részére.

A magántanulóknak a polgári leányiskolák Tanterve (kapható: Sz. István Társulat, Budapest, Szentkirályi-u., — vagy Egyetemi Nyomda, Budapest, Múzeum-körút 6. szám) szerint kell készülni. Magánvizsgálati előkészülésre ajánljuk a rendes tanulók használatára iskolánkba bevezetett tankönyveket.

Magánvizsgálatot évenként háromszor tartunk és pedig augusztus hó végén, karácsony táján és a tanév végén. Augusztus végén azonban rendszerint csak azok állhatnak vizsgára, akik a következő tanévben mint rendes tanulók a mi iskolánkban óhajtnák folytatni tanulmányaikat. Erre való tekintettel az illetők okiratait év végéig visszatartjuk.

Magánvizsgálati engedélyért a három határidő szerint *július 15-ig, október 15-ig és április 15-ig* kell beadni a folyamodványt. A szabályszerűen kiállított és felszerelt folyamodvány az egyházmegyei Főtanfelügyelőséghez, Pécs — címzendő és az intézet igazgatóságánál nyújtandó be. A folyamodványhoz csatolandók: 1. az előző osztály sikeres elvégzéséről szóló isk. bizonyítvány, 2. születési anyakönyvi kivonat, 3. ujraváltási bizonyítvány, 4. saját hitoktatójuktól bizonyítvány arról, hogy rendszeres vallásoktatásban részesültek, vallási

kötelezettségeiket pontosan elvégezték és magaviseletük kifogástalan. Ezen bizonyítvány nélkül jegyet a hittanár magántanulóknak nem adhat. 5. Azon magántanulóktól, kik szülői gondozás alatt már nem állnak, hatósági erkölcsi bizonyítvány.

A magánvizsgálat írásbeli, szóbeli és gyakorlati. Az írásbeli vizsgálat tárgyai: magyar ny., német ny., számtan és mértan: a gyakorlati vizsgálat tárgyai: rajz és kézimunka. Aki a magyarnyelvi írásbeli dolgozatra elégtelen jegyet kap, szóbeli vizsgálatra nem bocsátható.

Az írásbeli vizsgálatra hozzon magával a tanuló író- és rajzszerkeket, (toll, tinta, ceruza, írodapapír, vonalzó körző). A kézimunkához befejezetlen kézimunkákat hoznak a tanulók, melyeken a vizsgálatkor a tanár jelenlétében dolgoznak.

Aki a szóbeli vizsgálaton két tantárgyból megbukott, az javító vizsgálatot tehet. A vizsgálat engedélyezéseért, a magánvizsgát követő négy héten belül kérvényt kell benyújtani az igazgatósághoz. Ennek elmulasztása esetén, vagy ha a tanuló a javítóvizsgálaton nem jelent meg, írásbeli kérésre, megokolt kivételes esetben, — egy éven belül — az egyházmegyei Főtanfelügyelő adhat engedélyt a következő határidőre. Egy éven túl a tanuló elveszíti a javítóvizsgálat kétéltére vonatkozó jogosultságát a tanulmányait csak a teljes osztályvizsgálat megismétlésével folytathatja.

Felmentés csupán rajzból és kézimunkából adható, ez iránti kérelmét a folyamodványhoz csatolt orvosi bizonyítvánnyal támogatja a magántanuló.

A megfelelő koruak a polgári iskola I., vagy az ennek megfelelő életkornál idősebbek ugyanazon vizsgálati határidőben az I., II. osztályból csak úgy tehetnek vizsgálatot, ha akár rendes iskolai bizonyítvánnyal, akár elemi iskolai Értesítő-könyvecskével igazolják, hogy legalább az elemi iskola négy osztályát sikeresen elvégezték. Csak ugyanily jogosultsággal rendelkeznek azok is, akik az elemi iskola V. vagy VI. osztályát is végezték. A leánygimnáziumból átlépő tanuló csak akkor bocsátható a polgári iskola megfelelő felsőbb osztályából magánvizsgálatra, ha bizonyítványa legalább elégséges s a magánvizsgálat határidejében, de a vizsgálatot megelőzően, sikeresen tesz különbözeti vizsgálatot. A különbözeti vizsgák tárgyairól tájékozódást nyújt az ezekről közölt szakasz. Az ebben felsorolt tantárgyakról szóbeli és a nyelvekből ezt megelőzően írásbeli vizsgálatot is kell tenni. Akinek két írásbeli dolgozata elégtelen, az a különbözeti vizsgálatnak fél év múlva való megismétlésére utasítatik. Természetes, hogy az ilyen tanuló a sikertelen különbözeti vizsgálat idejében magánvizsgálatra nem bocsátható.

A magánvizsgálatra jelentkezettek a M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter által időről-időre megállapított vizsgálati díjon kívül ugyanazokat a díjakat (tan-, beíratási- és mellékdíjak) kötelesek az írásbeli vizsgálat megkezdése előtt az iskola pénztárába befizetni, melyeket a rendes tanulók fizetnek. Vidéki magántanulók folyamodványukhoz csatoljanak szabályszerűen felbélyegzett, — saját címzésükkel ellátott — levelezőlapot, melyen kérvényük elintézéséről s vizsgálatuk idejéről őket kiértesíthessük.

A magántanulók beíratkozhatnak június 26., vagy 27-én, valamint szeptember 5-én, vagy 7-én.

Figyelmeztetés. A magántanuló folyamodványán oly pontos lakcímet adjon, hogy annak alapján a postán számára küldött értesítéseket feltétlenül megkaphassa.

IX.

Internátus.

A Sz. Orsolya-rend — vidéki növendékei részére — internátust is tart fenn, melybe egész, vagy fél bennlakásra vétetnek fel a leánykák. Az internátus növendékeit a Sz. Orsolya-rend által fenntartott elemi, polgári és nőipariskola, valamint a kétéves női kereskedelmi szaktanfolyam és a tanítónőképző-intézet szolgáltatja.

Az internátusi ellátási díj 50%-a természetben is fizethető. Kívánatra készséggel küld prospektust az intézet főnöksége.

Tudomására adjuk a mt. Szülőknek és az érdeklődőknek, hogy a vakáció folyamán szerdai napokon 11—12, szombaton pedig 5—6-ig készséggel állunk rendelkezésükre.

Szeptemberben megnyílik a kétéves női kereskedelmi.

**A Szent Orsolya-rendi Zárda
polgári leányiskolájában használatos
tankönyvek jegyzéke, az 1936—37. isk. évben.**

I. osztály.

Harmat—Sík: Ima- és énekkönyv, 250 P.
Nagy Katekizmus.
Alszeghy—Sík: Magyar nyelvtan, I—II. oszt. számára (III. kiadás).
Prónay: Olvasókönyv I. rész, polg. leányisk. számára.
Haugsethné L. Lujza: Mein erstes Deutsches Buch, V. kiadás.
Simon: Mennységtan, polg. leányisk. I. o. számára.
Kalmár—Varga: Földrajz, polg. leányisk. I. o. számára, II. kiadás.
Cholnoky: Földrajzi iskolai atlasz.
Dékány: Természetrajz, I. rész, IX. kiadás.
Szendrei: Új énekiskola, I. kötet.

II. osztály.

Harmat—Sík: Ima- és énekkönyv.
Dr. Pokorny: Biblia.
Alszeghy—Sík: Magyar nyelvtan, I—II. oszt. számára.
Prónay: Magyar olvasókönyv, II. oszt. számára.
Haugsethné Lamács Lujza: Mein zweites Deutsches Buch, V. kiad.
Kalmár—Varga: Földrajz, a II. oszt. számára, II. kiad.
Cholnoky: Földrajzi iskolai atlasz.
Simon: Számítan-mértan, II. oszt. számára.
Dékány M.: Természetrajz, II. rész, IX. kiad.
Szendrei: Új énekiskola, II. kötet.

III. osztály.

Harmat—Sík: Ima- és énekkönyv.
Demkovics A.: Szertartástan.
Prónay L.: Stilisztika.
Arany—Lehr: Toldi.
Haugsethné L. Lujza: Mein drittes Deutsches Buch, III. kiadás.
Német nyelvtan.
Kalmár—Varga: Földrajz.
Meszlényi A.: Történelem.
Lévay—Horváth: Fizika.
Simon: Számítan-mértan, III. oszt. számára.
Szendrei: Új énekiskola, III. kötet.
Rendszeres földrajzi atlasz.

IV. osztály.

Zsaskovszky: Énekkönyv.
Pongrácz: Kath. Egyháztörténelem.
Dr. Prónay L.: Költészettan és irodalomtörténet.
Magyar könyvtár: Zrínyi, Szigeti veszedelem.
Haugsethné L. Lujza: Mein viertes Deutsches Buch, III. kiad.
Dr. Meszlényi Antal: A magyar nemzet története, II. kiad.
Simon K.: Mennységtan, a IV. o. számára
Dékány—Somogyi: Vegytan és ásványtan.
Haugsethné L. Lujza: Háztartástan, VII. kiad.
Dr. Párdányi: Egészségtan, a IV. oszt. számára.
Szendrei: Új énekiskola, IV. kötet.
Dr. Radnai: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve, II. kiadás.

Figyelmeztetjük kedves növendékeinket, hogy tanáraik utasítása nélkül füzeteket ne vásároljanak. — Az iskola IV. osztályába újonnan beiratkozott tanulók pedig ne a Zsaskovszky: Énekkönyvet, hanem a Harmat—Sík-féle: Ima- és énekkönyvet vegyék meg, mely minden osztályba be lesz vezetve. Akiknek azonban megvan a Zsaskovszky-féle, az másikat ne vegyen.



TANÍTÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET



Szentelés után a „Zitta”-zászló.

IV.

Az 1935—36. iskolai év története.

Általános jellemzés. F. isk. év intézetünk 9. tanéve. Történetében kiemelkedő esemény, Rendünk 400 éves fennállásának megünneplése. Ez alkalomból dec. 6-, 7- és 8-án triduumot tartottunk: ünnepélyes szentmisék, szentségimádás, litániák és szentbeszédekkel.

6-án *Komócsy István* prépost-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő beszédében kiemelte a keresztény nagyasszonyok irányító, nevelő erejét a történelem különböző korszakaiban. Ez erőselekkü nők között találjuk Merici Sz. Angélát is. A tökéletesség felé az első indításokat vallásos szüleitől nyerte, akik gyermekeikkel együtt térdelve végezték napi imáikat s esténként a család feje olvasott fel a szentírásból és a szentek életéből. Példa ez a szülőknek, mert gyermekeik szeme rajtuk⁷ függ. Szenteket nevel a jó példa és a jó könyv. — Majd méltatta Sz. Angélának s rendjének munkásságát a nőnevelés terén s korára gyakorolt szociális hatását. Felvette a harcot korának szabados szelleme ellen. Láttá hogyan bomlanak fel és esnek szét a családok, tisztán állt előtte: azért kell dolgoznia, hogy a vallás-erkölcsös életet megújítsa. Ezért alapított olyan társulatot, melynek befolyása a család legmélyebb lényegéig ért. Ezért hagyta az első rendtagokat egyenlőre a családban, ahol apostoli munkát kellett végezniök s minden szeretetmunkára készen állniök. Kihívásnak számított az akkor, ha a háznak egy leánya megkísérelte, hogy tökéletes életre törekedjék, hogy látogassa a szegényeket s a leányifjúság nevelésére szentelje életét. Így alapította meg az *első női tanítórendet*, mely kezdetben mint kongregáció működött, majd szerzetesrenddé alakult. Hazánkba I. Lipót neje 1676-ban Pozsonyba telepítette be a rendet, onnét 1698-ban települtek át Kassára, a dombóvári rendház 1915-ben alakult kassai rendtagokból. 400 esztendő alatt sok üldözést, viszontagságot állott ki a rend. A francia forradalom idején 40 orsolyita hajtotta fejét a guillotine alá, bátorságot öntve azokba, kik velük együtt haltak mártírhálált. Ma 600 házban 20.000 orsolyita nevel erős asszonyokat az Egyháznak s bátor honleányokat a Hazának.

Délután *dr. Kovács Lajos*, premontrei kanonok, apostoli kormányzó ismertette a szerzetesrendek szerepét Pannónia földjén, akik

már az Árpádok korában 45 kolostorban terjesztették a kultúra áldásait. Majd a Sz. Orsolya-rend történetét változta s megvilágította a szent Alapítónő erényeit, szellemét, melyet rendje, mint drága örökséget 4 évszázadon át hiven őrzött és áldásosan terjesztett. A mi korunk nem kevésbé vészterhes, mint Sz. Angélaé volt. Mennyi veszély fenyegeti a hitet és erkölcsöt ma is, mennyi napjainkban is a lelki és testi beteg, mennyi a szegény és a szűkölködő: oly légkörben élünk, melynek feszültsége robbanással fenyegeti egész Európát, megcsonkított hazánk ezernyi bajai itt bent, fojtogató szomszédok, vörös és sárga veszedelem kívülről! Oh, mennyire szükség van a vallás vigaszára és erősítő kegyelmeire, a hitből élő áldozatos lelkek imáira és segítségére. Hálaadó imánkhoz fűzzük tehát mindjárt kérésünket is, hogy árássa ki Isten egyre jobban azt a szellemet, melyet Sz. Angéla és hű leányai képviselnek, az egész emberiségre, de különösen szegény hazánk felett. Hála Istennek az Ő nagy szentjéért, Merici Sz. Angéláért! Hódolat az ő nagy rendjének, a Sz. Orsolya-rendnek! Dicséret és elismerés az ő hű-sége leányainak! Áldás mindazoknak, kik most velünk együtt-érezve jubilálnak!

7-én d. e. *Fürész József*, az intézet hittanára, mint követendő példaképet állította növendékeink elé Sz. Angéla ifjúságát. Merici Sz. Angélához hasonlóan hivatást, életcél, eszmét kell választania minden ifjú leánynak és ennek kell szentelnie minden erejét, idejét és teljes szeretetét. Az ima és elmélkedés az eszköz ez életcél világos megismerésére, eléréséhez pedig megerősítésre, küzdelem szükséges. Küzdelem a szenvedélyek és az élet árja ellen, melyben csak a határozott, elszánt akarat, mely kész minden áldozat meghozatalára, arathat győzelmet. Sz. Angéla e szerzetesrend alapítónője, a leányifjúság lelki gondozója, korának apostola volt. Modern Sz. Angéla az a leány, aki vagy szerzetben, vagy a világban élve, az Isten ügyét védelmezi, az Egyház papjaival együtt működik, a katolikus akció törekvéseit megérti és támogatja. Ha a leány apostol a családban, az egyházközségben, az Antikrisztus és a saját rosszra hajló természete elleni harcban, mint Sz. Angéla, ragyogni fog és örök élete lesz.

8-án az ünnepélyes nagymisét *P. Somogyi Jenő*, a Jézus-társaság tartományfőnöke mondta. Ugyancsak ő szentelte meg intézetünk zászlóját. Lelkesítő beszédében harcra bűzdította leányifjúságunkat. Harcra lelkük fehérségének megőrzéséért, harcra jövő családi életük tisztaságáért, harcra a világ és saját szenvedélyeik ellen. Peldaként lebegjen előttük Sz. Orsolya, a fejedelmi szűz, aki vérével permetezte meg lelkének liliumát. A harcban ne csüggedjenek! A zászlót a

lilimos Szűz ünnepén emelik fel, Ő velük küzd és győzni fognak vele. Ő a boldogságos, Ő vezet a boldogságra. Sz. Angéla képe disziti a zászlót, Ő tartja a magasba. Peldájára fellektintve, legyenek szintén angyalok otthon, az utcán, a szegények, a gyermekek között, legyenek a jótékonyok, a türelem angyalai. Tudjanak nemcsak imádkozni, hanem harcolni angyalok is lenni. Küzdeni az Egyház igazáért, maguk s mások lelkéért. Sz. Angéla járjon közbe, hogy az Ő erényeit utánozva mindannyian eljussanak az örök boldogságra.

A zászlóanyai tisztet Zita- királyné Ő Felsége kegyeskedett elvállalni. Helyettesítésével Erzsébet főhercegnő Ő Fonségét méltóztatott megbízni, aki már 7-én megérkezett intézetünkbe. Hóman Bálint kultusz- és Bornemisza Géza iparügyi miniszter Ő Nagyméltóságáék képviselőjében Dr. Turánszky László és neje jelentek meg. A délutáni befejező ünnepségre Virág Ferenc megyéspüspök Úr Ő Nagyméltósága is kegyes volt megérkezni. Ő tartotta az utolsó ünnepélyes litániát. 6 órakor díszünnepély volt. Nagyméltóságú Püspökatyánk itt méltalta szent Rendalapítónk érdemeit s kívánt áldást a Rend további működésére. Mi pedig halás szívvel, alázatos lélekkel borulunk le az isteni Gondviselés előtt, hogy megköszönjük a 400 esztendő alatt nyert sok kegyelmet, jótéteményt s áldást esdjünk Sz. Angéla Anyánk szelleme szerinti jövő munkánkra. — Köszönetel mondunk hivatott szónokainknak, magas vendégeinknek, Dombóvár és környéke közönségének s rendházunk minden jóakarójának, akik velünk együtt jubiláltak.

Szeptember 13-án tartottuk az alakuló értekezletet, 14-én javítóvizsgálat és pótbefutás, 15-én Veni Sancte s az év ünnepélyes megnyitása, a megnyitó beszédet Fürész József hittanár mondta, mely után felolvastuk a fegyelmi szabályokat. 25-én P. Polgár András S. J., a Szív-gárda generálisa, a IV—V. éves növendékeknek előadást tartott „A Szív-gárda célja, szelleme és a gárdisták foglalkoztatása” címen. 27-én Bocskay Béla menekült, erdélyi színész tréfás előadásán vettünk részt. 30-án a katolikus nagygyűlésen 32 növendék vett részt.

Október 3-án éveleji közös szentgyónás, 4-én közös szentáldozás. 6-án nemzeti gyásznapi ünnepélyt tartottunk, a tanítás szünetelt. 16-án a II. oszt. — helységünk őszi flórájának tanulmányozására — kirándulást tett a határba; d. u. a „Szentatya szól hozzátok” c. film megtekintése. 19-én a III—IV. évesek tanulmányi kirándulásra Kaposvárra, a cukor-, jég-, ecetgyár-, villanytelep s egyéb nevezetességek megtekintésére. 21-én a Rend fővédőszejének, Sz. Orsolyának, ünnepén szünetelt a tanítás. 22-én az V. évesek a baranyamegyei Hórnyék község elemi iskolájában hospitáltak. 24-én orvosi szemvizsgálat. 27-én a Szív-gárda Krisztus- király ünnepélyén voltunk

jelen. 29-én a Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves fennállásának emlékezete. 31-én takarékosági nap, jelentőségét az órák keretében méltattuk.

November 2-án elhunytjainkért mondott szentmisén vettünk részt, utána növendékeink kegyelettel keresték fel Istenben boldogultjaink, valamint az elesett hősök sírját. 5-én Csiki: Nagymama c. darabot nézték meg. 7-én a III. évesek meglelték a Rothermel-cég mezőgazdasági gépraktárát. 12-én az I. és IV. évesek geológiai és földrajzi megfigyeléseket végeztek a Kapos folyó mentén. 14-én Szigligeti: „Fenn az erna, nincsen kas” c. darab megleltése. 19-én Sz. Erzsébet ünnepe, szentmise után ünnepélyt tartottunk. 24-én az új kápolna szentelése. 30-án szülői értekezlet, előadást tart Fűrész József hittanár „A leányok nemes lelkületre való nevelése” címen.

December 5-én az internátusi növendékek Mikulás-estje. 6-án a Kormányzó Úr Ó Főméltósága névünnepe alkalmából szünet, a növendékek szentmisén vettek részt. 6., 7- és 8-án a jubileumi ünnepek. — Advent vasárnapokon az A. C. rendezésében tartott kultúrélutánokon IV—V. éves növendékek jelen voltak. 22-től január 6-ig bezárólag szünet.

Január 12-én Baráth Erzsébet II. éves növendékünket szólította el közlünk az Úr. Panasz-szó nélkül tűrte súlyos fejfájásait, mely végzetes agyhátya-gyulladásra fejlődött. Fehér lelkének szépsége és mély vallásossága betegségében még szebben megnyilvánult, mint egészséges napjaiban. Nagy szenvedésében ő vigasztalta bánatos szüleit. Nem akarta, hogy fájdalmat okozzon betegségével, ezért mosolygott mindaddig, míg az Úr át nem vitte őt az örök mosoly hónapja. 13-án az elköltöztetést bemutatót engesztelő szentmisén vettünk részt. Társai egyrésze osztályfőnöke kíséretében elutazott, hogy szeretetünk színbóluaként ravatalára helyezzék az intézet koszorúját s utolsó útjára kísérjék a távozót. 20-án oktató-filmelőadás. 21-én M. Cielezky Agneta rendfőnöknő-igazgató névünnepe alkalmából szünet. Liszt-ünnepélyt tartottunk. 31-én a felévi értesítők kiadása.

Február 6-án szülői értekezlet, előadást tartott M. Horváth Otília „A serdülő leány lélektana” címmel. 22-én oktató-filmelőadás. 26-án P. Polgár András S. J. vezetésével 3 napos lelkigyakorlatot kezdenek a növendékek.

Március 5., 6., 7-én este P. Polgár S. J. a szülőknek tartott előadást „Családvédelem és a gyermeknevelés” címen. 10-én a IV. évesek háztípus-tanulmányt végeznek helységünkben. 15-én nemzeti szünet, hazafias ünnepélyt tartottunk. 30-án a IV. évesek a Stefek-féle minta-baromfitelepet tekintették meg. — A nagybőjt-vasárnapi kultúrélutánokon a IV—V. évesek jelen voltak.

Április 2-án a II. és IV. évesek a Spengler-féle cserépedény- és kályha-gyártását nézték meg. 4—15-ig bezárólag husvét szünet. 20-án oktató-filmelőadás. 23-án a III—IV évesek a talpfatellitő-telepet tekintették meg. 24—29 tanulmányi kirándulás Wienbe. Részt vett 40 növendék. 25-én búzaszentelő körmenet, utána kerületünk pedagógiai szemináriumán voltak jelen a IV—V. évesek.

Május 2-án „A rádió- és telefon a közönség szolgálatában” címen értékes előadást tartott Tóth Károly helybeli postafőnök. 4-én Sz. Flórián-nap, községi fogadott ünnep, szentmise, körmenet, szünet. Az I—II. évesek tanulmányi kirándulást tettek Komlóra, a köszöntőbánya megleltetésére. 7-én a III—IV. évesek a tászári repülőteret és a piarista-rend gazdaságát nézték meg. 10-én zenevizsga azon növendékeink számára, akik az intézetben külön zenét tanultak. 11-én a IV. évesek a dóbróközi népiskolában hospitáltak, 12-én pedig Moldoványi műbutorasztalos üzemét tekintették meg. 13-án a gyak. iskolásokkal Madarak és fák napját tartottunk. 16-án az V. évesek ballagása. 17-én ritmikus- és magyaros táncbemutató. 18., 19., 20-án keresztjáró körmeneten vettünk részt. 19—20-án az V. évesek osztályvizsgálata. 21-én az A. C. rendezésében tartott katolikus-napi előadásokat halgatták meg a növendékek. 22-én oktató-filmelőadás. 24-én az elesett hősök emlékére rendezett ünnepélybe néhány műsorszámmal kapcsolódunk be. 25-én az I. évesek a Lexa-téglagyártat tekintették meg. 27—30-án írásbeli képesítő-vizsgálat.

Június 4-én megemlékezés a trianoni gyásznapról, d. u. évvégi közös szentgyónás. 5-én közös szentáldozás. 6-án orvosi szemvizsgálat. Balatoni kirándulás. 7—8—9-én rajz- és kézmunka- s az év folyamán a kémia-, fizika- és földrajz-órákon készített tárgyak kiállítása. 9-én 82 növendék Pécsért megnézte a Missa Sollemnist. 10—13-án az I—IV. évfolyamok osztályvizsgálata. 15—20-án képesítő-vizsgálat. 21-én az oklevelek kiosztása. 25-én Te Deum, bizonyítványok, jutalmak kiosztása. 27-én a végzett növendékek sikondai kirándulása.

Az iskolai év folyamán érkezett fontosabb rendeletek.

Egyházm. főtanf. 2092/1935. Építkezés miatt a tanításnak szept. 15-én való megkezdése tárgyában.

V. K. M. 5.775/1935. A Pázmány Péter Tudomány Egyetem 300 éves fennállásáról való megemlékezés tárgyában.

V. K. M. 51.800/1935. A népiszkolai munkamesterneői képesítő-vizsgálatok szüneteltetése tárgyában.

Egyházm. főtanf. 2.375/1935. Liszt Ferenc zeneköltőről való megemlékezés tárgyában.

- V. K. M. 54.700/1935. Az osztálybizonyítványok illetékmentessége tárgyában.
- V. K. M. 1254/1936. Képesítővizsgálati kormányképviselők kiküldetése tárgyában.
- V. K. M. 41.995/1936. A gyak. isk. vázlatírás tárgyában.
- Egyházm. főtanf. 1.188/1936. Lajos Gyula tb. kanonok, székesegyházi énekisk.-i igazgatónak, a képesítő-vizsgálatra, püspöki biztosi és elnöki minőségben való kiküldetése tárgyában.
- V. K. M. 45.198/1936. az I. évfolyam benépesítése s az új növények középisk. IV. oszt. előmeneteli eredményének szept. 30-ig való felterjesztése tárgyában.
- Egyházm. főtanf. 1.651/1936. A hittani elégtelen osztályzatok tárgyában.
- V. K. M. 46.528/1936. Dr. Boreczky Elemér min. oszt. tanácsosnak a képesítő-vizsgálatra, kormányképviselői minőségben való kiküldetése tárgyában.
- V. K. M. 46.600/1936. A f. tanév befejezése és a következő tanév megnyitása tárgyában.

V.

Iskolai hatóságok, a tanári testület és munkaköre.

Az intézet nm. és főtiszt. Virág Ferenc pécsi megyéspüspök úr főfelügyelete alatt áll. Egyházmegyei főtanfelügyelő: Komócsy István prépost-kanonok. Kir. főigazgató: Balázs Béla tanügyi főtanácsos.

Az iskola fenntartója a dombóvári Sz. Orsolya-rend, melynek jelenlegi főnöknője: M. Cielezsky Agnéta.

Sorszám	Tanár	Képesítés	Alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Tantárgy	I. II. III. IV. V.					Összesen	Jegyzet
				összesen	amely az int.-nél		osztály						
1.	M. Cielezsky Agneta	Magyar ny. és történelemből	rendfőnöknő-igazgató	32	9	—							Vezette a rendház és az intézet szellemi és anyagi ügyeit. Nagy elfoglaltsága miatt nem tanított.
2.	Bánfalvy Júlia	Középiskolára és tanítóképzőint.-re magyar és német nyelvből	helyettes tanár	6	6	Magyar nyelv Német nyelv	4	3	3	2	2	20	Az Unképzsőkör elnöke; a III. o. főnöke.
3.	vitéz Földváry Béla	Középiskolákra természetrajz—földrajzból	óraadó tanár	18	8	Természetrajz	—	3	3	—	—	6	—
4.	Fűrész József	Középiskolákra hittanokmányból	hittanár	10	5	Hittan	2	2	2	2	3	15	Hitszónok; a Mária kongregáció prézese.
5.	Gyánti Erzsébet	Középiskolákra latin nyelv., történelem és földrajzból	rendes tanár	8	5	Földrajz Történelem Alkotmánytan Gazdaságtan	2	2	2	2	1	23	A földrajzi szerek őre; az I.o. főnöke.
6.	Horváth Ilona	Tanítóképzőint.-re mennyiség-tan, természet- és testgyakorlat	rendes tanár	11	8	Mennyiség-tan Természet-tan Kémia Német nyelv. Gazdaságtan Testgyakorlat	3	—	—	2	2	22	Szertárőr; a II.o. főnöke.

Sorszám	Tanár	Képesi- tése	Alkal- mazá- sának minő- sége	Szolgálati éve		Tantárgy	I. II. III. IV. V.					Jegyzet	
				összesen	ennél az inté- zményig		osztály						Összesen
7.	M. Horváth Ottília	Tanító- képző intézetekre filozófia— pedagógia- ból	rendes tanár	13	9	Test- és lélekt., Mennyiségtan Kémia Egészségtan Testgyakorlás Egyh. karének	— 2 3 — — 3 3 2 — — 3 — — — — — — — — 1 — — — — 2	17	A tanári és ifjúsági könyv- tár öre; az V. o. főnöke.				
8.	Sr. Király Gabriella	Tanítókép- ző int.-re kézi- munkából	rendes tanár	1	1	Rajz Kézimunka Széprás	2 2 — — — 2 2 2 1 1 1 — — — —	13	—				
9.	Lágler Olga	Közép- iskolákra énekből	óráadó tanár	7	6	Ének-zene Világi karének	3 3 2 2 2 2 2 2 2 2 1 — — — — heti 1 óra I—V. o.	13	—				
10.	Marcell György	Közép- iskolákra művészi és mérési rajzból	óráadó tanár	14	9	Rajz	— — 2 2 2 — — — — —	6	—				
11.	M. Répássy Ernesztin	Tanító- képző intézetekre filozófia— pedagógia- ból	rendes tanár	18	9	Nevelés- és tanítást. Neveléstudomány Szerveztan Pedagógiai gyak. Nevelés- és tanítási tan. gyak.	— — — 4 — — — — — 3 — — — — 1 — — — — 1 — — — 2 6	17	Igazgató- helyettes; a IV. o. főnöke; az internátus vezetője.				
12.	Szanyi István	Közép- iskolákra latin nyelv és történelem- ből	óráadó tanár	17	9	Közgazdaságt.	— — — — 2 — — — — —	2	—				
13.	Szarvadi Mária	Polg. isk.-ra magyar nyelv, történelem és testgya- korlásból	óráadó tanár	2	1	Testgyakorlás	2 — 2 2 — — — — — —	6	—				
14.	M. Hitter Aloysia	Gyakorló- iskolai tanítónő	—	34	7	Vezette a gyakorló- isk. I—IV. osztá- lyát és részt vett a IV—V. éves jelöl- tek gyakorlati kikép- zésében	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	30	—				
15.	Haray Mária	Elemi iskolai tanítónő	—	4	1	Vezette a gya- korló-iskola V—VI. osztá- lyát	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	30	—				

Másvallású növendékeink hitoktatói: Cséry Lajos ág. h. ev.,
Eöry Szabó Dezső ref. és Dr. Friedmann Hillél izr. hitoktató.

VI.

A növendékek.

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Gyánti Erzsébet.

N é v		Vallás	Magviselő	Szorgalom	Hit- és történelem	Magyar ny. és irod.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Mennyiség.	Kémia	Gazdasági ismeretek	Rajz	Széprás	Ének	Zene	Egyh. ének	Kézimunka	Testgyakorl.	Isi. helyi tan. költészet
	Bokor Ilona	ref.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	—	2	2	3
	Böhm Márta	rk.	1	2	1	4	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	3
	Bruckmann Etel		1	2	1	4	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	3
	Dénes Sára		1	2	1	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	3	1	2	2	3
5.	Dusnoki Emma		1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	1
	Gróf Emma		1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2
	Gyarmaty Sarolta		1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1
	Hagemann Margit		1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	3
	Hitter Margit		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
10.	Ignác Julianna		1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
	Illés Mária		1	2	2	3	3	3	2	2	2	1	1	1	2	3	1	1	1	1
	Irsák Gabriella	gkat.	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Jancsó Gizella	ref.	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	1	1	2	1	—	1	1	2
	Kabos Veronika	rk.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	2	1
15.	Karlín Erzsébet	rk.	1	2	1	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2
	Kiss Irma		1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2
	Kövári Etel		1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2
	Krémer Anna		1	1	2	3	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	3
	Móricz Ida		1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	3	1	2	1	1	2
20.	Nádai Margit		1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	3	1	2	1	2
	Neumann Margit		1	2	1	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	2	2	2	2
	Németh Mária		1	3	1	3	2	2	3	3	3	2	2	1	2	3	2	2	2	2
	Németh Sarolta		1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
	Pálmai Jolán		1	2	2	3	2	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2
25.	Sas Éva	izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1
	Schröder Margit	rk.	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2
	Somogyi Klára	ev.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	—	1	1	2
	Spengler Magdolna	rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1
	Szabó Piroska		1	2	1	3	2	1	2	2	1	2	2	1	3	2	2	2	1	2
30.	Szalay Erzsébet		1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2
	Szecsődi Katalin		1	2	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
	Szendeff Etelka		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	—	1	2	3
	Tabi Éva		1	3	2	3	3	3	3	4	3	2	2	2	3	2	2	1	3	2
	Tóth Angyalka	ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2
35.	Tóth Erzsébet	rk.	1	2	1	3	2	2	3	3	2	1	1	2	2	3	2	1	2	2

N é v	Vallás	Magaviselet	Szorgalom	Hit- és erkölcstan	Magyar ny. és irod.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Mennyiségl.	Kémia	Gazdasági ismeretek	Rajz	Szépíráás	Ének	Zene	Egyh. ének	Kézimunka	Testgyakorl.	Ismeretlen tárgyak
Törő Mária	rk.	1	2	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3		1	2	3
Túri Klára	"	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	
Venczel Ilona	"	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	
Wagner Irén	"	1	1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	
40. Zdeborsky Mária	"	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	

Kimaradt: Balogh M., Rooz E., Szilágyi E.

Kizárattott: Mátyás Vilma.

II. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Horváth Ilona.

N é v	Vallás	Magaviselet	Szorgalom	Hit- és erkölcstan	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Mennyiségl.	Természett.	Gazdasági.	Rajz	Ének	Zene	Egyh. ének	Kézimunka	Testgyakorl.	Ismeretlen tárgyak
Barna Lujza	év.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bánáti Klára	rk.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Bognár Jolán	tel.	1	1	1	1	3	2	3	3	3	1	2	2	3	3	3	2	2
Buda Olga	rk.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	3
5. Farkas Mária	"	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1	2
Füzy Erzsébet	"	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2
Gáspár Margit	"	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2
Gianits Etelka	"	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	2	2	1	1	1	1	2
Gothár Irén	"	1	1	1	2	3	3	2	2	3	1	1	2	2	2	1	2	2
10. Gyarmati Kornélia	"	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	2
Höfmann Irén	év.	1	2	1	2	2	1	3	2	4	2	2	2	1	2	-	1	1
Horváth Márta	rk.	2	2	1	1	1	1	1	3	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Kerschbaumayer I.	"	1	1	1	2	2	2	2	3	3	1	1	2	1	1	1	1	2
Király Erzsébet	"	1	2	1	2	2	3	2	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1
15. Kovács Márta	"	1	1	1	2	2	2	2	2	3	1	2	1	1	1	2	2	2
Kramaszta Coelesta	"	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	3	3	2	2	3
Lehőcz Mária	"	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lengyel Klára	öz.	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Májer Mária	rk.	1	2	1	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2
20. Neumann Elenóra	"	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	2
Nevelits Anna	"	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Pethő Julianna	"	1	1	2	2	3	2	2	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2
Szakály Gizella	"	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Szigethy Julianna	tel.	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1
25. Szücs Ilona	rk.	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Wott Enikő	"	1	2	1	2	4	3	2	3	3	2	2	2	1	1	1	2	3

Kimaradt: Ehling M., Puskás E., Rátkai V.

Kizárattott: Kovács Ilona.

Meghalt: Baráth Erzsébet.

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Bánfalvy Júlia.

N é v	Vallás	Magaviselet	Szorgalom	Vallásán	Lélektan	Magyar ny.	Német ny.	Történelem	Földrajz	Memória	Természetr.	Fizika	Gazdaságtan	Rajz	Ének	Zene	Egyh. ének	Kézimunka	Testgyakorl.	Ismeret. dol. állása
Bertei Elvira	rk.	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Borbély Ilona	"	1	2	2	2	4	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	2	1	2	3
Csoltó Klára	"	1	1	1	2	3	2	2	2	3	1	2	2	3	2	2	2	1	1	1
Dárdai Erzsébet	"	1	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2
5. Dramata Margit	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dusnoki Magdolna	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Felszeghy Zita	ref.	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2	3	-	2	2	1	1
Fetter Matild	rk.	1	2	1	2	2	1	2	2	3	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2
Feuerbach Mária	"	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
10. Fűzy E. Kornélia	"	1	1	1	2	3	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	1	1	2	3
Gábrriel Erzsébet	"	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	3
Hadfy Etelka	"	1	2	2	3	3	3	3	4	2	3	1	2	2	2	2	2	1	1	2
Horváth Julianna	"	1	1	1	1	1	1	1	3	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Kostyák Anna	"	1	2	1	2	2	3	2	2	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2
15. Kutfel Anna Ilona	"	1	2	1	2	2	3	1	2	2	1	2	1	3	3	2	2	1	2	2
Molt Magdolna	"	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2
Nagy Etelka	"	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2
cs. Orosz Marianna	"	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Óri Mária	"	1	2	1	1	2	2	1	1	3	2	1	1	2	2	1	1	1	1	3
20. Pelez Anna	"	1	2	1	2	3	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	2
Rátkai Mária	"	1	3	1	2	4	3	3	3	4	2	3	2	2	3	1	2	2	2	2
Simon Magdolna	ref.	1	2	2	3	2	3	3	3	4	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2
Spengler Mária	rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Stercula Eva	ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2
25. Stimpfl Magdolna	rk.	1	1	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2
b. Szabó Mária	"	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
Takács Erzsébet	"	1	2	1	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2	3

IV. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: M. Répássy Ernesztin.

N é v	Vallás	Magaviselet	Szorgalom	Vallásán	Magaviselet	Tanítási gy.	Magyar ny. és tud.	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Memória	Kémia	Fizika	Gazd. ism.	Rajz	Ének	Zene	Egyh. ének	Kézimunka	Testgyakorl.	Ismeret. dol. állása
Balogh Margit	rk.	1	2	1	2	1	2	1	2	3	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	2
Barna Laura	"	1	2	1	2	2	3	3	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	2	2	2
Bednár Klára	"	1	1	1	1	3	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2
Biacs Ilona	ref.	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	-	1	2	1
5. Decsi Lenke	rk.	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dorn Erzsébet	"	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
Felszeghy Anna	"	1	2	2	1	3	1	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	3
Fontányi Margit	"	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Forgó Ilona	ev.	1	2	1	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1	1	2	1	-	1	2	1
10. Fűzy Gizella	rk.	1	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	2	1	2	2
Gubianó Erzsébet	"	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2
Hohner Margit	"	1	1	1	3	2	3	1	2	2	2	2	2	1	2	2	3	2	1	2	2
Illés Márta	"	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2
Kelemen Magdolna	"	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2
15. Kovács Jolán	ref.	1	2	1	3	2	3	3	2	2	3	1	2	1	2	2	3	-	1	2	2
Maurer Erzsébet	rk.	1	2	2	1	1	2	3	3	2	2	1	1	1	2	3	2	2	2	1	2
Nagy Emilia	"	1	1	1	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	3	3	2	1	2	3	1
Németh Edit	"	1	2	1	2	2	3	3	2	3	2	3	1	2	1	1	1	2	1	2	2
Németh Julianna	"	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	3	1	2	1	1	2	2
20. Pázmány Anna	isz.	1	2	1	2	2	1	1	2	1	3	2	2	1	1	1	1	1	1	3	2
Szalay Katalin	rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szalay Valéria	"	1	2	1	2	2	3	3	2	2	3	2	3	1	2	2	3	2	1	2	4
Szegedy Margit	"	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1	2	3
Takács Magdolna	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25. Tunner Katalin	"	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2

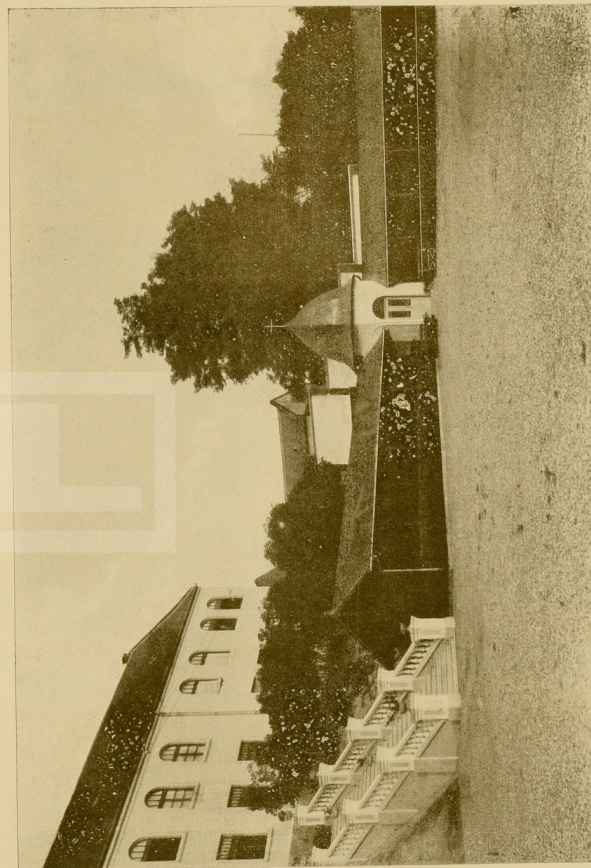
Kimaradt: Baranyó Aranka, Léh Adél.

V. OSZTÁLY.

Osztályfőnök : M. Horváth Ottilia.

N é v	Vallás	Magaviselet	Szorgalom	Vallás	Neveléskor.	Isk. szerv.-t.	Tanítási gy.	Magyar ny.	Német ny.	Alkalm.-tan	Mennyiség	Egészségtan	Közzetd.-t.	Rajz	Ének	Zene	Közismuka	Egyh. ének	Tetisgyakorl.	Iskolai fogl. idősz.
Bánki Margit	rk.	1	2	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	1
Bojtor M. Valéria	rel.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	3	2	1	1	2	1	1
Bucher Mária	rk.	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	3	2	1	2	1	3
Bugala Erzsébet	"	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2
5. Cielezsky Margit F.	"	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Cseke Margit M.	"	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	2	3	2	2
Eöri Szabó Ilonka	rel.	1	2	1	2	2	1	2	3	2	3	2	2	1	1	3	1	1	1	2
Fekete Mária R.	rk.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Fontányi Ilona V.	"	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
10. Gyulai Gabriella E.	rel.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	1	1	1	2
Király Anna	rk.	1	1	1	3	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	2
Kiss Julianna A.	"	1	1	1	1	1	1	2	3	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Koronay Mária E.	"	2	2	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3	1	1	1	2	2	3
Kótai Margit	rel.	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	2
15. Krasznai Mária	rk.	1	2	1	3	3	2	3	2	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1	2
Marton Vilma	"	1	2	1	2	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1	1	2	3
Mácsik Terézia	"	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Máté Anna	"	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Merényi Györgyike	"	1	2	1	2	2	2	2	2	3	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2
20. Moklovskylzabella	"	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2
Nikolény Rozália	"	1	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2
Novits Karolina	"	1	1	1	1	1	2	2	1	2	3	1	2	2	1	2	1	1	1	2
Piel Mária Szidónia	"	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pozsonyi Ilona	"	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2
25. Risztovcics Irén	rk.	1	2	1	3	3	2	3	2	3	3	2	2	2	3	1	1	1	1	2
Russek Györgyike	rk.	1	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	2
Skrinyár Anna	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Somlai Erzsébet	év.	2	2	1	2	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Süle Mária	rk.	1	1	1	3	2	3	3	3	3	2	1	2	1	2	2	2	1	1	2
30. Szabó Sarolta	"	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Szalay Antónia	"	1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	3
Takács Anna	"	1	2	1	1	1	2	3	3	2	3	2	2	1	3	3	1	2	2	3
Vasas Erzsébet	"	1	1	1	3	3	2	3	2	3	2	2	2	1	3	3	1	2	2	3
Várkonyi Julianna	"	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
35. Vitéz Györgyike	év.	1	2	2	2	2	3	1	3	3	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Wott Mária	rk.	1	2	1	2	2	2	2	2	3	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2

Kimaradt : Németh Rozália.
Kizárattott : Bódis Györgyike.



Sport-pálya egy része, a nyári tanulóhelyekkel.

Épület, udvar, kert, berendezés, felszerelés.

1. Épület, udvar, kert.

Intézetünk részben a herceg Esterházy-féle hitbizomány, részben a Rendház tulajdonát képező 4.925 négyszögöl területen 1928-ban emelt kétemeletes épületben van elhelyezve. Az osztályok világosak, tágasak, jól szellőztethetők s központi fűtéssel vannak ellátva a folyosókkal együtt, ahol a téli hónapokban a növendékek az óráközi szüneteket is töltik.

Alig 8 év telt el az intézet új épületének emelése óta, s már is szűknek bizonyult. Kénytelenek voltunk az eddig földszintes részre emeletet húzatni. Az építkezés munkája novemberben fejeződött be. Az új részben nyert elhelyezést a kápolna, továbbá a rajzterem, rajzszertár, vendégszoba, internátusi társalgó-szoba és 1 hálóterem. Az építkezés költsége cca 120.000 P.

Az óráközi szüneteket a növendékek az 55x32 méter területű, igen szép fekvésű kerti játszótéren tölthetik, a rajta létesített szabadtéri tanulóhelyeken pedig — felváltva — 2—2 osztály a tanítási órákat is. A kertben létesített uszodát, állandó felügyelet mellett, meleg időben, az isk. év tornaóráin és azon kívül a vakáció folyamán is használhatták növendékeink.

A jelöltek gyakorlati irányú gazdasági kiképzése a Rendház tulajdonát képező kertben folyt, s a hasonló célra bérbevett szomszédos r. k. hitközségi iskola kertjében.

2. Berendezés, felszerelés.

A szertárak gyarapodása. *Etnografiai gyűjtemény:* püspök-bogádi-, pinchehelyi-, váraljai népviseletű baba; mohácsi diszkancsó; kézfáragásos doboz. 25 — *P. Természettani szertár:* acélmérőszalag, tányérmérleg, állócsiga, egyszerű csigasor állvánnyal, elektromágnes változtatható ellenállással, váltóáramú dinamógép, butirométer, földmérő, elektroszkóp, mágnesűs áramjelző, elektromos inga, leydeni palack, egyszerű kapcsoló, áramfordító. 52 — *P. Földrajzi szertár:* földgömb, Dombóvár 25.000-es katonai térképe, Dombóvár alaprajza, Tolna vármegye térképe, Budapest térképe, iránytű. 23'60 P. *Hang-*

szerek hangolása 32'— P. *Vegytan*: börgyűjtemény, vasolvasztókemence és porcellánégető-kemence miniatűrje. 25'— P. *Anyagbeszerzés*: 15'— P. 1 könyvtárszekrény: 120'— P. *Összes érték*: 292'— P.

Tanári könyvtár gyarapodása. Hítbuzgalmi művek: Blazovich: A csend mélységeiből. Bangha: Róma lelke. Jánosi: Mária. P. K. Mórús Sz. Tamás élete. Lippay: A pápaság a világ tükrében. Plus: Krisztus Jézusban. Gicz: A kat. papság érdemei. — **Pedagógiai művek**: Rüblein: Az állami nyugdíjtörvény., Nyugdíjjog szabályok., Kat. nyáriegyetem előadásai. 1935., Tanítóképzőint. tanárok egyesületének alapszabályai. Törös: Álló- és mozgókép szerepe a tanításban. Relkovic: Iskolai kirándulások. Kovách: Nyelvtanítás és nemzetnevelés. Ribot: Az emlékezet betegségei. Neményi: A magyar tanítóképzés tartozékai. Héjj: Magyar gyermeknevelés. Lenkei: A család és iskola együttműködéséről. Nógrády: Az anyai szeretet. Feljegyzések gyermekemről. Jancsó: Az erdélyi magyarság életsorsa, nevelésügyének tükrében. Fináczy: Nevelésemlekek a XIX. században. Vives neveléstudományi művei. Noszlopi: Jellemlátás és jellemigézés. Marcell: Bontakozó élet, VII. kötet. **Irodalom**: Mikes: Szendrey Júlia ismeretlen naplója. Dézsi: Báró Jósika Miklós. Benedek: A magyar irodalom története, Makkai: Táltos király., Sárga vihar. I. II. köt. Tamási: Sziúzmáriás királyfi., Ábel a rengetegben. Nyisztor: Felhőkarcolók., Magyar Góg. Axel Munthe: Régi könyv. Mussolini: Arnaldo Mussolini élete., Nobel-díjas írók Antológiája. Móra: Daru-utcatól a Móra Ferenc utcáig. I. II., Móra: Aranykoporsó. Nyíró: Az én népem. Gulácsy: Főregteg, Anzen-grubers Werke, 9 kötetben. — **Történelem, szociológia**: Mihelics: A szociális kérdés. Kuzsinszky: Aquincum. Szegfű: Három nemzedék és ami utána következik. Malonyay: Szinyei Merse Pál. Éber: Művészeti Lexikon. I. II. köt. Wick: Kassa régi siremlékei. Bíró: A kereskedelem és üzletvilág reformja. Drinck: Szabadságot, munkát, kenyeret! Varga László: Társadalmi etika. **Földrajz, néprajz**. Bátly-Győrffy: A magyarság néprajza, 4 kötetben. Cholnoky: Földrajzi és statisztikai Atlasz., A Kárpátoktól az Adriáig, Hazánk és népünk egy ezredéven át., Az egyenlítőről a Sarkvidékig, Az ember drámája., Általános földrajz. I. II. kötet. Iván—Szuhács: Balatoni kirándulók zsebkönyve. Strömpl: Térképölvasás. Vekerdi: A matematikai földrajz elemei. — **Természettudomány**: Greguss: A növények csodálatos élete., 400 növényéletteni gyakorlat. Bicskei: Vezérfonal a kémiai gyakorlatokhoz. Rex: Általános és anorganikus kémia. Tangl: A vitaminok. Gróh: Atomrombolás, elemátalakítás. Matzkó: Kísérletező fizikatanítás. Vörös: Kísérleti fizika. Csekő: Mennyiségtani és fizikai kísérletek. Lenz: Az egek hirdetik., A technika csodái., A természettudomány világából, Technika—Természet., Feltalálók—Felfedezők. — **Testnevelés**: Weber: Magyar táncok. Kerezsy: Medicin-labda. Bély: A csapatvezetők kézikönyve.,

Gyűrűs-tennisz játék. — **Zeneirodalom, zeneművek**: Falk: Mindentudó zenei zsebkönyv. Liszt-breviárium. Bárdos: II. misc. Partitura, 30 db. szölem. Kodály: Jézus és a kufárok. 15 db. szölem. Papp: Gyermekkari munkái II. rész. Liszt: Istent zengi... 10 db. szölem. Hofmann: Italienische Liebeswolle. Op. 19. Liszt—Field: 18 Nocturnes. Tausig: Tägliche Studien I. Pschina: Tägliche Studien I. II. III. Tappert: Übungen für die linke Hand. Op. 89. Clementi: Gradus ad Parnassum. Cserny—Szendy: 40 minden napra való tan. Cserny: Klavier Studien: V. VI. és VII. Beethoven: Symphonien. (4 kézre.), Quvertures: à 4 Mains. Összes érték 361'80 P.

A növendékek elhelyezése, ellátása, segélyezése.

1. Internátus, externátus.

A Rend az iskolával kapcsolatban internátust is tart fenn, ahol gondos családi nevelésben részesülnek a növendékek. Nagy súlyt helyezünk a vallás-erkölcsi nevelésre, a szellemi és testi fejlődés előmozdítására és a tanulmányok szigorú ellenőrzésére. A növendékeknek alkalmuk van a német- és francia nyelv gyakorlására, sportra. Az intézetnek fekvése egészséges, berendezése új, termei és folyosói központi fűtéssel vannak felszerelve. Nagy kert, szabadtéri tanulóhelyek s nyári uszoda áll a növendékek rendelkezésére. A felvétel folyamodás útján történik. Bővebb felvilágosítást az internátus külön értesítője nyújt.

Az internátusba be nem jutott növendékeket megbízható családoknál helyeztük el. Az így elhelyezett növendékeket a testület világi tagjai látogatták, viselkedésüket kétszeresen ellenőrizték. Ha valamely növendék elhelyezése ellen komoly ok merül fel, az illető tartozik szállást változtatni. — Vannak vonattal bejáró növendékeink is. Ezeknek egyik része az 1³⁰-kor induló diákvonattal hazatérhet; a Kaposvárról utazó növendékeink azonban csak 5³⁰-kor indulhatnak. Ezek egy testületi tag felügyeletére vannak bízva, s számukra egy tantermet jelöltünk ki, hol idejüket komoly tanulással töltik. Az intézetet engedély nélkül a délután folyamán nem hagyhatják el.

2. Segélyezés és jutalmak.

Az elmúlt iskolai évben 5 teljesen ingyenes és 13 kedvezményes növendék volt az internátusban. 19-en részesültek egész- és 9-en fél-tandíjmentességben, 8-an külön zenét tanultak díjtalanul. 260 db. tankönyvvel segítettük növendékeinket. A nyújtott kedvezmények összege: 6.300.— P.

Példás magaviseletű és kiváló szorgalmú növendékeink könyvtalomban részesültek. I. osztályból: Hitter Margit, Spengler Magdolna, Tóth Angyalka. II. osztályból: Bánáti Klára, Szakály Gizella. III. osztályból: Gábor Erzsébet, Horváth Júlia. IV. osztályból: Kelemen Magdolna, Szalay Katalin. V. osztályból: Bucher Mária, Cielecsky Margit, Szabó Sarolta.

Nevelés.

1. Vallás-erkölcsi nevelés.

Vallás-erkölcsi nevelésünknek célja az volt, hogy tanítványainkból öntudatos, gyakorlati katolikus, jellemes, kötelességtudó, művelt tanítónőket neveljünk. Ha valamikor szükség volt arra, hogy az iskola minden törekvésével felkarolja ezt a kérdést, úgy napjainkban kétszeres kötelessége, hogy segítse növendékeit az erkölcsi tökéletesedés munkájában, a mélyebb lelkiesség és a helyes világnézet kialakításában. Alkalmat és segítséget nyújtottunk ahhoz, hogy növendékeink sajátos lelki problémáikat egyénenként megoldhassák. Vigyáztunk arra is, hogy a vallásos buzgalom ne csak külső keret legyen, hanem belső tartalommal telített.

Nevelésünknek minél eredményesebbé tétele céljából igyekeztünk feladatunkat a szülőkkel egyetértően megoldani. Ezt a célt szolgálták a fogadó órák és a szülői értekezletek, melyek nagy látogatottságnak örvendtek.

A hitélet fejlesztésére és mélyítésére szolgált a naponkinti szentmise hallgatása, amelyen a liturgikus misészöveget közösen imádkozták és énekeltek. A hetenkinti *exhortáció* tárgyát az ünnepek főbb mozzanatainak átélése képezte, különös tekintettel a leánylélek sajátosságára s a tanítónő feladataira a társadalomban.

Az évi *lelkigyakorlatot* ft. Polgár András S. J. vezetése mellett végezték, aki a földi élet fűtőhomokos útján útjelzőket állított számukra. Rámutatott az eszközökre, melyeknek kitartó alkalmazásával a perputás lelkek emelkedett légkörében maradhatnak.

A tökéletesedés munkájához erőt a legnagyobb Erőforrásból merítették. Különös buzgósággal végezték az első pénteki, nem kötelező, engesztelő *szentáldozást*, de sokan voltak, akik naponkint magukhoz vették a legm. Öltáriszentséget. Hétköznapiok délelőttjén önkéntes *szentséglátogatásokat* végeztek.

Az év folyamán több alkalom nyílt a kat. világnézet kialakítását és szilárdítását célzó előadás meghallgatására. Így jelen voltak a kat. nagygyűlésen, a helybeli katolikus napi előadásokon, az A. C. adventi- és nagybőjti kultur-délutánjain, ahol hivatott szónokok tartottak előadásokat. Jelen voltak a Missa Sollemnis pécsi előadásán.

A vallás-erkölcsi nevelés mélyítésére szolgált a Sz. Ágnesről nevezett

Mária-Kongregáció.

Prézese: Fűrész József hittanár, igazgatója: M. Hitter Aloysia. Az alakulógyűlést október első vasárnapján tartották, melyen a következő tisztikar alakult: prefekta: Plél Mária, asszisztensek: Fontányi Ilona és Bugalla Erzsébet, titkár: Király Anna, könyvtáros: Pozsonyi Ilona, pénztáros: Cielešky Margit, tanácsosok: Bánki Margit, Gubiánó Erzsébet, Németh Edit, Szalay Kató, Szegedy Margit, Csoltkó Klára.

A kongregáció gyűléseit havonként tartotta. Minden gyűlés a prézes beszédével kezdődött. A beszédek tárgyát — egységesen egész évben — Krisztus életéből vett mozzanatok alkották, melyet minden esetben elmélkedés, majd pedig a tagok életére irányuló gyakorlati alkalmazás követett. A Bolgogságos Szűz, mint a kongreganisták eszményképe, állandóan példaképül szolgált. A gyűlések műsorszámai: szavalatok, énekszámok, különböző tárgyú dolgozatok, előadások voltak. Egy esetben közös gyűlést tartottak a végzett növendékek kongregációjával.

Kongregációnk keretében 4 szakosztály működik. 1. Az Eucharisztikus szakosztály. Célja: a lelkiélet mélyítése, a szentségi Jézus fokozottabb szeretete és tisztelete által. Ezt gyakori szentmisehallgatás, szentáldozás, szentséglátogatás, röpimák stb. végzésével igyekeznek elérni a tagok.

2. Missziós szakosztály. Célja: a missziók lelki, s anyagi támogatása. Gyűjtöttek 6 kg. bélyeget, 30'— P-t, 20 példányban járatták a Katolikus Missiót.

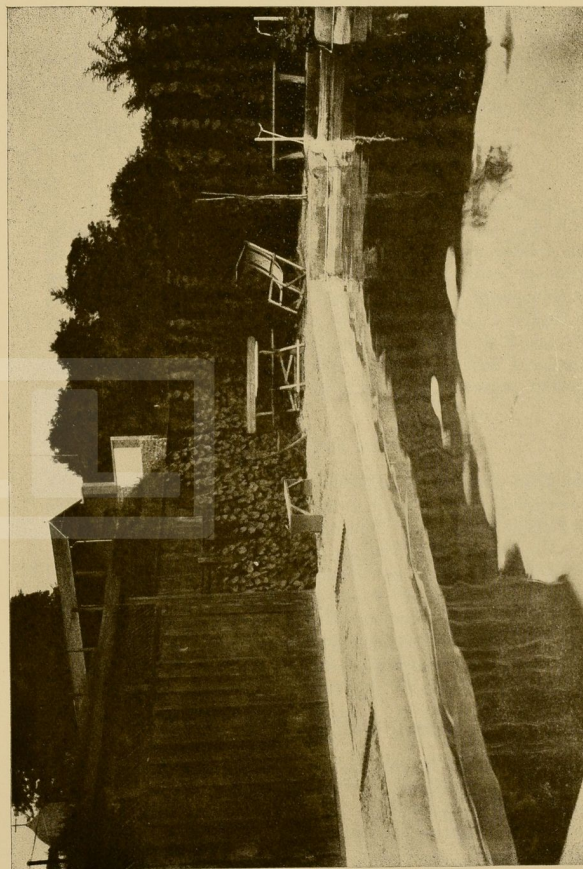
3. A karitatív szakosztály. Célja: a nyomor enyhítése. Sok családnak juttattak meleg ruhát, cipőt, élelmet a tél folyamán és sokan szereztek boldog karácsonyi ünnepet.

4. A sajtószakosztály célja: a kat. sajtó terjesztése. Különös buzgóságot fejtett ki e téren Szabó Mária III. éves növ.

A kongregáció örömnépe május 31-én, Sz. Angéla napján volt, amikor 22 lelkes taggal gyarapodott a kongregáció. A „Mária Kongregáció“-t 53 példányban járatták.

2. Hazafias nevelés.

A tevékeny hazaszeretet érzelmének ápolására a nevelés hazafias szellemben folyt. Ezt a célt szolgálták: a tantárgyak keretében a megfelelő vonatkozások; a magyar iparú vásárlására való buzdítás; a magyar írók pártolása; a magyaros forma-ruha bevezetése. Rendeztünk hazafias ünnepélyeket: okt. 6-án, márc. 15-én, máj. 24-én helységünkben tartott hősök ünnepélyén növendékeink több



Szabadfürdő (uszoda) a kertben.

műsorszámmal vettek részt. Halottak napján megemlékeztünk a világháborúban elesett hősekről, jún. 4-én pedig a trianoni gyásznapról. A nemzeti nevelést szolgálta egész év folyamán az a törekvésünk, amikor önnevelésre, hivatásszeretetre, kötelességtudásra igyekeztünk nevelni; amikor arra törekedtünk, hogy hazánk föltámadásában nemcsak hinni, hanem azért dolgozni és áldozatot is hozni tudó nevelőket adjunk hazánknak.

3. A testi nevelés.

A lélek művelése mellett nagy gondot fordítottunk a testi nevelésre. Növendékeinknek a rendszeres testgyakorlási- és játékorákon kívül bő alkalmuk nyílt a szabadban való tartózkodásra, még tanítási órák alatt is, a kertben elhelyezett szabadtéri tanulóban. A testi nevelés célját szolgálták: a kertben létesített játszótér portmentes levegőjével, az uszoda, továbbá az internátusban a reggeli torna, a rádió vezénylése szerint; korcsolyázni tanári felügyelet mellett meghatározott időben a nagypályára jártak. Évenként tánckurzus van az intézetben, melyen úgy a bennlakó, mint a bejáró növendékek résztvehetnek.

4. Művészi nevelés.

A szép iránti fogékonyságot igyekeztünk növendékeink lelkében fejleszteni. A tantermek berendezése, tisztasága, virágok gondozása, a kert rendezettsége, mind a szép-érzék nevelését szolgálták. A tantárgyak keretében is gondoltunk az esztétikai nevelésre: így irodalom- és művészettörténet, rajz, kézimunka, ének, zene. Vetített képes előadásokon nemcsak a magyar művészet remekeivel ismerkedtek meg, hanem más nemzetek művészetéről is fogalmat szereztek. Kirándulások alkalmával nem mulasztottuk el Budapesten és Bécsben a képzőművészeti muzeumok megtekintését, hogy növendékeink szemlélhessék a képzőművészet remek alkotásait.

5. A Prohászka-Önképzőkör

célkitűzése: a növendékek iskolai munkáival kapcsolatos ismereteinek megerősítése, gyarapítása, az önművelésre való készség felébresztése, biztos fellépés elsajátítása, a közösen végzett munka értékelése. A kör munkaanyagát az iskolai tanulmányok összessége szolgáltatja. Magába foglalja a pedagógiai, irodalmi, általános művelődési és művészeti tárgyak körét. A gyűlések anyaga volt: pedagógiai, irodalmi kiválóságok életének és műveiknek ismertetése, az ön- és gyermeknevelésre vonatkozó kérdések fejtegetése, szép-

irodalmi dolgozatok, szavaltatok, vetítettképes előadások a földrajz köréből, zongora- és énekszámok, páros jelenetek és szindarabok, népies táncok bemutatása, „illemszabályok” megbeszélése, az előadott számok megbírálása.

A kör vezető tanára: Bánfalvy Júlia; ifjúsági elnöke: Zentai Anna; alelnök: Kiss Julianna; titkár: Fekete Mária; jegyzők: Várkonyi Júlia és vitéz Györgyi; főháznagy: Bánki Margit; pénztáros: Nikolényi Rózi. A kör tagjainak lelkes munkássága dicséretet érdemel. Mindenki igyekezett valamit felmutatni, és elismerésre méltó buzgalommal arra törekedtek, hogy a gyűlések tárgysorozata minél változatosabb, minél tartalmasabb legyen.

6. Énekkar működése.

Az intézet énekkara 80 tagból áll. Sokirányu működést fejtett ki úgy egyházi, mint a világi művek előadásával. A vasárnapi, ünnepi, májusi és októberi istentiszteleten állandóan résztvettek. Minden hó első vasárnapján, továbbá a nagy ünnepeken latin nagymiséket énekeltek, Bárdos, Goller, Griesbacher szerzőktől, néha a változó részekkel. Vasárnaponként 3-4 szólamu magyar misét, a diákmiséken népéneket énekeltek. Utóbbi alkalomkor a kántori teendőket állandóan IV.—V. éves növendékek látták el; a karvezetésre is gyakran nyílt alkalmuk. Az iskolai ünnepségeken kívül az énekkar nyilvános szereplései:

A jubileumi ünnepségeken: Bárdos: Himnus. S. Hermann: Jubilate. Halmos—Sik: Isten nagyságát.

Az A. C. adventi kulturdélutánján: Kodály: Ave Mária.

A Hősök Emlékünnepén: Sik—Halmos: Harci dal. Deák—Láng: Rákóczi-induló.

Az A. C. nagybőjti kulturdélutánján: Liszt: Isten nagyságát. Kodály: Jézus és a kufárok.

Liszt Ferenc emlékének külön ünnepélyt szenteltünk. — Az ének- és zeneünnepélyen 12 szóló- és 2 karének szerepelt.

7. Iskolai ünnepélyek.

Az iskolai ünnepélyek az érzelmi és akaratú élet nemesítését, erősítését szolgálták. Együttal közelebb hozták a növendékek hozzátartozóit és az érdeklődő nagyközönséget az intézethez.

A jubileumi ünnepség műsora dec. 8-án:

1. Bárdos: Himnusz. Énekli a tan. kép. énekkara.
2. Virág Ferenc megyéspüspök Úr Önmagyméltósága ünnepi beszéde.
3. Kocsis: Prolog. Szavalja: Kővári Anna.
4. Szent Angéla élete. Mozdulatkórus 6 részben.

I. rész.

A gyermek Angéla társaival játszik, imára buzdítja őket.

Szereplők: a gyakorló isk. növendékei.

II. rész.

Az ördögök kísértik a fiatal Angélat. Angéla és nővére barlangba vonul.

Szereplők: Angéla; Erdélyi Katalin. Angéla huga; Cicleszky Margit. Főangyal: Németh Sári. Angyalok: a polg. isk. növendékei. Ördögök: Barna L., Dusnoky M., Füzy G., Gyulay G., Koronay M., Kostyák A., Spengler M., Süle M., Biacs I. és Eötri-Szabó I. Angéla rokonai: Decsy L., Moklovsky I., Óry M. és Sterczula É.

III. rész.

Angéla látomása, Sz. Orsolya megjelenése.

Szereplők: Angéla; Hirschberg Klára. Sz. Orsolya: Tunner Katalin. Kis angyalok: a polg. isk. növendékei. Nagy angyalok: Gyarmathy S., Illés M., Kőváry E., Szendeff E., Náday M., Venczel I. és Tury K.,

IV. rész.

Angéla áldásos tevékenysége: Oktatja a gyermekeket, kibékíti a haragosokat, gondozza a szegényeket.

Szereplők: Angéla; Hirschberg Klára. Kislányok: a polg. isk. növendékei. Vitézek: Balogh K., Barna L., Decsy L., Farkas I., Forgó I., Gubiano E., Karlin E., Kiss J., Maurer E., Merényi Gy., Orosz M., Plé M., Skrinýár A., Spengler M., Sterczula É., Stimpfl M. és Szabó M. Szegények: a polg. isk. növendékei.

V. rész.

Angéla fogadalmat tesz társaival.

Szereplők: Angéla; Hirschberg Klára. Angéla első társnői: Bánky M., Buda O., Bucher M., Bódiss Gy., Cselkó K., Dárday E., Hadfy E., Hitter M., Kerschbaumayer I., Krasznay M., Kovács I., Mayer M., Pető J., Puskás M., Riszovich I., Szakály G., Szűcs I., Szegedy M. és Vitéz Gy.

VI. rész.

Gyermekek, fiatal leányok és szegények hódolnak a megdicsőült Sz. Angéla előtt.

A kísértő énekszámok Hermann Simon: Jubilate c. művéből valók.

A kis szavalókórus Blaskó Mária verséből, a nagy szavalókórus Sik Sándor és Kocsis László verseiből szaval.

Közreműködik a kir. kat. Reálgimnázium tanári testületének zenekara.

Liszt-ünnepély műsora:

1. Liszt: Áldd meg Isten. Énekli az énekkar.
2. Vörösmarty: Liszt Ferenchez. Szavalja: Orosz Marianne.

3. Rossini—Liszt: La Regata Veneziana. Zongorán előadja: Zdeborsky Mária.

4. Liszt: Reggeli dal. Éneklik: Feuerbach M., Molt M. és Nagy E.

5. Gyula diák: Liszt. Szavalja: Tóth Valéria.

6. Liszt: Istent zengi napkelet. Énekli az énekkar.

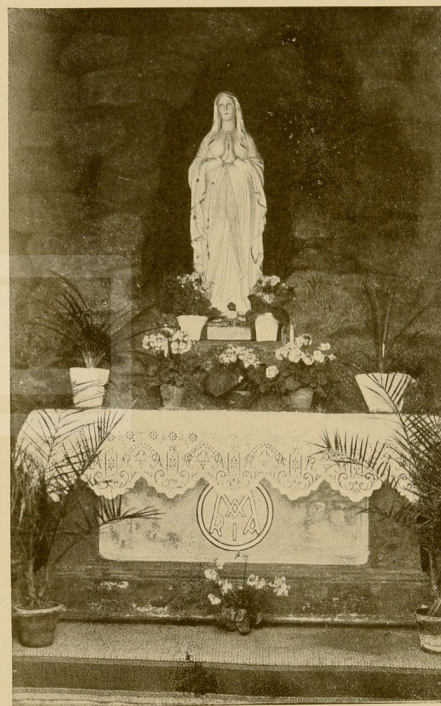
7. Liszt: Grand Galop chromatique. 2 zongorán előadják: Koronay M., Óry M., Szabó S. és Takács M.

Ének- és zenünnepély műsora:

Bohm: Katona-induló. Zongorán játsszák: Csanits E.—Farkas M.
Schumann: Esti dal. Énekli: Bánáti K. Richard: Am Abend. Játssza: Gyulay G. Mendelssohn: Búzaföldön. Éneklik: Kostyák A. és Spengler M. Harmston: Havasi gyopár. Hamoniumon és zongorán játsszák: Bugala E. és Pozsonyi I. Mozart: A—B—C—Trio. Éneklik: Gyarmathy—Horváth—Szücs. Chaminade: Pierette. Játssza: Dusnoki M. Brahms: Bölcsődal. Énekli: Nagy E. Szendeff: Dal. Játssza: Hitter M. Hullebroeck: Mooi Grietje, flamand dal. Énekli: Dusnoky M. Chopin: Es-dur Nocturne, harmoniumon és zongorán játsszák: Buda O., Füzy G. Thurzó: Amerre az utcán járok, énekli: Füzy G. Zichrer: Verliebt, játssza: Szalay E. Hortobágyi dal, énekli: Zdeborsky M. Chován: Magyar dalok, játsszák: Nagy E., Orosz M. Hollaender: Unter dem Kirschenbaum, énekli: Wolf E. Behr: Rococo Menuette, játsszák: Gróf E., Tabi É. Thurzó: Mit búsulsz kenyeres, énekli: Merényi Gy. Rachmaninoff: Polichinelle, játssza: Gubiánó E. Schubert: Hazatérés, éneklik: Balogh M., Marton V. Liszt: Marsch Chromatique, Két zongorán játsszák: Óry—Koronay—Szabó—Takács. Geszler: Megöltek egy legényt, Halmos: Ha felmegytek, Jandl: Csendes már a falu, Fornsct: Nyár-kánon a XIII. sz-ból. Énekli a tan. kép. énekkara.

Torna ünnepély műsora:

1. Felvonulás. Himnusz.
2. Jancsi, Miki és Sipszi-kutya kalandjai. Bemutatják a gyak. isk. tanulói.
3. Magyaros szabadgyakorlatok. Bemutatják az I—IV. oszt. növendékei.
4. Olasz-Abesszin versenytét a III. és IV. oszt. növendékei között.
5. Ritmikus tánc. Bemutatja a II. oszt.
6. Padgyakorlat. Bemutatja az I. oszt. válogatott csapata.
7. Guzsalyos. Bemutatják a III. IV. oszt. növendékei.
8. Hízkegy. Elvonulás.



Lourdesi barlang, a kertben.

X.

Fegyelmi állapot.

A tanév megnyitásakor felolvastuk a fegyelmi szabályokat, nem azért, hogy annak rideg betűjét alkalmazzuk, hanem, hogy a belső fegyelmezettséget a külső forma is elősegítse. A növendékek állandó szemmeltartásával igyekeztünk lelkivilágukat megismerni, hogy nevelésük minél egyénibb legyen; az előfordult kihágásokat szigorúan, de szeretettel intéztük el s arra törekedtünk, hogy a növendék belássa hibáját s érezze, hogy tanárait az iránta való jóindulat vezeti, midőn hibái miatt megint. Vigyáztunk arra, hogy a fegyelmezést a növendékek ne érezzék egyéniségük szabad kifejlődése korlátjának, hanem az erkölcsi szabadság biztosítékát lássák benne. A fegyelmezés mellett felhasználtuk a kedélynevelés minden eszközét. Az isk. év folyamán komoly következményekkel járó 3 fegyelmi eset fordult elő, az iskolán kívül tanúsított helytelen magaviselet miatt.

XI.

Tanítás.

1. Általános szempontok.

Tanítási munkánkat a vkm. 42.500/1925. sz. rendelete és az ezzel tartalmilag megegyező nm. püspökkari Tanterv és Utasítás szerint végeztük.

Az év folyamán 13 értekezletet tartottunk. Ezen értekezleteken megbeszélés tárgyát képezték az évi munkabeosztás, didaktikai és methodikai kérdések, tanmenetek átdolgozása, a növendékek magaviselete és előmenetele s azon módok és eszközök, melyek segítségével a nevelés célját biztosabban elérhetjük. Ezenkívül a következő módszeres tételket tárgyaltuk:

1. Merici Sz. Angéla, Rendünk alapítója 400 éves pedagógiai rendszerének és szociális működésének ismertetése, a jubileum alkalmából. Annak tárgyalása és megállapítása, hogy a növendékekkel mely tárgyak keretében ismertetjük behatóan Sz. Angéla szellemét.

2. A földrajz tanára beszámol a nyári földrajzi szakértekezleten szerzett tapasztalatairól. Megállapítottuk, hogy az ott elhangzott kívánalmak nagy része nálunk gyakorlatban van. Elhatároztuk a ki-rándulási naplók rendszeres vezetését s hogy a szülőföld-kutatás munkájában már az I. éveket is bevonjuk. Az elhatározást meg-valósítottuk, az eredményből kiállítást rendeztünk.

3. A kölcsönös hospitálások értékesítésére bizonyos szempontokat tűztünk ki. Így: saját iskolai munkánk javítása; a növendékek megfigyelése, megismerése: érdeklődési irány, nehézségeik egyes tárgyak-nál, kifejező készségük, stb.; a hospitálás jelentősége a növendék szempontjából.

4. A tanári tekintély lélektana ankét alapján. Azon pedagógiai eszközök megbeszélése, melyek segítségével az érzelmeken alapuló tekintélytiszteltet a leánylélekben tudatos belátásra vihető át.

5. Annak megbeszélése, hogyan készíjtük elő növendékeinket illyúági egyesületek, énekkarok szervezésére és vezetésére, szülői értekezletek és népművelési előadások tartására.

2. Gyakorlatok.

Lélektani gyakorlatok: Érzetvizsgálatok. Térszemlélet, időszemlélet csalódásai. Típusvizsgálat képszemlélet alapján. Képzettársítás megfigyelése a mindennapi életben, Képzettársítás hívószókkal. Emlékeztetvizsgálat leírással, számsorral, idegen szöveggel. Tanuvallo-más közösen átélt epizód alapján. Fantázia-próba, verssel. Figyelem-vizsgálat: számolás közben elbeszélés olvasása, hibagörbe megállapítása. Intelligencia-vizsgálat, hasonlóság-, különbség- és viszonykercéssel. Matematikai-intelligencia számcsoportokkal. A temperamentum megállapítása, művészi képeken. Társam temperamentum-rajza. Szug-gerálás illatszerrel, hanggal, szuggesztiós kérdésekkel. — Gyerme-rajzok gyűjtése és vizsgálata. A gyermek szuggerálhatóságának megfigyelése. A serdülőkor lélektani vonásainak megállapítása verseik alapján. A növendékek gyermekkori élményeinek magyarázata, lélek-tani alapon.

Földrajzi gyakorlatok: Az I. oszt.-ban a csillagászati földrajzzal kapcsolatban tájékozódás a szabadban iránytűvel, a nap járása segítségével: a csillagos égbolt megfigyeltetése, a csillagtérkép meg-ismerése, a nap helyzetének megfigyelése. Gyakorlatok a földgömbbel: földrajzi hely-, távolság- és időmeghatározások. — Megfigyelések a hő-mérsékletre, csapadéokra vonatkozólag. Grafikonok készítése. Agyag-munkák a fizikai földrajzzal kapcsolatban. — Katonai térképelek olvasása és rajzolása, mérések a térképen, tájékozódás a környéken.

katonai térkép alapján. — II. osztály. Gazdasági és emberföldrajzi meg-figyelések. A Dunántul település-viszonyainak megfigyeltetése. Közsé-günk alaprajza. Térképek készítése népfajokról, bányakincsekről, nö-vényi övekről stb. — III. oszt. A táblán való rajzolás elsajátítása, az állandó rajzolva-felelés segítségével. Különböző grafikonok készítése Magyarországról. Agyagmunka. — IV. oszt. A szülőföld-kutatással kapcsolatban állandó megfigyeléseket végzett, adatokat gyűjtött, fény-képeket készített, munkáit az évvégi kiállításon mutatta be.

Kémiai gyakorlatok: Végezték az el. isk.-ban előforduló kísér-leteket. Készítettek különböző kémiai eszközöket: vasháromláb, bor-szeszlámpa, kalmármérleg, üvegmunkálatok, egyszerű kémiai eszkö-zök összeállítása, ásványok gyűjtése és meghatározása. Szerves kémiában az anyaggal szorosan összefüggő kísérleteken kívül készi-tettek különféle háziszereket: sósorszesz, fogpor, fogpép, szájjvíz, kaloderme, hajápoló, antracén-tinta, padlófényesítő, különféle folt-tisztító anyagok, szidol, tojásfesték, sütőpor, kölni-víz, likőr.

Fizikai gyakorlatok: III. oszt. Hajlítások, inga, csigák munkája, hidrosztatikai nyomások, Archimedes törvénye, Testek fajsúlyának megállapítása. A rezgés tanulmányozása a monokordon. Fénytörő hasáb kísérletei. Domboru lencsék képei. Kísérletek kaleidoszkóppal, teleszkóppal, vetítógéppel, sztereoszkóppal. — IV. oszt. Szilárd, cseppfolyós és légnemű testek hőokozta, térfogatváltozása. A hő terjedése. A gőz munkája. Mágneses alapjelenségek. Dörzsölési elektromosság alapkísérletei, galvan-áram, telege kapcsolások, az áram mágneses hatása, indukció, telefon, rádió összeállítása.

Természettan: A II. éves jelöltek a növénytani gyakorlaton határozottak, préseltek növényeket, növény- és termés-gyűjteményt állítottak össze. — A III. éves jelöltek rovarokat gyűjtöttek, boncol-tak, preparáltak.

Gazdasági gyakorlatok: A növendékek készítettek melegágyat, kiültettek a palántákat, azokat gondozták, gyomlálták. Végeztek nö-vényszaporítást, talajvizsgálatot, gyümölcsfaültetést és nemesítést, ol-tást, szemzést. Csoportonként főztek, mosak és vasaltak.

3. Írásbeli feladatok.

a) A magyar nyelv- és irodalomból.

I. osztály. *Iskolai:* A mi zongoránk. Leírás. 2. Vörösmarty: Szegény asszony könyve. Tartalmi ismertetés. 3. Őszi táj. Leírás. 4. Mi ad erőt tanuláshoz? Elmélkedés. 5. Milyen vagyok én? Személyrajz. 6. II. Lajos holtestének megtalálása. Képszemlélet.

7. A mi „kis” Bundásunk. Állatrajz. 8. Mik a terveim a húsvéti szünetre? Elmélkedés. 9. A mi utcánk. Leírás.

Házi: 1. Az én három kívánságom. Költött elbeszélés. 2. Intézetünk kerje délelőtt. Leírás. 3. Este a falusi ember portáján. Elbeszélés Arany: Családi kör és Petőfi: Téli esték c. költemények alapján. 4. Egy kötelező olvasmány tartalmának elbeszélése. 5. Minden erény áldozattal jár. 6. A húsvéti tojások. 7. Elbeszélés Szabadon választott dolgozat.

II. osztály *Iskolai*: 1. Merici Sz. Angéla tanítványai között. Leírás képszemlélet után. 2. János vitéz útja a rózsával. Elbeszélés. 3. Osztályunk képe a 8 órai csöngetés után. Hangulatrajz. 4. Új kápolnánk. Leírás. 5. A szünet egy kellemesen eltöltött napja. Élmény elbeszélése. 6. V. László esküje. Leírás képszemlélet után. 7. Levél egy beteg osztálytársnőkhöz a lelki gyakorlatok után. 8. Édesanyámról. Jellemrajz. 9. Az engedelmen madárfióka. Elbeszélés.

Házi: 1. Mely közmondások tanácsát és miért kövessük tanuló-einkben? Elmélkedés. 2. Milyennek képelem el Apáczai Csere Jánost Bethlen „Önéletírásai” alapján? Jellemrajz. 3. Egy pengő története. Elbeszélés. 4. c. kötelező olvasmány rövid tartalma. 5. Parainesis: „Ne a háláért tégy jót.” Értekezés. 6. Üdvözlő beszéd osztályfőnökünk névnapja alkalmából. 7. Közéleti ügyiratok.

III. osztály. 1. (házi) Több örömet! Elmélkedés. 2. (isk.) Mit láttam a kaposvári cukorgyárban? Elbeszélés. 3. (házi) A Sz. Orsolyarend szerepe a magyar nőnevelésben. Értekezés. 4. (isk.) Arany balladáinak jellemzése. Értekezés. 5. (házi) Beszéd a lelki gyakorlatok vezetőjéhez. 6. (isk.) Az eposz, a regény, a dráma hőségének jellemzése. Értekezés. 7. (házi) Szabadon választott tétel.

IV. osztály. 1. (házi) Mit jelent magyar nőnek lenni? Elmélkedés. 2. (isk.) Az édesanya mosolya. Költött elbeszélés. 3. (házi) A középkori lélek a kolostori irodalom tükrében. Értekezés. 4. (házi) Mit várok az irodalomtörténet tanulmányozásától? Elmélkedés. 5. (isk.) Hogyan neveljem tanítványaimat takarékosságra? Értekezés. 6. (házi) Zrínyi Miklós és Gyöngyösi István összehasonlítása. Értekezés. 7. (isk.) Mikor tíz hónap után a lelkembe nézek. Elmélkedés.

V. osztály. 1. (házi) Milyen új tapasztalatokkal gazdagodtam a nyári szünet alatt? Elmélkedés. 2. (isk.) Vörösmarty „Szózat” és „Az úri hölgyhöz” c. költeményét mennyiben vonatkoztathatom napjainkra? Elmélkedés. 3. (házi) Ünnepi beszéd tanítványaimhoz a jubileum alkalmából. 4. (isk.) Petőfi és Arany, mint ember és mint lírikus. Párhuzam. 5. (házi) A nő szerepe, Madách: Ember tragédiájában. Értekezés. 6. (isk.) Herczeg: A híd c. színjátékának jellemzése. Értekezés.

b) A német nyelvből.

I. osztály. 1. Schnelles Studium. Diktat. 2. Die Einrichtung. Beschreibung. 3. Grammatische Aufgabe. 4. Der Winter. Beschreibung des Bildes. 5. Gefunden. Nach Gedächtnis. 6. Der Frühling. Nach Fragen. 7. Gute Milch. Diktat.

II. osztály. 1. Auf dem Bauernhofe. Diktat. 2. Das Dorfkind. Beschreibung. 3. Brief an die Eltern. 4. Das Frühstück. Inhalt. 5. Meiner Mutter. Nach Gedächtnis. 6. Im Volksgarten. Aufsatz. 7. Der Kirschenzweig. Inhalt.

III. osztály. 1. Die hl. Elisabeth. Diktat. 2. Unser Vaterland. Beschreibung. 3. Europa. Antworten nach Fragen. 4. Barbarossa. Inhalt. 5. Als Johannes Wunsch in die Schule ging. Übersetzung ins Deutsche. 6. Kopf hoch! Nach Gedächtnis. 7. Brockenwanderung. Diktat.

IV. osztály. 1. Sage von Ladislaus dem Heiligen. Inhalt. 2. Eine Szene aus dem Tatarensturm. Beschreibung nach einem Bilde. 3. Die Grenadiere. Übersetzung ins Deutsche. 4. Die Freuden des Winters. Aufsatz. 5. May: Aus meinem Seminarleben. Inhalt. 6. Osterneier. Märchen. 7. A célhatározói mondat gyakorlása, fordítás alapján.

V. osztály. 1. Haus, Hof, Garten. Aufsatz. 2. Heine: Belsazar. Inhalt. 3. Karl wird Kaufmann. Übersetzung. 4. Die Bürgschaft. Inhalt. 5. Rotkäppchen. Ein Märchen, Aufsatz. 6. Aus dem Leben P. G. Münchs. Übersetzung.

c) A mennyiségtanból

egy-egy befejezett didaktikai egység után írtak dolgozatot, a Tantervben megállapított számban.

4. Kirándulások, filmek, kiállítások.

Kirándulás. A tanév folyamán 6 napos kirándulást rendeztünk Bécs és környékére, 1 naposat Budapestre, Komlóra és a Balatonra, félnaposat Kaposvárra, Taszárra és Döbröcköze.

Bécsi tanulmányút ápr. 24–30 közt folyt le, jelen volt 42 növendék M. Répássy Ernesztin és M. Horváth Ottília tanárok vezetésével. Odautazáskor néhány órát Veszpremben töltöttünk; megismertük a székesegyházat, a Gizella-kápolnát, püspöki palotát. Győr-felé a regényes szépségű Cuha-völgyön át utaztunk. A bécsi állomáson a diákszálló igazgatója és titkára várt. Ők állították össze a gazdag és változatos programot és végezték a kalauzolás. Első napon megismertük a város fekvését, főbb utait és három tanítási órát hallgattunk a Pedagógiai Szeminárium gyakorló-iskolájában. Megnéztük a

Hősök emléksarnokát, a Burgot, a császári sírboltot, a Dollfuss-templomot, a Schönbrunn-i kastélyt, parkot és állatkertet. A második napon egésznapos autóköruton voltunk a Wienerwaldban. A délelőtti nagy részét az ősrégi Heiligenkreuzi-cisztercita kolostorban töltöttük. Délután Mayerlingben a Rudolf-emlékkápolnát és Badent ismertük meg. Utóbbi helyen éppen hazafias ünnepély volt, melyen Schuschnigg birodalmi kancellár is megjelent. Növendégeink zsinóros egyenruhája és kócsagtollas kalpagja rájuk terelte az egész közönség érdeklődését. A kancellár figyelmét is felhívták a magyar vendégekre és szívesen elbeszélgetett a növendékekkel. Végül: „Éljen a magyar” kiáltással búcsúzott tőlünk. A fényképeszek és filmfelvévők pergőtüzébe kerültek a növendékek. Másnap minden bécsi újság hozta a képeket, sőt néhány magyar és külföldi újság is. — A kirándulás harmadik napján belvárosi sétát tettünk: Stadtpark gyönyörű szobrai, Karlskirche, Természettudományi Múzeum voltak a megálló helyek. Délután dunaparti séta és a Leopoldsberg megmászása volt a programban. Ugyanezen a napon a csoport egyik része Máriazellben volt: Erlaufsee, Semmering meglekintésével. — Az utolsó napon a Stefansdom, Votivkirche, a Belvedere-i barokk-gyűjtemény, Városháza Dollfusszoba, és a Prater szórakozásai töltötték ki a napot. Hazafelé Bécsből Budapestig hajóval tettük meg az utat.

Budapestre szept. 30-án tettünk kirándulást. A Maul-csokoládé-gyárban megismertük a nyers kakaóbabot, láttuk pörkölvé és megőrölvé, majd a kakaóvajtól megfosztott állapotban és külön a kakaóvaját; megtanultuk a jó csokoládé ismertető jeleit és a hamisított csokoládét. — Másik osztálya a csokoládégyárnak a piskóta-készítő helyiségek. Itt a különféle alakú és minőségű piskótátészta keverése, sütése, töltése és csomagolása nyújtott új ismeretet; a cukorka-osztály különleges készítési módját néztük, külön kiemelve a selyemcukor sajátos készítési módját. U. i. a forró cukortömeget a falba erősített kampókra csapkodva kézzel nyújtják, ez adja a masszának a különös fénytörést, mely a selyem benyomását teszi. — A királyi vár kb. 30 termét láttuk, beleszámta a gyönyörű tróntermeket és a varázslatos szépségű báltermet. Az esti órákban a Kat. Nagygyűléssel kapcsolatos szabadtéri előadást néztük meg.

Komlóra máj. 4-én az I. II. oszt. növendékei rándultak ki. Először az állami kezelésben lévő szénbányába mentünk. A komlói szénmedence liaz-korbeli, a pécsivel egyidős, ugyanolyan jóminőségű szénét is szolgáltat. Megtekintettük az aknáknál 360 m. mélységbe le- s feljáró csilleket, a szénosztályozást, ahol a palát és földet választják ki a szép, fényes fekete szén közül, a gépházat, ahonnan az összes gépezetet irányítják, a levegő sűrítésére szolgáló készü-

lékeket, vasöntő-, lakatos-, villamos-, kovács- és különböző javító-műhelyeket, a bányászok öltözőjét és fürdőberendezését. Kb. 300 munkás és 15 ló dolgozik a bányában, nehéz, fárasztó munkát végeznek. Házaik egészséges, kerttel körülvett, rendes épületek, egyformán sorakoznak a lankás hegyoldalon. Innen a kőbányához mentünk. A robbantás útján kifejtett követ — kocsikon — a villamos árammal hajtott zúzóba viszik, ahol a kemény, kékeszürke andezitet összetörik, halféle nagyságban osztályozzák és innen az állomásra szállítják. A leszállításhoz energia nem szükséges, mert a pálya lejtőn halad lefelé. A használhatatlan, könnyen málló kövekből és az egészen apró kőporból már hatalmas domb emelkedik. Ugy a kőbányát, mint a szénbányát a hatalmas komlói villamosmű látja el árammal, amely nemcsak Baranya és Tolna vármegyékbe, hanem még a Duna-Tisza közé is szolgáltat áramot. A bányák megtekintésével kapcsolatban sok földrajzi megfigyelést is tettünk, azonkívül ásvány- és növénygyűjteményüket is gyarapították a növendékek.

Balatonra június 7-én az intézet 36 növendéke rándult ki. Fonyódra érkezve a hajóállomáson tábori szentmisén vettünk részt, utána délig meglekintettük a Balatont, sétát tettünk a Walkó-kilátóig. Növendégeink gyönyörködtek a Balaton szinte percenként változó színpompájában, és a szép kilátásban, melyet a Badacsony kúphegyei nyújtanak. Délben — hajóval — átmentünk a Badacsonyra, hol a Kisfaludy házhoz látogattunk el, majd nagy sétát tettünk az erdőben. A növendékek földrajzi, növénytani, geológiai és irodalmi ismereteiket bővítették a kiránduláson.

Kaposváron okt. 19-én a III.—IV. éves növendékek — félnapos kirándulás keretében — meglekintették a város gyárait. A cukorgyárban alkalmunk volt e nagy üzem működési idején látni a cukor készítésének minden mozzanatát. A gyárba naponta 300 vagón cukorrépat szállítanak, ebből 200-at feldolgoznak, a többi elvermél. A répa a vasúti kocsikból a mosókészülékbe kerül, ahonnan egész tisztán kijutva szételétik, majd langyos vízzel kilugozzák belőle a cukrot. Az így nyert cukorlét tartályokban főzik, tisztítják, fősleges viztartalmát alacsony nyomás mellett párologtatják és az itt kiváló kristályokat gépekbe vezetve választják el a sziruptól. A nyers cukrot újból feloldják, szintelenítik és kristályosítják. Ez a finomított cukor. Láttuk a süveg és kockacukor-öntést és vagdalást, csomagolást, raktározást és szállítást. A törmelék porráőrölését. A gyártás melléktermékeinek: kipréselt répaszelet, melász, mézsziszap felhasználását. A gyár naponta kb. 60 vagón cukrot termel, szünet nélkül dolgozik. Sokat szállítanak külföldre. — A gyártáshoz szükséges meszet a gyár maga égeti. — Megtekintettük a villanygyárat, mely a cukor-

gyár tulajdonát képezi. Ez látja el Kaposvárt és környékét villamos árammal. Az áramfejlesztőben láttuk a 3000 lóerős dinamókat, generátorok működését, a kapcsolótáblákat és a gőzfejlesztő berendezést. — A villamos-malom rendelkezik a legtokéletesebb gabonafeldolgozó készülékkel. Figyelemreméltó a gabonamosója. A legfinomabb liszt-készítmények kerülnek ki a malomból. Mintasorozatot láttunk róla. — A jágyárban alkalmunk volt meglátni a celláknak vízzel való megtöltését, sósvízbe merítését, a kész jég kivételét, a szükséges gépek működését, az ammoniák körforgását és hűtését és a jég-raktárt. Naponta 15—20 q-t állítanak elő. — A Hangya ecetgyára nagyságra harmadik az országban. Megnéztük a nagy tartályokat, melyekbe az adómentes szeszt öntik és elkészítik a 8—10%-os oldatot, az ecet alapanyagot. A gyár kb. 60 db. 2'80 m. magas fadát tartalmazó helyiségből áll. 1—1 kád naponta 10.816 liter ecetet termel. A pincében lévő ecetraktár, 4—6 ezer liter ürtartalmu hordóival, érdekes látványt nyújtott. — Az ország 1/10 ecetszükségletét ez a gyár fedezi. — A Hangya árúraktárait is megtekintettük. Kb. 100.000 pengő értékben van itt mindenféle árú. Az egyes cikkekből csak annyit tartanak raktáron, hogy havonként legalább kétszer minden kicserélődjék. — Nagy László úr, a telep igazgatója, szakszerű magyarázattal és felvilágosítással szolgált minden kérdésünkre.

Taszárra máj. 7-én rándult a III.—IV. képző 52 növendéke, hogy megtekintse a repülőteret és a Magyar Kegyes Tanító-rend gazdaságát. Az állomáson Szentiványi Béla ő mltósága, a piarista-rend jószágkormányzója, Tihanyi Péter esperes és Klepeisz Jenő gazdasági főintéző urakkal várt bennünket. A repülőtéren a repülőgép-technika elméletével, a repülésnél számításba vehető energiák hasznosításával ismerkedtünk meg, kitűnő rajzokkal kísért előadás keretében. Azután egy hangárt tekintettünk meg. A szabadban kiállított repülőgépeken szemlélhettük a repülőgép szerkezetét, motorok elhelyezését, fedeleket, biztonsági készülékeket, műszereket, ejtőernyőket. Azután a gépek felszálltak és ügyes vezetőik bemutatták a különböző repülési módokat és néhány szép mutatóváltást. Innen a közeli majorba vittek a szénával, takarókkal puhára varázsoltt, hosszú szekerek. Figyelmünket semmi sem kerülte ki. Gyönyörködöttünk a szép, zöld vetésekben, dús legelőben. Feltűntek a nyílegyenes, széles, gondozott mezei utak, jobbról, balról a szép fasorok. Az utak mentén virágos rétek, kalászsza szők gabonátáblák váltották fel egymást. Rövid kocsiázás után nagy sereg vígan ugrándozó csikóhoz közeledtünk. Szentiványi jószágkormányzó úr szakszerű tájékoztatást adott a lótenyésztésről. Gazdaságukban angol magas-félvér lovakat tenyésztnek. Eddig szép eredményeket értek el a lótenyésztésben és sok magas díjat nyertek lovaik a versenyeken, tenyész-állatvásárokon, úgyhogy az ország egyik legjobb lótenyésztése lett ez a gazdaság. Tovább kocsiázva elértük azt a majorot, ahol a lótenyésztés folyik. Megnéztük a kicsikókat, az anyaállatokat, Furiót, a szép, büszke mént, versenypályát. Mindenütt a legnagyobb célszerűség, higiénia, legnagyobb pontosság. A sertésenyésztés fő fészke Dábó-major. A közeli legelőn sok száz magyar mangalica turkált. Ez a sertésfajta tenyészik itt a leggazdaságosabban. A hízlalt sertések több sokat szállítanak külföldre, azonkívül fővárosunkba. A sertésszállások megtekintése után utunk a tehenészethez vitt. A hazai piros-tarkával keresztezett szimentáli teheneket tartják. Edzettek, sok tejet adnak. A növendékek megkóstolták a finom, habos tejet. Ilyen élvezetben nincs mindennap részük. Megnéztük még a tejszűrő-, hűtő- és mérő berendezéseket. A tej legnagyobb részét Kaposvárra szállítják. Az udvaron munkában a járgány. Az esti itatáshoz szükséges vizet hajtja fel a tartályokba, hogy onnan a vízvezeték egyenesen a kitisztított jászolba vigye a tehenek elé a friss vizet. Külön istállóban sorakoznak a növendék-borjúk, úszók. Mind kitűnően táplált, jól fejlett, szép állat. Meghalljuk Sótornyai h. kormányzó úrtól a borjúnevelés módját, a takarmányok megválasztását; megnézzük a bekerített, tágas kifutót, ahol szabadon ugrándozhatnak a borjúk. Végül a piarista-rend és főintéző urék igazi, magyaros vendégszeretetében részesültünk. Mind a sok ismeretbővítésért, amely-lyel tanulmányunkat kiegészítették, mind a nagyon kedves vendéglátásért ezúton is köszönetet mondunk a Kegyes Tanító-rend jószágkormányzóságának és Klepeisz Jenő főintéző családjának.

Döbröközre máj. 11-én délután rándult a IV. osztály. A kirándulás célja földrajzi, történelmi és pedagógiai ismeretek gyarapítása volt. Döbrököz vára valószínűleg a XV. században épült a fenyegető török veszedelem ellen. A vár jól megépített mocsárvár, mint általában a Dunántúl várjai. Tulajdonosa Verbőczy István, a Tripartitum szerzője, akinek — rokoni kapcsolat révén — Dombóvár is tulajdonába került. A várat a török Dombóvárral egyidőben, 1543-ban foglalta el és másfél századig birtokában is tartotta. Romjaiból több fennmaradt, mint a dombóvári váréból, maradványai három nagyobb darabban állanak fenn. Kivehetők a folyosók nyomai és egy félkör alakú köépítmény, — valószínűleg torony — romjai. Wosinszky Mór végzett itt ásásokat és sok török időből származó leletre bukkant.

Döbrököz község a Kapos balpartján, a folyó tereaszán épült. Megfigyeltük régi háztípusait, a Kapos épülő töltéseit, a szép új román stílusú templomot, melynek tiszta márvány főoltára és hatalmas

orgonája van. — A szíves vendéglátásért a döbröközi növényeink kedves szüleinek mondunk köszönetet.

A vidéki kirándulásokon kívül 1—2 tanítási óra keretében a következő tanulmányutak voltak:

I. osztály: földrajzi sétát tett a Kapos-partján, egyuttal közeteket és növényeket gyűjtött; a lassan égő tőzeglételep, cserépedény- és kályhaüzemet, a Lexa-féle téglagyárat nézte meg. Utóbbi helyen megismertük az agyagtelepet, a jó agyag kellékeit, a téglavetést, téglacéglést, a modern téglacéglőt.

II. osztály: növénygyűjtő sétát tett a Sziget-erdőbe és a Szuha-j-dombrára.

III. osztály: gazdasági ismeretei gyarapítására megtekintette egy nagykereskedő gazdasági gépraktárát; az ujdombóvári talpfatelítőt-lepet.

IV. osztály földrajzi sétát tett több alkalommal a község régi házípusainak tanulmányozására és fényképezésére, a várorhoz, a Kapos-medencéhez, a tőzeglételephez; megfigyelték egy baromfitegyesztő-telep tavaszi munkálatait, a cserépedény- és kályhaüzemet, a talpfatelítőt-telep működését és egy műbútor üzemet.

V. osztály tanulmányújtjai pedagógiai jellegűek voltak, ezekről a megfelelő helyen számolunk be.

Oktafólm-előadásokat az egyes tantárgyak keretében tartottunk. Tárgyak: vallástörténeti, történelmi, művészettörténeti, földrajzi, kémiai, fizikai, állat- és növénytani. Vetítettképes-előadás volt a bruxelli világkiállításról, a Salzkammergutról és Budapest fürdővárosról.

Munkakiállítás jún. 7., 8. és 9-én volt. Rajzból és kézimunkából a tanmenet által előírt anyagot mutattuk be. Ezenkívül kiállítottuk földrajzból, kémiából és fizikából a gyakorlati órákon készült munkák és kutatások eredményét. Voltak egyéni feladatok és közös munkák. Az egyéni feladatok elgondolása és kivitele a növények találékonyágát, önállóságát és kezűgyességét fejlesztette. A munkaközösség az egymáshoz való alkalmazkodást, segítést, egymás gondolatának tiszteltbentartását mozdította elő. Pl. munkaközösséggel oldották meg a kémia keretében Budapest gyógyvizeinek és ezek hatásának felkutatását. Összeállították a gyógyvizek jegyzékét, kiosztották egymásközt a tennivalókat. Megrajzolták a város földrajzi fekvését, geológiai kialakulást. Ezzel megkapták egyszersmind a gyógyforrások eredetét. Kutattak az egyes források történeti múltja iránt, összeállították a forrásvizek kémiai, fizikai tulajdonságait és gyógyhatásait. Egész éven át figyelemmel kísérték az egyes gyógyfürdőkről és forrásokról szóló hírlapi tudósításokat és tudományos

cikkeket, az idegenforgalmát, reklámjait, stb-t. Kutatásuk eredményét falimunkák mutatták be.

Földrajz: Szülőföldismereti grafikonok: Dombóvár havi és évi közepes hőmérséklete, a csapadékmennyiség változása, lakosságának növekedése az utolsó évben, összehasonlító grafikon Dombóvár és Újdombóvár fejlődéséről, a lakosság foglalkozásáról. *Falimunka* Tolna vármegye székhelye, a megye címere, a vármegye nagyközségei, a vármegye vármegyei, Dombóvár nevezetes épületei, a környező falvak népviseletei, a Lexa-féle téglagyár, Dombóvár vasúti elágazásai, honnan jönnek az intézet növényeik, (térképvázlat) Dombóvár nagyközség pecsétje. *Agyagmunka:* A dombóvári várom, Kaposvölgy, a Zárda, a simontornyai várom, dombóvári téglagyár. Egyéb tárgyak: Környékbeli népviseletek, 7 db. baba. Népi kézimunkák, agyagkorsók.

Magyarországtól földrajzból grafikonok: külkereskedelmünk forgalma, a behozatal, a kivitel, mezőgazdasági terményeink. Fali munka: Magyarország terménygazdasága, vasútvonalai, a Balaton élete, Hévíz gyógyfürdő. *Agyagmunka:* Magyarország hegységei és ásványkincsei, Magas-Tátár.

Európa földrajzából falimunka: Európa népfajai, Európa bányakincsei, a növények bécsi kirándulása. — *Agyagmunkák* a fizikai földrajz köréből: a földgömb, eróziós völgy, glaciális völgy, hegyképződések, vulkán, tömbszelvény a budai várhegyről, mint terraszszigetről, cseppkőbarlang.

Kémia és ásványtan. *Agyagmunkák:* Hazánk ásványkincsei és vízei, porcellánégetőkemence égetetlen, egyszer- és kétszer égetett agyagedényekkel, szénégető boksa, vasolvasztó átmetszete, a Lexa-féle téglagyár, cseppkőbarlang. Falimunkák: Kémiai és ásványtani események a tanévben. Budapest gyógyfürdői és forrásai. Ásványgyűjtemények. Kémiai munkafüzetelek. Kémiai képgyűjtemények. Kristályvázak (famunka), különféle sok kristályai álványon, kémiai kísérletező eszközök.

Fizika. Földmérő, elektroszkóp, mágneses irányjelző, elektromos inga, leydeni-palack, egyszerű kapcsoló, áramfordító, állócsiga, egyszerű csigásor állvánnyal, elektromágnes változtatható ellenállással, váltóáramu dinamógép, butirométer.

5. Gyakorlati kiképzés.

A tanítási gyakorlatok szolgálatában állott a gyakorló iskola, melynek két tagozata van: az A) tagozat magában foglalja az I—IV. osztályt, a B) tagozat pedig az V—VI. osztályt. Ugyancsak ezt a célt szolgálta a kéttanítós elemi népiskola is.

A gyakorlati kiképzés a Tanterv és Utasításoknak megfelelően történt *Hospitálás*. A IV.—V. évesek a tanév kezdetétől, a III. évesek a tanév második felétől végezték hospitálásaikat. A megfigyelés szempontjait elméleti tanulmányaikkal kapcsolatban jelölte ki a pedagógia tanára. Tárgya a gyermek testi fejlettségének s lelki életének vizsgálása, az erkölcsi és értelmi nevelés munkájának megfigyelése, az iskola adminisztrációs munkájába való betekintés. Szabad megfigyeléseket is végeztek a gyakorlósok spontán megnyilatkozásairól, továbbá felügyeltek a gyakorló iskolában az óráközi szünetek alatt, segédkeztek a tanítási eszközök előkészítésében. Megfigyeléseiket a pedagógiai órán beszélték meg.

Próbatanítás. A próbatanításokat mindkét évfolyamon mintatanítások előzték meg. A gyakorló isk. vezetője néhány esetben bemutatta azt is, hogyan készül a lelkiismeretes tanító napi órára. Ezek után a növendékek kellő tájékozottsággal kezdték meg próbatanításaikat, melyek közül az elsők a mintatanításhoz hasonlók voltak, majd mindjobban eltértek attól. 1—1 V. éves növendék átlag 8—9-szer tanított. A próbatanítások tárgya az V. évfolyamban a következő volt: vallás: 30, beszéd- és ért. gyak.: 39, írás-olvasás: 14, olvasmány és kölleménytárgyalás: 47, helyesírás és nyelvi magyarázat: 22, fogalmazás: 9, földrajz: 23, történelem 12, polg. jogok és kötelességek: 7, term. ism., vegytan, term.-tan: 25, egészség-tan: 9, mennyiség-tan: 32, rajz: 6, ének: 8, kézimunka: 6, testgyakorlás: 8. Összesen: 297 tanítás.

A gyakorlati kiképzés teljesebbé tételére látogatást tettek az V. éves növendékek a Baranya-megyei Hörnyék község osztatlan népiskolájában. Látták a falusi iskola tanulmányi menetét és lélektanát. Három növendék tanított is. A IV. évesek a döbröközi népiskolában hospitáltak. A IV—V. évesek jelen voltak kerületünk pedagógiai szemináriumán. Betegség esetén helyettesítették népiskolánk tanítónőjét.

Pedagógiai gyakorlatok. A pedagógiai gyakorlati órákon gyermektanulmánnyal, továbbá alkalmas művek és folyóiratok ismertetésével foglalkoztak a növendékek. A gyermektanulmány keretében végeztek testi-, értelmi-, erkölcsi-, technikai- és didaktikai vizsgálatokat. Itt számoltak be a vizsgálatok eredményéről, valamint a szorgalmi időben s a szünetek alatt végzett környezettanulmányaikról is. Szakkönyveket, cikkeket, folyóiratokat részint szabadelőadásban, részint felolvasás útján ismertettek. Érdeklődéssel kapcsolódtak, megbeszélésekbe, amikor egyes növendékek vidékeken szerzett pedagógiai tapasztalatait tárgyaltuk. Félhasználtunk minden alkalmat arra is, hogy megvilágítsuk növendékeink előtt a továbbképzés szükségességét, felébresszük iránta a vágyat, s megmutassuk hozzá az alkalmas eszközöket és módokat.



Szentelés után a „Borbála”-zászló.

XII.

Egészségi állapot.

Az elmúlt isk. évben az egészségi állapot jónak mondható.

1—2 napig tartó jelentéktelen hüléssel járó megbetegedéseken kívül 1 kanyaró és 1 mellhártyagyulladás fordult elő az év folyamán. Szemvizsgálatot kétszer tartott az intézet orvosa, fertőző szem-betegség nem fordult elő. Igyekszünk növendégeinket az egészséges életmódra ránevelni, hogy annak későbbi életükben is hasznát vegyék.

XIII.

Tanítóképesítés.

Képesítő-vizsgálatot a tanév végén tartottunk Lajos Gyula tb. kanonok, a pécsi énekiskola-igazgatója elnöklete alatt, kormányképviselőként dr. Boreczky Elemér min. osztálytanácsost küldte ki a nm. vkm. úr.

a) Tanítóképesítő-vizsgálatra 36-an jelentkeztek. Az írásbeli képesítő-vizsgálatokat május hó 27., 28., 29-én s a német nyelvi kiegészítő írásbeli vizsgálatot 30-án tartottuk.

A írásbeli vizsgálatok tételei:

Neveléstudományból: Merici Sz. Angéla 400 éves nevelési rendszerében a modern pedagógia mely elveit találjuk meg? Eredmény: jeles: 6, jó: 19, elégséges: 11.

Magyar irodalomból: Mennyiben igazolják Br. Eötvös József munkái szerzőjüknek az írói hivatásról vallott nézetét? Eredmény: jeles: 9, jó: 17, elégséges: 10.

Mennyiségtanból. 1. Az érett paprikának $73\frac{5}{10}\%$ -a víz. A szárított paprikának $48\frac{0}{10}\%$ -át őrlik porrá. Hány g paprikát kell termelni 60 kg. őrölt paprikához? Mennyi ennek „C” vitamin tartalma, ha Szent-Györgyi Albert 2.000 kg. szegedi őrölt paprikából 500 g. „C” vitamint állított elő? Hány $\frac{0}{10}\%$ -a a „C” vitamin a paprikának? A „C” vitamin képlete $C_6H_8O_6$. Mennyi a fentebb előállítható „C” vitaminban az egyes alkotóelemek súlya, ha a C atomsúlya 12, H atomsúlya 1, O atomsúlya 16.

2. Tanítónő minden hónap elején 30 pengőt takarékbaz tesz, ahol $4\frac{0}{10}\%$ -kal kamatozik és a betéteket félévénként tőkésítik. 15 év után félévi utólagos járulékot akar élvezni. Mekkora a félévi utó-

lagos betétek? Mekkora tőkével rendelkezik a 15. év végén? Hány pengős járadékot kap ebből 10 féléven át?

3. 42x21 m² területen udvarunkat vörös salakkal töltöttük fel. Milyen vastagon jutott abból a salakmennyiségből, amely kettő, egyenkint 24 m nagyalapú, 18 m kisalapú, és 16 m oldalalú négyzetes csonka gúlába volt rakva? Mennyit fizettünk a salakért, ha q-ját 120 P-be számították? (Fajsúlyja 1'4.)

4. A vasuti talpfák 2'5 m hosszú, 25 cm széles, 15 cm vastag hasábok. Mennyi olajat használ fel az újdombóvári talpfatelítőtelep évente az 500.000 db talpfá telítéséhez, ha egy m³ fához 90 kg olajat számítanak? Hány vasuti tartály-vagón szállítja ide azt az olajmennyiséget, ha a hengeres tartályok átmérője 1'6 m, hossza 6 m? Hány vagont tesz ki a fenti famennyiség, ha egy vagón tíz tonnás? (Bükkfa fs. 0'8, olaj fs. 1'04.) **Eredmény:** jeles: 6, jó: 12, elégséges: 16, elégtelen: 2.

Az írásbeli dolgozatok alapján szóbeli vizsgálatra bocsátottak mind a 36 jelölt. A szóbeli képesítő-vizsgálatok június 15—19-én folytak le. Oklevelet nyert 34 jelölt: Bánki Margit, Bojtor Margit, Bucher Mária, Bugala Erzsébet, Cieleszky Margit, Eöri Szabó Ilona, **Fekete Mária**, Fontányi Ilona, Gyulai Gabriella, Király Anna, Kiss Júlia, Kótai Margit, Koronay Mária, Krasznai Mária, Marton Vilma, Mácsik Teréz, Máté Anna, Merényi Györgyi, Moklovsky Izabella, Nikolényi Rózsi, Novits Karolin, **Plel Mária**, Pozsonyi Ilona, Riszto-vics Irén, Russek Georgina, Somlai Erzsébet, Süle Mária, Szabó Sarolta, Szalay Antónia, Takács Anna, Vasas Erzsébet, Várkonyi Júlia, Wott Magdolna, **Zentai (Skrinyár) Anna**.

B) Munkamesternöi vizsgálatra 2-en jelentkeztek. A vizsgálat írásbeli és gyakorlati részét jún. hó 15—18. napjain tartottuk. A szóbeli vizsgálat 19-én volt. Az írásbeli dolgozatok tételei a következők: Neveléstanból: Milyen jelentősége van a kézimunkának a családi életben?

Eredmény: jeles: 1, jó: 1.

Mennyiségtanból: a mindennapi életből vett gyakorlati példák megoldása százalék és kamatszámítással.

Eredmény: jeles: 2.

A női kézimunkához szükséges rajzból:

Eredmény: jeles: 2.

Gyakorl. vizsgálatok: kötés, horgolás, hurkolás, himzés, fehérnemű szabás-varrás, felsőruha szabásrajza, szabása és varrása, foltozás.

Munkamesternöi bizonyítványt nyertek: **Gommerman Ilona**, Kunfalvi Erzsébet.

C) Német nyelvi kiegészítő-képesítővizsgálatot tettek: Bucher Mária, Fekete Mária, Máté Anna, Plel Mária, Zentai Anna.

XIV. STATISZTIKA.

Szempontok		I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
a) Iskolai vizsgák:	Beiratkozott	44	31	27	27	38	167
	Osztályvizsgálatot tett	40	26	27	25	36	154
	1922-ben született	1	—	—	—	—	1
	1921-ben "	18	—	—	—	—	18
	1920-ban "	18	19	—	—	—	37
	1919-ben "	1	6	9	1	—	17
	1918-ban "	—	1	10	10	—	21
	1917-ben "	—	—	4	7	20	31
	1916-ban "	1	—	1	4	11	17
	1915-ben "	1	—	—	2	1	4
b) Kor szerint:	1914-ben "	—	—	1	1	1	3
	1913-ban "	—	—	1	—	—	1
	1912-ben "	—	—	1	—	1	2
	1911-ben "	—	—	—	—	1	1
	1910-ben "	—	—	—	—	1	1
c) Vallási szerint:	Római katolikus	32	21	24	21	29	127
	Görög katolikus	1	—	—	—	—	1
	Görög keleti	—	—	—	—	1	1
	Református	3	2	3	2	4	14
	Ágostai hitv. evangélikus ...	1	2	—	1	2	6
	Izraelita	3	1	—	1	—	5
*d) Anyanyelv és mésnyelv szerint:	Magyar anyanyelvű	39	26	25	24	36	150
	Német anyanyelvű	1	—	2	1	—	4
	A magyar anyanyelvűek közül németül beszél ...	4	3	4	4	8	23
	Franciaul	1	—	1	2	2	6
e) Szűkös foglalkozása szerint:	Kisbirtokos	—	—	2	1	1	4
	Gazdasági tisztviselő	2	—	—	2	—	4
	Iparos	5	4	4	2	3	18
	Ipari v. bányászati tisztviselő ...	—	—	1	—	2	3
	Kereskedő	3	1	1	2	2	9
	Kereskedelmi tisztviselő	2	—	—	1	1	4
	Közlekedési tisztviselő	4	1	2	1	1	9
	Egyéb közl. segédzsemlő	9	4	3	5	10	31
	Közfisztviselő	3	2	2	3	3	13
	Pap, tanár, tanító	3	4	3	4	6	20
	Másféle értelmiség	2	—	1	—	1	4
	Katonatiszt, csendőrtiszt	—	1	—	—	—	1
	Katonaaltiszt, csendőraltsz	2	1	3	1	2	9
	Nyugdíjas közfisztviselő	1	2	2	1	—	6
Nyugdíjas közlekedési segédzsemlő, altiszt ...	1	2	3	2	3	11	
Egyéb foglalkozású	3	4	—	—	1	8	

Szempontok		I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
Lakóhely szerint:	Helybeli	20	12	9	9	12	62
	Megyebeli*)	5	1	4	5	4	19
	Budapest	2	1	2	1	1	7
	Baranya vm.	3	8	1	1	3	16
	Fehér vm.	—	—	—	—	1	1
	Gömör vm.	—	—	1	—	—	1
	Heves vm.	1	—	—	—	—	1
	Komárom vm.	1	—	—	—	—	1
	Moson vm.	—	—	—	—	1	1
	Nógrád vm.	—	—	—	—	1	1
	Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.	—	—	—	—	1	1
	Somogy vm.**)	8	4	8	9	11	40
Tanulmányi eredmények szerint:	Zala vm.	—	—	2	—	—	2
	Zemplén vm.	—	—	—	—	1	1
	Igazolt órák száma	2022	1183	1567	1778	1022	7572
	Igazolatlan órák száma	—	—	—	—	—	—
	Német	7	6	8	13	19	53
	Zene	8	3	4	5	5	25
	Vonattal jár be:						
	I. o. Döbröcközről 2 és Kurdrol 1						
	II. o. —						
	III. o. Döbröcközről 1 és Duzsról 1						
	IV. o. Tolnanémediből 1 és Duzsról 1						
	V. o. Csibrákról 2						
	Vonattal jár be:						
	II. o. Sásdrol 2 és Kaposszekcsőrol 1						
	Vonattal jár be:						
	I. o. Kaposvárról 3						
	II. o. —						
	III. o. —						
	IV. o. —						
	V. o. —						

i) Tanulmányi eredmény. I. Előmenetel szerint:

Osztály	A vizsgálatot telt tanulók összes száma	Minden			egy	két	több
		rendes tantárgyból					
		általában			elégtelen		
		jeles	jó	elég.			
		osztályzatot kapott					
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	40	5	19	14	2	—	—
II.	26	3	14	7	2	—	—
III.	27	2	15	6	3	1	—
IV.	25	2	12	11	—	—	—
V.	36	3	20	13	—	—	—

ii) 2. Kimutatás a növendékek tandíjkezdvezményéről:

Szempontok	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
	o s z t á l y					
Teljes tandíjat fizetett ...	32	22	20	21	31	126
Fél tandíjmentes volt ...	3	1	1	2	2	9
Egész tandíjmentes volt ...	5	3	6	2	3	19

j) Tanulmányi eredmény. 2. Tárgyak szerint:

Sorszám	Tantárgy	o s z t á l y									
		I.		II.		III.		IV.		V.	
		jeles	elégséges	jeles	elégséges	jeles	elégséges	jeles	elégséges	jeles	elégséges
		jó	elégtelen	jó	elégtelen	jó	elégtelen	jó	elégtelen	jó	elégtelen
1.	Hittan	33	7	24	2	23	4	22	3	31	5
2.	Test- és élettan			10	15	1					
3.	Lelektan és logika					11	13	3			
4.	Nevelés- és tanítástan							13	10	2	
5.	Neveléstörténet									13	16
6.	Iskolaszerveztan									13	18
7.	Nevelési és tanítási gyak.							12	11	2	8
8.	Magyar ny. és irodalom	10	17	12	1	7	13	5	2	7	10
9.	Német nyelv	11	20	9	8	14	4	8	9	8	8
10.	Történelem	15	20	5	11	13	2	16	6	5	8
11.	Alkotmánytan										9
12.	Földrajz	7	19	14	9	12	5	8	13	12	
13.	Mennyiségtan	11	20	8	1	7	7	11	4	12	8
14.	Természetrajz				18	8		18	7		
15.	Kémia	15	20	5					18	6	1
16.	Fizika						10	12	5	12	9
17.	Egészségtan										17
18.	Gazdaságtan	14	25	1	12	14		17	10		1
19.	Közgazdaságtan										11
20.	Szépírás	25	14	1							
21.	Rajz	20	19	1	15	10	1	10	16	1	9
22.	Ének	16	15	9	15	7	4	14	10	3	11
23.	Zene	23	9	8	17	5	4	13	11	3	14
24.	Egyh. ének (nem kötelező)	14	17	2	11	10		11	13		11
25.	Női kézimunka	31	8	1	23	3		24	3		21
26.	Testgyakorlat	24	15	1	18	8		18	9	1	23
27.	Írásbeli dolg. külső alakja	6	26	8	7	16	3	8	14	5	5
Magaviselet		példás		szabályozni		példás		szabályozni		példás	
		jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz
Szorgalom		dicséretes		dicséretes		dicséretes		dicséretes		dicséretes	
		kellő	változó	kellő	változó	kellő	változó	kellő	változó	kellő	változó
		csekély		csekély		csekély		csekély		csekély	
		jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz	jó	rossz
		jó		jó		jó		jó		jó	
		19	20	1	15	11		13	13	1	15
		rossz		rossz		rossz		rossz		rossz	
		15	10					15	10		
		jeles		jeles		jeles		jeles		jeles	
		18	18					18	18		

l) Az iskola benépesedése:

k) Kimutatás a szertárak állományáról:

Leltári szám	A vagyontárgyak, csoport szerint	Gyárapodás a f. o. l. o. v. o. tanévben		A gyárapodás értéke		Tanévvégi állomány	
		vétel	ajánlat	P	f.	darab	érték
1.	Iskolai butorok	—	—	—	—	400	5.788
2.	Irodai felszerelés	1	—	120	—	26	2.991
3.	Történelmi és földrajzi szertár	6	5	48	60	200	1.584
4.	Természetrajzi szertár	—	—	—	—	124	3.790
5.	Vegytani szertár	—	3	25	—	207	1.145
6.	Fizikai szertár	14	1	52	—	70	6.946
7.	Rajzszertár	—	—	—	—	50	409
8.	Tornaszertár	—	—	—	—	107	1.512
9.	Zeneszertár (hangszerek)	—	—	—	—	17	10.550
10.	Tanári könyvtár	94	16	361	80	1.320	9.223
11.	Ifjúsági könyvtár	—	—	—	—	1.110	4.390
12.	Gyakorló-isk. tanítók könyvtára	—	—	—	—	105	198
13.	" tanulóknak "	—	—	—	—	213	549
Összesen :		115	25	607	40	3.949	49.079

Iskolai év	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
	o s z t á l y					
1927—28.	42	—	—	—	—	42
1928—29.	44	42	—	—	—	86
1929—30.	39	39	43	—	—	121
1930—31.	32	37	43	45	—	157
1931—32.	39	26	36	43	46	190
1932—33.	33	35	25	38	42	173
1933—34.	32	29	33	23	38	155
1934—35.	35	30	27	38	24	154
1935—36.	40	26	27	25	36	154

A gyakorló iskola tanulóinak névsora.

I. osztály:

Bödö József	Hermesz Éva
Fekete Márta	5. Molnár Ede
Göb Magdolna	Perlaki Edit
Tótkomlói Sarolta	

II. osztály:

Huber Piroska	5. Rajcsányi Éva
Kovács Piroska	Sándorfi Ferenc
Lovász Ilona	Szépi Ibolya
Moos Alajos	Szomor Márta

III. osztály:

Fekete Veronika	5. Lakatos Béla
Garai Etelka	Marczell Noémi
Kormány Edit	Rácz Ilona
Köves Gabriella	

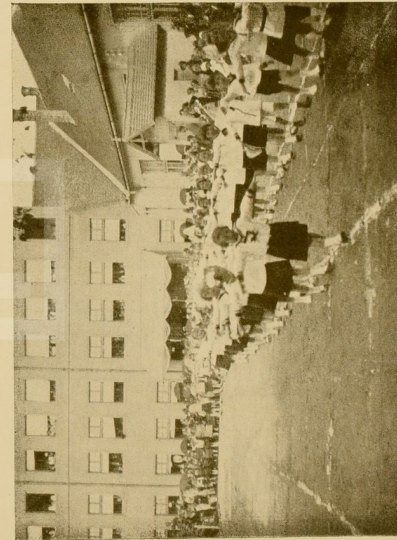
IV. osztály:

Baumann Béla	Mauchs Klára
Bogosi Tibor	Nádai Györgyi
Boros Mária	10. Perényi Miklós
Csobán Lajos	Pusztay János
5. Farkas Ilona	Réti Erzsébet
Horváth Zsuzsanna	Sáth Rózi
Kovács Irén	Szabó Jolán

V. osztály:

Auguszt Ilona	Kardos Irén
Ács Mária	10. Lehotz Anna
Árvai Anna	Musitz Rozália
Balassa Erzsébet	Pálfi Erzsébet
5. Bóna Gizella	Pörncz Mária
Csatári Anna	Samu Anna
Fehér Mária	15. Szabó Julianna
Iberhardt Julianna	Szalkai Erzsébet

Torna-ünnepély, a zárda udvarán.



Az elemi iskola felvonulása.

VI. osztály :

Balla Erzsébet	Hardi Gizella
Farkas Margit	Kiss Erzsébet
Fetter Valéria	Kovács Ilona
Fülöp Mária	Rónai Livia
5. Göttlinger Margit	10. Rumi Anna

Statistikai kimutatás.

Osztály	Be- iratkozott	Ki- maradt	Előmenetel szerint					Vallás szerint	
			1	2	3	4	5	r. kat.	ev. ref.
I.	7	—	2	5	—	—	—	6	1
II.	8	—	2	4	1	1	—	8	—
III.	7	—	3	3	—	1	7	7	—
IV.	14	1	7	5	1	—	—	14	—
V.	16	—	—	3	6	7	—	16	—
VI.	10	—	—	2	7	4	—	10	—
Összesen:	62	1	14	22	15	13	7	61	1

XVI.

Értesítés az 1936—37. isk. évre.**Felvételi feltételek.**

A tanítónőképző-intézet első évfolyamába oly ép testű és ép érzék-szervekkel bíró egészséges tanulók vehetők fel, kik a tanítói pályára alkalmasak, s a folyamodás évének június havában 14. életévüket már betöltötték és ugyancsak e hónapban 18 évnél nem idősebbek és akik hitelesen igazolják, hogy a polgári iskolának, vagy a gimnáziumnak négy alsó osztályát sikerrel elvégezték. Megokolt esetben az illetékes egyházi főhatóság 18 évnél idősebbnek felvételét is megengedheti.

Azok a tanulók, akik a felvétel alapjául szolgáló bizonyítvány tanúsága szerint valamely tárgyból fel voltak mentve, azok az illető tárgyból felvételi vizsgát tesznek.

A felvétel folyamodás útján történik. *A folyamodás módosatai ezek:* A kellel felszerelt kérvény címe: „Főtisztelendő Egyházmegyei Főtanfelügyelőségnek, Pécs.” A kérvényhez csatolandók: születési anyakönyvi kivonat, — róm. kat. vallásúaknál a keresztlevele is, — illetőségi bizonyítvány, utolsó iskolai bizonyítvány, újravételi bizonyítvány, *újkeletű orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó éptestű és ép érzékszervű, egészséges és a tanítói pályára alkalmas.* — Akik a folyamodás évében iskolába nem jártak, a hatósági erkölcsi bizonyítvány mellett plebánusuktól megfelelő erkölcsi bizonyítványt is tartoznak csatolni. A magyar honosság igazolása azok részére, kik nem Csonka-Magyarország területén születtek. — A felszerelt kérvény a tanítónőképző-intézet igazgatóságához Dombóvárra küldendő. A felvételért folyamodó összes kérelmezők az illetékes egyházi főhatóság döntéséről — az igazgató útján — június hó folyamán hivatalos levélben kapnak értesítést. Pótfelvételért aug. 20-ig lehet folyamodni. Az újonnan felvett tanulók beíratásuk előtt felvételi vizsgálaton tesznek tanúságot zenei hallásuk és színérzékükről.

A beíratásokat június hó hó 26. és 27-én tartjuk. Beíratáskor fizetendő: beíratási díj 10 — P, továbbá fűtési járulék, gyermekszanatórium, könyvtári díj, kirándulási alap 1 P, értesítő és nyomtatványok, kat. tanítónők házalapja, oktató-filmdíj címén 15 — P. Összesen 25 — P. Az intézetből való kilépés esetén a befizetett díjakat nem térítjük vissza.

Javító- és felvételi vizsgálatok: szeptember 5-én reggel 8 órakor. Érettségi vizsgálat után a nagym. V. K. M. 38.502/1932. VI. ü. o. rendelete alapján csak a IV. évfolyamba veszünk fel növendékeket.

Szeptember hó 7-én pótbéíratás.

Szeptember hó 8-án reggel 8 órakor Veni Sancte és az új tanév megnyitása.

Szeptember hó 9-én megkezdjük a rendes tanítást.

A magyar kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr 1931. évi szeptember hó 25-én 840—05/277—1931. sz. alatt kelt rendeletével a különbözeti vizsgálatok tárgyait a következőkben állapítja meg azokra nézve, kik érettségi vizsgálat után öhajtanak a képzőbe átlépni:

Leánygimnáziumi és leányliceumi érettségi bizonyítvánnyal a tanítónőképző IV. osztályába folyamodó tanulók különbözeti vizsgálatának tárgyai: test- és élettan, gazdasági ismeretek (az I—III. osztály anyaga), ének, zene, női kézimunka, s azokra nézve, akik rajtot — mint rendkívül tárgyat — nem tanultak, a rajz.

Leánykollégiumi érettségi bizonyítvánnyal folyamodó tanulók különbözeti vizsgálatának tárgyai: test- és élettan, logika, gazdaságtan a háztartás-tani anyag kivételével (I—III. oszt. anyaga), ének, zene és azokra nézve, akik rajtot — mint rendkívüli tárgyat — nem tanultak, a rajz.

XVII.

Tanítónőképző-intézetünkben használatos tankönyvek jegyzéke, az 1936—37. isk. évben.

I. osztály.

Harmonia Sacra.
 Radó—Rajeczky: Ó- és újszövetségi kinyilatkoztatás története I—II r.
 Németh—Novy: Magyar nyelvtan.
 Németh—Novy: Magyar olvasókönyv és stilsztika.
 Akadémiai helyesírás.
 Lux Gyula: Német nyelvkönyv, I. o. számára.
 Kelemen: Német szótár. I—II.
 Bartos—Kurucz: Történelmi atlasz. (Ókor.)
 Miskolczy: Egyetemes történelem. I.
 Fodor: Földrajz, I. o. számára.
 Kogutovics: Atlasz.
 Kiss J.: Mennyiségtan, I. o. számára.
 Jaloveczky—Koch: Szervetlen kémia.
 Móczár—Török: Gazdasági ismeretek.
 Sztankó: Énekiskola. I.
 Kálmán—Molnár—Senn: Zongoraiskola. I. füzet.

II. osztály.

Magyar Cantuale.
 Schütz: Katolikus hittan.
 Quint: A testi élet ismerete.
 Németh—Novy: Magyar olvasókönyv és retorika.
 Akadémiai helyesírás.
 Lux: Német nyelvkönyv, II. oszt. számára.
 Kelemen: Német szótár. I—II.
 Miskolczy: Egyetemes történet. II.
 Bartos—Kurucz: Történelmi atlasz. (Középkor és újkor.)
 Fodor: Földrajz, II. o. számára.
 Kogutovics: Atlasz.
 Kiss J.: Mennyiségtan, II. o. számára.
 Móczár: Növénytan. 2. kiadás. Móczár—Török—Gerencsérné: Gazd. és háztart. ism. II. o. számára.
 Sztankó: Énekiskola. II.
 Dr. Kosáry János: A zongora- és harmoniumjáték alapelemei.
 Dr. Kosáry: János: Népiszkolai dalok harmóniumkísérettel. I.

III. osztály.

Harmonia Sacra.
 Schütz: Katolikus erkölcesstan.
 Kornis: A pszichológia és logika elemei.
 Németh: Magyar olvasókönyv és poétika.
 Zrinyi: Szigeti veszedelem.
 Akadémiai helyesírás.
 Lux: Német nyelvkönyv. III.
 Lux: Német nyelvtan, III—V. o. részére.
 Kelemen: Német szótár. I—II.
 Miskolczy: Egyetemes történelem. III. rész.
 Bartos—Kurucz: Történelmi atlasz. (Legújabb kor.)
 Fodor: Földrajz. III.
 Kogutovics: Atlasz.
 Kiss János: Mennyiségtan. III. o. számára.
 Móczár: Állattan. III. o. számára.
 Éber: Fizika. III. o. sz.
 Móczár—Török—Gerencsérné: Gazdasági és háztartási ismeretek.
 Sztankó: Énekiskola. III. o. sz.
 Sztankó: Énekiskola. III. o. sz.
 Kovács: Orgonaiskola.

IV. osztály.

Bárdos—Kertész: Magyar Cantuale.
 Schütz: Katolikus egyháztörténelem.
 Drózy—Frank: Neveléstan, tanítástan, módszertan.
 Népiszkolai Tanterv és Utasítás.
 Németh—Novy: A magyar irodalom története.
 Szinnyei: A magyar nyelv.
 Akadémiai helyesírás.
 Lux: Német nyelvkönyv. IV. o. sz.
 Lux: Német nyelvtan. III—V. o. sz.
 Kelemen: Német szótár. I—II.
 Miskolczy István: Magyar nemzet története, a képző-int. IV. o. sz.
 Bartos—Kurucz: Történelmi atlasz. (Magyarország.)
 Fodor: Földrajz, IV. o. sz.
 Kogutovics: Földrajzi atlasz.
 Tolnavármegye térképe.
 Dombóvár térképe.
 Fodor: A magyar elemi népiszkolai földrajztanítás.
 Kiss J.: Mennyiségtan, IV. o. sz.
 Jaloveczky—Koch: Szerves Kémia, IV. o. sz.
 Csada: Fizika, IV. o. sz.
 Móczár—Török—Gerencsérné: Gazdasági, háztartási ism. IV. o. sz.
 Sztankó: Énekiskola. IV.
 Dr. Kosáry János: Népiszkolai dalok harmóniumkísérettel. II. rész.
 Kovács: Orgonaiskola.
 Jellenz—Brunner: Vezérfonal a gimnastika tanításához.

V. osztály.

Bárdos—Kertész: Magyar Cantuale.

Magdics: Hitelemzéstan.

Frank—Németh: Neveléstörténet.

Váradi J.: Szervezettan.

Tanterv és Utasítás.

A magyar irodalom története, V. o. sz. Németh—Novytl.

Akadémiai helyesírás.

Lux: Német nyelvkönyv, V. o. sz.

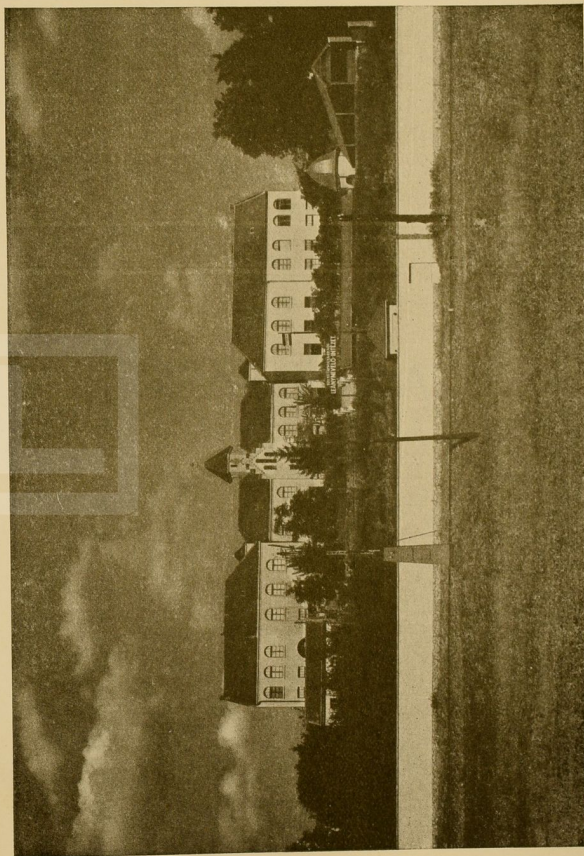
Lux: Német nyelvtan, III—V. o. sz.

Horn J.: Alkotmánytan. Tanítónőképző intézetek számára.

Quint—Jaloveczky: Egészségtan.

Horn J.: Közgazdaságtan és társadalomtan.

Jellenz—Brunner: Vezérfonal a gimnastika tanításához. (Új kiadás.)



Az intézet kertfelőli homlokzata.



NÓIPARISKOLA



Hozzák szentelés után a „Gabiella”-zászlót.

Az 1935—36. tanév története.

Az elmúlt tanév az iskola fennállásának 11. éve volt. Az iskola *fenntartója* a dombóvári Sz. Orsolya-rend, jelenlegi rendfőnöknője M. Cielešky Agnéta, ki egyuttal a rendi iskolák igazgatója. Az állami felügyeletet a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, az iparügyi miniszteriummal egyetértően, az iparoktatási kir. főigazgatóság útján gyakorolja.

A *beiratások* az intézetben folyó építkezések miatt szeptember 13. és 14-én folytak; beiratkozott 51 tanuló; gyarapodás az elmúlt évhez viszonyítva: 8. Ezen isk. évben nyílt meg először a himzőszakosztály, 5 növendékkel. A tanévet szept. 15-én ünnepélyes Veni Sancte-val nyitottuk meg. A tanítás minden zavaró körülmény nélkül folyt jún. 29-ig. A tanári testületben annyi *változás* történt, hogy a mennyiségben és technológia tanítását Molnár Ida, a testgyakorlást pedig Sr. Kassai Hildegard polg. isk. tanárok vették át.

Az *egészségi állapot* nem volt kielégítő az év folyamán. Jár-ványos betegség ugyan nem fordult elő, de hosszas betegeskedés, ill. szervezeti gyengeség miatt kénytelen volt kimaradni Marton Ilona és Walder Olga. Szomorú szívvel emlékezünk meg elhunyt növendékünkéről, Dani Magdáról, a felsővárró-osztály szorgalmas, csendes, szelidlelkű tanulójáról. A hónapokon át türelemmel viselt betegségéből ápr. 23-án szólította magához az Ur. Az összes növendékek, tanáraikkal együtt, elkísérték utolsó útjára. Szelid mosolya és kötelességtudása jópéldaként áll társai előtt.

Hivatalos látogatást márc. 7-én tartott Förstner Aurél tanügyi főtanácsos ő méltósága. Magyar Béla pp. kamarás a hittanórákat látogatta meg. Rendfőnöknő-igazgató is többször tett látogatást az év folyamán.

A *gyűjteménytár* gyarapodása: 3 népviseleti baba, börgyűjtemény a simontornyai gyárból, és izlesesen elrendezett pamutgyűjtemény, utóbbi a Mez gyár ajándéka. A tanári könyvtár 92 db könyvvel gyarapodott.

Tanulmányi kirándulást Buzsákra rendeztünk máj. 28-án. Jelen volt az intézet 38 növendéke, Sr. Svarda Antónia és Márkus Piroska tanárok vezetésével. A délelőtti folyamán néhány himzéssel foglalkozó asszony munkáját és gyűjteményét nézték meg; megmutatták a család büszkeségét, a szövőszéket is, amelyen a szőtthintás terítőket

készítik. A legszebb vagdalásos munkákat a templom felszerelésében látták. Délután tovább utaztak Fonyódra. Sokan most látták először a Balatont. Fonyódról hajóval átmentek Badacsonyra, a Kisfaludy-ház meglektetésére. A növendékek ismerete a népi himzésen kívül sok földrajzi elemmel bővült. — Két ipariskolai növendék részt vett az intézet többi iskoláinak növendékeivel együtt a bécsi tanulmányúton, ápr. 25—30-ig. Megismerték Bécs városának történetét, főbb útvonalait, tereit, gyönyörű épületeit, a Természettudományi Múzeumot, a Belvedere műgyűjteményét, Schönbrunn, stb. Egésznapos autó-úton Bécs környékének egy részét: Heiligenkreuz-ot, Mayerling-et, Baden-t tekintették meg. — A tavaszi kaposvári magyaros divalbemutatón több növendék jelen volt. Egy-két órás tanulmányút keretében megtekintettek egy működésben lévő falusi szövőszéket, kenderfonót, vegytisztítót, szappanfőzőt.

Iskolai ünnepélyek voltak dec. 6.- 7.- és 8.-án, a Rend 400 éves fennállásának emlékére. Mindhárom napon délelőtti ünnepélyes szentmise volt szentbeszéddel, délután pedig litánia és szentbeszéd. Neves szónokok méltatták a Rend alapítóját és tevékenységét. Komócsy István prépost-kanonok, egyhm. főtanfelügyelő a társadalommentő nagyszonyok élére állítja Merici Sz. Angélát, az első női tanítórend megalapítóját és vázolja a Rend történetét. Kovács Lajos dr. premontrei kanonok a Pannónia földjén működő szerzetesrendnek munkáját méltatja. Nyisztor Zoltán pp. kamarás, szerkesztő a férfi és női szerzetesrendeknek, mint az egyház kulturmunkásainak fontos szerepét ismertette. Fűrész József hittanár Merici Sz. Angélát, mint az apostolkodás példaképét állította a modern leány szeme elé. P. Somogyi Jenő Jézus-társasági tartományfőnök az intézeti zászló megáldásával kapcsolatban beszélt Sz. Orsolyáról, a leányifjúság pártfogójáról. — A zászlóanyai tisztet Bornemisza Gézáné ó nagyméltósága, iparügyi miniszter neje volt kegyes elvállalni. Helyettese Dr. Thuránszky Lászlóné ó méltósága, Tolna-vármegye főispánjának neje. Megjelenésükkel kitüntették az intézetet Erzsébet királyi főhercegnő ő fensége és Virág Ferenc megyéspüspök úr ő nagyméltósága.

Dec. 8-án díszünnepélyt tartottunk a következő műsorral:

1. Bárdos: Himnusz.
2. Virág Ferenc megyéspüspök úr ő nagymélt. ünnepi beszéde.
3. Kocsis László: Prolog. Szavalja: Kövári Anna.
4. Sz. Angéla élete. Mozdulatkórus 6 részben.

- I. rész. Merici Angéla, mint kis gyermek, társával játszik, imára buzdítja őket.
- II. rész. Az ifú Angéla és huga barlangba vonul.
- III. rész. Az Úr látomásban tudtára adja Angélának hivatását.
- IV. rész. Angéla gyermekeket oktat, haragosokat békít, szegényeket gondoz.
- V. rész. Angéla és társai fogadalmat tesznek.
- VI. rész. Gyermekek, fiatal leányok hódolnak a megdicsőült Angéla előtt.

A nőipariskola tanulói közül 8-an szerepeltek a mozdulatkórusban és 6-an az ének és szavalókórusban. — A Liszt-ünnepélyen, jan. 21-én Tóth Valéria költeményt adott elő. — Márc. 15-én Kunfalvi Erzsébet irreidenta dalokat énekelt, Nessel Vera zongorán kísérte. — A torna-ünnepélyen, máj. 17-én a nőipariskola számai: magyaros szabadyakorlatok és buzogánygyakorlat.

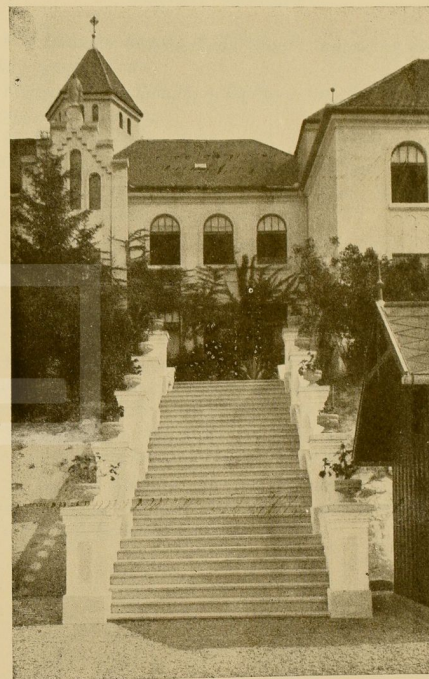
Valláserkölcös nevelés mélyítésére szolgált a jubileumi ünnepségeken kívül az őszi katolikus nagygyűlésen, a tavaszi dombóvári katolikus gyűlésen, az adventi és nagybőjti kultúrdélutánokon való részvétel. Febr. 26—29-én lelkigyakorlat volt, melyet P. Polgár András S. J. vezetett. A növendékek lelkét szembeállította az Istennel, megkerestette velük, hogy mi az a futóhomok, amely a leánylélekbe rakódik s elfedi az Istenhez vezető utat. Aztán kitűzte velük a biztos útjelzőket, melyek nyomában mindig a „fehér csokorban” maradhatnak. — Megnézték a „Pápa szól hozzátok” c. filmet s Pécselt a Missa Sollemnit. A kat. növendékek hetenkint egyszer egyházi karéneken vettek részt. A vallásos nevelést szolgálta a *Mária-kongregáció*. Prézese Fűrész József hittanár. Gyűléseit havonként tartotta. 4 szakosztálya működött: 1. az eucharisztikus-szakosztály, célja a lelki élet mélyítése. 2. A missziós-szakosztály, célja a missziók lelki és anyagi támogatása. 3. A karitatív-szakosztály. A növendékek különösen e téren fejtették ki nagy tevékenységet: adakoztak, gyűjtöttek és varrtak a szegények részére. 4. A sajtó-szakosztály célja a katolikus sajtó terjesztése. — Május 31-én ünnepélyes tagfelvételt volt. 11 növendék nyert felvételt.

A *hazafias nevelést* szolgálták a tantárgyak keretében a megfelelő vonatkozások, a magyar iparú vásárlására való buzdítás, a magyaros intézeti és osztályhaza bevezetése. Hazafias ünnepélyeket rendeztünk okt. 6-án, márc. 15-én. Megemlékeztünk a világháborúban elesett hősről s a trianoni gyásznapról.

Zrinyi Ilona Önképzőköri tanárnőke M. Horváth Otília. Tiszlikara: Gommermann Jolán elnök, Somfalvi Margit alelnök, Decsy Margit jegyző, Klepeisz Edit irodalmi bíráló, Russek E. és Horváth M. rajz- és kézimunkabírálok, Kunfalvi E. és Nessel V. zenebírálok. A kör havonként egyszer tartott gyűlést. Működése ezidén főleg a *szociális kérdések* ismertetésére irányult. A szociális érdeklődés felkeltésére folyóiratok tanulmányait fejtették, ezek nyomán környezet-tanulmányt végeztek, falun és városon, mások szociális gondolkodását figyelték, szociográfiai dolgozatokat készítettek, ilyen tárgyú szépirodalmi műveket kutattak fel és ismertették, munkás-családokat látogattak, Ady és Sik szociális vonatkozású verseit szavalták, végül részletesen megismerték a szociális tárgyú pápai körleveleket. Mű-

soron volt 7 dolgozat, 10 szavalat, monológok, dialógok és szindarabok, 2 saját vers, 5 rajz- és kézimunka, 4 könyvismertetés, több ének- és zeneszám. Jegyzőkönyvi dicséretet kaptak az év folyamán: Geszti É., Gommermann J. és Papp M. Mikulás-verseikért, Frasanelli É. szavadataiért, Szabó I. humoros előadásáért, Klepeisz E. könyvbírálataiért és Nevelits E. szociális tárgyú előadásáért. A Kör lapjának, a „Lantunk”-nak főszerkesztője Nevelits Erzsébet, szorgalmas munkatársai: Decsy, Dombói, Fürst, Horváth Mária, Klepeisz és Laub. A 3. szám megszerkesztéséért köszönet a budapesti Rákóczi-terti II. B) osztály növendékeinek. A jubileumi szám izléses kivitele és jó felvételei Geszty Éva I. év. növ. munkája.

A tanév befejezése a köv. sorrendben történt: jún. 2—3-án volt az utolsó évfolyamok összefoglaló ismételése és 4-én a vizsgája. 7.—8.- és 9-én volt a munkakiállítás. 8.—9.- és 10-én az írásbeli vizsgálatok. 19.- és 20-án az alsó osztályosok összefoglaló ismételése, 22-én a bíráló konferencia, 23-án az alsó osztályok évrő vizsgája 29-én ünnepélyes Te Deummal zártuk az évet. Ekkor volt a bizonyítványok, Értesítők és jutalmak kiosztása. Rechnitz Sándor könyvkereskedő 6 db jutalomkönyvet küldött az intézet jóváseletű és szorgalmas tanulóinak megjutalmazására. Jutalomban részesültek: Fürst Ilona, Laub Margit, Russek Erzsébet és Kunfalvi Erzsébet.



Lépcsőjárat, a sport-pályáról.

Tanári testület.

1. **M. Cielešky Agnéta** rendfőnöknő-igazgató. Az iskola anyagi és szellemi ügyeit intézte.
 2. **Fűrész József** hittanár, tanította a hittant, heti 1 órában. A Mária-kongregáció prézese.
 3. **M. Horváth Ottilia**, h. igazgató, tanította a magyar-nyelvet és egészségtant, heti 4 órában. Az Önképzőkör tanár-elnöke.
 4. **Sr. Kassai Hildegárd** polg. isk. tanár, tanította a testgyakorlást, heti 2 órában.
 5. **Sr. Király Gabriella** kézimunka-tanár, tanította a diszítőrajzot, stíltant, technológiát és munkagyakorlatokat a himző-osztályban, heti 20 órában. A himző-osztály főnöke.
 6. **M. Korponay Olga** tanítónő, tanította a földrajz-történelmet és stíltant, heti 4 órában.
 7. **Márkus Piroska** művezetőnő, tanította a szak- és diszítőrajzt, szabást, varrást és munkagyakorlatokat a felsőruha-varró osztályokban, heti 26 órában. A felsőruha-varró osztály főnöke.
 8. **Molnár Mária Ida** polg. isk. tanár, tanította a mennyiség-tant, könyvvitelt és technológiát, heti 4 órában.
 9. **Sr. Svarda Antónia** művezetőnő, tanította a szak- és diszítőrajzt, szabást, varrást és munkagyakorlatot a fehérvarró osztályokban, heti 26 órában. A fehérvarró osztály főnöke.
-

A tanulók névsora.

Fehérvarró I. oszt.:

Csaba Olga	Nógrády Aranka
Frasanelli Mária	10. Nógrády Erzsébet
Geszti Éva	Réder Katalin
Kerschbaummayr Margit	Rostás Margit rendkiv.
5. Langhammer Antónia	Pintér Gizella
Makai Irén	Polgár Márta
Marton Ilona kim.	15. Szántó Mária
Németh Margit	Tóth Valéria
Walder Olga kim.	

Fehérvarró II. oszt.:

Arros Gizella	Lovas Erzsébet
Bezerédy Erzsébet	Papp Margit
Decsi Margit	Pfeiffer Klára
Fürst Ilona	10. Somfalvi Irén
5. Kovács Irma	Szabó Ilona
Laub Margit	Várnagy Ilona

Felsőruhavarró I. oszt.:

Dani Magdolna megh.	5. Klepeisz Edit
Halmos Margit	Kövári Etelka
Horváth Gizella	Sipos Irén
Horváth Ilona	Svarda Anna
Timár Mária rendkiv.	

Felsőruhavarró II. oszt.:

Baksa Jolán	5. Nevelits Erzsébet
Dombói Elvira	Russek Erzsébet
Horváth Mária	Somfalvi Margit
Langhammer Józsa kim.	Szalay Mária

Hímző-osztály:

Gommermann Jolán	Márkus Piroska
Kunfalvi Erzsébet	Nessel Veronika
5. Langhammer Gabriella	

Összesen: 51 növ.

Műhelyi gyakorlatok.

A műhelyi gyakorlatok felölelték a tanmenet anyagát. Az év két eseménye: A Rend 400 éves jubileumával kapcsolatos ünnepségek és az új intézeti ruha bevezetése adott tanmeneten felüli munkát. Előbbi alkalomra 5 díszmagyar-ruhát himezték arannyal, a munkába a himzőosztály növendékein kívül néhány felsőruha-varró osztályos növendék is bekapcsolódott. Ugyanezen alkalomra készült el a nőipariskola és a tanítónőképző intézet selyemzászlója, gazdag tűfestéssel és aranyhímzéssel, mely szintén a növendékek munkája. Az idei iskolai évben vezettük be a magyaros formaruhát zsinorhímzéssel, melyet szintén maguk a növendékek készítettek el. A tavasz folyamán sárközi hímzéses osztály-ruhát készítettek, a tanmenet anyagán felül.

Az I. fehérvarró osztályban elvégzett anyag: mintakendő, kispárna tetszésszerű hímzéssel, iskolai kötény japánszabással, iskolai kötény vágott ujjal, göröng boldogi hímzéssel, vállasing hurkolással és magas hímzéssel, női nadrág boldogi hímzéssel, görög-mellény létraáttöréssel és rizsöltéssel, hosszabított mellény somgyi rátéttel, hálóing színes sárközi hímzéssel, kombiné rátéttel, harisnya-tartóöv, férfi-lábravaló, férfi-hálóing, nappali ing, nagypárna, kispárna, paplanlepedő tetszésszerű hímzéssel. Fehérneműjavítás: foltozás, beszövés. Dismunkák: terítők és párnák pozsonyi-, boldogi-, rábaközi-hímzéssel és recebetétekkel.

A II. fehérvarró osztályban elvégzett anyag: hálókabát szegőzéssel és magas hímzéssel, ingnadrág pozsonyi- és sárközi-hímzéssel. csecsemőkelengye csipkével, rátéttel v. magashímzéssel, fiúcska és leányka fehérnemű, divatos férfihálóing és nappaliing, trikóselyem alsóruhák, pizsama, gumirészes csipőszorítók. Dismunkák: kávésterítők színes hímzéssel, sárközivel, rátéttel.

Az I. felsőruha-varró osztályban elvégzett anyag: mintakendő, munkaköpeny, ingzubbony, intézeti zubbony zsinórhímzéssel, szövetalj, átalakítások, színházi ruhák: gyermekruha, angyalruha, ördögruha, táncruha, angolruha szövettel, téli intézeti ruha zsinórozással, gyermekruhák, kabátátalakítások, nyári osztályruha zefírből, sárközi hímzéssel, nyári ruhák magyaros díszítéssel, teniszuha, nyári köpeny, estélyi ruha. Szövetruhák javítása: beszövés, foltozás. Dismunkák: párnák, terítők, tálcakendők magyaros hímzéssel.

A II. felsőruha-varró osztályban elvégzett anyag: munka-köpeny, pongyola, intézeti zubbony himzéssel, téli intézeti ruha zsinorozással, délutáni ruha, színházi ruha: XVI. századbeli női ruhák; táncruha, estélyi ruha, leányka és fiúcskaruhák, gyermekkabát, kabát-átalakítások, télikabát, kosztüm, angol szövetruha, nyári kosztüm vászonból, nyári ruha magyaros himzéssel, áldozási ruhák. Szövet-ruhák javítása: beszövés, foltozás. Díszmunkák: írásos párna és falvédők, zsúr-garnitúra, somogymegyei rátéttel és sárközi himzéssel.

A himzőszakosztályban elvégzett anyag: holbein terítőcske, szálánvarrott párna, aranyhimzés magyar-derékra és pártára, intézeti zászló tüfestéssel és aranyhimzéssel, kalotaszegi-vagdálásos terítő, torockói, buzsáki himzés, subrikolással zsúrkészlet, mezősegi himzés, kalotaszegi-írással, matyó-himzéssel falvédő, párna, terítő; sárközi himzéssel estélyi kendő, elefántsonthimzés, vászonhimzés, japán-himzés tálcára; mintadarabok perzsaazsúrral és úri himzéssel. Intézeti zubbony zsinorhimzéssel, iskolai ruha sárközi himzéssel.

Főtekrévésünk úgy a fehérneműk, mint a felsőruhák készítésénél, hogy a magyaros díszítést és viseletet megismertessük a közönséggel. A megismeréstől a megkedveltetés már nem messze van. Annyi szépség, annyi változatosság található a magyaros mintákban, hogy minden izlésnek megfelelhet, minden alkalomra használható. Nagyrészt ezen törekvésünknek tulajdoníthatjuk, hogy a magyaros viselet szépen terjed községünkben és vidékünkön.

Záróvizsgálat.

A záróvizsgálatra 23 növendék jelentkezett; 12 a fehérnemű-varró, 7 a felsőruha-varró, 4 pedig a himzőszakosztályból. Az írásbeli vizsgálatok jún. 7. és 8-án folytak. A feladatok elbírálása br. Kruchina Károly dr., miniszteri tanácsos elnöklése mellett június 22-én történt. A bizottság tagjai: Magyar Béla pp. kamarás, püspöki biztos, M. Cieleszky Agnéta igazgató-rendfőnöknő, dr. Szalay László tb. főszolgabíró, mint az iparhatóság képviselője, Harray Ferencné, mint külső iparostag, és a testület tagjai.

Elnök, miután felülbírált a izléses kiállításon bemutatott vizsgadarabokat, kérdéseket intézett a növendékekhez az elméleti tárgyak köréből.

A záróvizsgálat eredménye:

Fehérvarró-szakosztály:

	Elméleti t.:	Műhely gyakorlat:
1. Arros Gizalla	2	1
2. Bezerédi Erzsébet	2	1
3. Decsi Margit	1	1
4. Fürst Ilona	1	1
5. Kovács Ilona	2	1
6. Laub Margit	1	1
7. Lovas Erzsébet	1	1
8. Papp Margit	1	1
9. Pfeiffer Klára	2	1
10. Somfalvi Irén	1	1
11. Szabo Ilona	2	1
12. Várnagy Irén	3	1

Felsőruhavarró-szakosztály:

	Elméleti t.:	Műhely gyakorlat:
1. Baksa Jolán	2	1
2. Dombói Elvira	1	1
3. Horváth Mára	1	1
4. Nevelits Erzsébet	1	1
5. Russek Erzsébet	2	1
6. Somfalvi Mária	1	1
7. Szalay Mária	1	1

Himző-szakosztály:

	Elméleti t.:	Műhely gyakorlat:
1. Gommermann Ilona	1	1
2. Kunfalvi Erzsébet	1	1
3. Langhammer Gabriella	1	1
4. Márkus Piroska	1	1

A tanítónőképzővel kapcsolatban munkamester-női képzést szereztek Gommermann Ilona és Kunfalvi Erzsébet.

A nőipariskola szervezete.

Az iskola célja. Valláserkölcsös és hazafias nevelés eszközeinek teljes felhasználásával a növendékeket a női kézimunkák különböző ágaiban rendszeresen kiképezni avégből, hogy a nőipariskolában szerzett ismereteiket és ügyességüket úgy a családi körben, mint a gyakorlati életben hasznosítani képesek legyenek.

Ennek a célnak megfelelően a nőipariskola egyaránt kedvező alkalmat nyújt azoknak a nőknek is, akik képességüket abban az irányban és mértékben kívánják gyarapítani, amelyben hajlamaik legjobban kielégülhetnek, valamint azoknak is, akiknek képességüket az élet küzdelmeiben saját maguk, vagy családjuk fenntartására jövedelmezően kell értékesíteniük.

A főfelügyeletet a nőipariskolánál a kereskedelemügyi, illetve a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, meghatalmazottja útján gyakorolja.

A kiképzés. A nőipariskola a fehérneművarrást — ideértve a fűzőkészítést és fehérneműtisztítást is — a nőiszabó és leányruhakészítő, a mű- és arany-himző, valamint az azzurozó-ipart karolja fel.

A kiképzés tartalma — úgy a fehérnemű-varráásra, mint a nőiszabó és leányruhakészítő iparra — két-két év, a mű és aranyhimző, azzurozó-iparra pedig egy év. A nőiszabó- és leányruhakészítő osztályba csak olyan növendékek vehetők fel, akik a fehérvarró szakosztály első évfolyamát sikerrel elvégezték. A mű-, aranyhimző-, azzurozó-szakosztályba csak azok a növendékek vehetők fel, akik a másik két szakosztály valamelyikén végbizonyítványt nyertek.

A növendékek felvétele. A nőipariskola növendékeül felvehető az a tanuló, aki valamely közép vagy polgári iskola negyedik osztályát sikerrel elvégezte, tizennegyedik életévét betöltötte és a választott ipari foglalkozásnak megfelelő egészséges testalkatú, amit hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia. — A felvételre először jelentkező növendékek a következő okmányokat tartoznak bemutatni: a) keresztlevele v. születési anyakönyvi kivonat; b) négy közép, vagy polgári iskolai végzettséget igazoló iskolai bizonyítvány; c) az újraválasztás megtörténetéről szóló bizonyítvány; d) orvosi bizonyítvány. — A beiratáshoz a növendékek szülei, gyámjuk vagy rokonaik kíséretében tartoznak megjelenni.

A nőipariskola rendkívüli tanulókat is felvesz. Rendkívüli tanuló az, aki csak egyes tantárgyakban, vagy kézimunka-gyakorlatokban kíván részt venni. Rendkívüli tanulóink a rendes tanulókkal egyenlő díjakat fizetnek.

A növendékek a megszabott előadásokon és munkagyakorlaton feltétlenül megjelenni, az előadásokhoz kapcsolt rajzi feladatokat szorgalmasan végezni, a munkagyakorlatokban buzgón résztvenni és ebben a tekintetben a munkautasítást lelkiismeretesen követni kötelesek.

Minden óramulasztás okát a növendékek, vagy a szülők (gyámok, helyettesek) előzetesen, de mindenesetre a mulasztás tartalma alatt az igazgatónál, vagy az osztályfőnöknél bejelenteni és utólag kellően igazolni tartoznak. A növendék, aki az előadásokon és gyakorlatokon egy héten át nem jelenik meg és az előírt bejelentést elmulasztja, az iskolából kiléptetnek tekintetik. Az órák igazolatlan mulasztása fegyelmi eljárás alá esik.

A nőipariskola növendékei az iskolán kívül álló körnek, társulatnak vagy egyesületnek tagjai nem lehetnek.

A tanulók rendszerint az iskola gépein dolgoznak és ezért géphasználati díjat fizetnek. Az igazgatóság engedélyével a tanulók saját gépeiket is használhatják.

Az iskolai év végén az elméleti tantárgyakból minden osztályban nyilvános vizsgák tartatnak, amelyeken minden rendes tanuló tartozik résztvenni. Az intézet a vizsgálatok alkalmából az iskolaév folyamán készített rajzokból és kézimunkákból több napra terjedő kiállítást rendez.

A szakosztályok elvégzése után a tanulók a szaktárgyakból és gyakorlatokból külön rendelettel megállapított záróvizsgát tesznek, melyeken az iparoktatási kir. főigazgató, illetőleg megbízottja elnököl.

Az iskolaév végén a tanulók az I. és II. osztály mindenikének elvégzéséről bélyeggel és az intézet pecsétjével ellátott bizonyítványt kapnak, melyet az igazgató és az osztályfőnök irnak alá.

Az illető szakosztály elvégzése után tartott záróvizsgálat letételéről a tanulók végbizonyítványt kapnak, melyet az intézet igazgatóján és az osztályfőnökön kívül az elnöklő iparoktatási főigazgató, illetőleg megbízottja ír alá.

A szabályszerű végbizonyítvány az 1922. évi XII. t. c.-ben foglalt ipartörvény 20. §-a alapján munkakönyv váltására, egy évi szabavágó gyakorlat beigazolása esetén pedig a nőiszabó- és leányruha-készítés önálló üzsére jogosít.

Végbizonyítványt kaphat az a tanuló, aki a 17. életévét betöltötte és mint rendes tanuló:

a) 2 évig a fehérvarró osztályt; vagy

b) 1 évig a fehérvarró és 2 évig a nőiszabó- és leányruha-készítő osztályt látogatta.

A mű- és aranyhímző-szakosztályba csak azok a növendékek vehetők fel, akik a másik két szakosztály valamelyikén végbizonyítványt nyertek. A kiképzés tartama ezen iparra 1 év.

A nőipariskolán magánvizsgálatok nem tehetők.

Növendékeink a tanítónő-képesítő vizsgálatokkal kapcsolatban, munkamester^{női} képesítést szerezhetnek, mely feljogosít elemtaniskolában és polgári leányiskolákban a kézimunka tanítására.

Értesítés a következő tanévre:

Beíratások júl. 3. és 4-én, pófbeíratás szept. 7-én. Az év ünnepélyes megnyitása szept. 8-án. A tanítás 9-én kezdődik.

Beíratási díj 19'— P.

Évi tandíj 60'— P.

Varrógép használat 20'— P.

Tartalomjegyzék.

R. kat. Polgári leányiskola:

	Oldal
Merici Sz. Angéla, a nagy rendalapító	3
A Szt. Orsolya-rend dombóvári iskoláinak jubileumi ünnepségei	14
Kocsis L.: A Szt. Orsolya-rend 400 éves jubileumára	17
Ünnepi beszéd	19
† Mater Kasza Jozefa	21
I. Az iskolai év története	23
II. Tanári testület	32
III. Könyvtárak és szertárak	33
IV. Iskolánk tanulói. (A növendékek osztályzata)	35
V. Statisztika	43
VI. Tudnivalók az 1936—37. isk. évre	47
VII. Felvételi és különbözeti vizsgálatok anyaga	48
VIII. Tájékoztató a magántanulók részére	49
IX. Internátus	51
X. Tankönyvek jegyzéke	52

Tanítónőképző-intézet:

IV. Az 1935—36. iskolai év története	57
V. Iskolai hatóságok, a tanári testület és munkaköre	63
VI. A növendékek (Osztályzatok).	65
VII. Épület, udvar, kert, berendezés, felszerelés	71
VIII. A növendékek elhelyezése, ellátása, segélyezése	74
IX. Nevelés	75
X. Fegyelmi állapot	81
XI. Tanítás	81
XII. Egészségi állapot	93
XIII. Tanítóképesítés	93
XIV. Statisztika	95
XV. A gyakorló iskola tanulóinak névsora	100
XVI. Értesítés az 1936—37. isk. évre	102
XVII. Tankönyvek jegyzéke	104

Nőipariskola:

Az 1935—36. tanév története	109
Tanári testület	113
Tanulók névsora	114
Műhelyi gyakorlatok	115
Záróvizsgálat	116
A Nőipariskola szervezete	118
Értesítés a következő tanévre	120

400 éves a Sz. Orsolya-rend.

Adjatok hálát az Úrnak, mert
az Ő jósága örökkévaló!

A
dombóvári Sz. Orsolya-rendi
Tanintézetek

ÉRTESÍTŐJE

az 1935—36. iskolai évről.

